

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Δ' (ΣΧΕΣΕΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ- ΠΟΛΙΤΩΝ)

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΣΤΑ ΣΥΝΗΘΕΣΤΕΡΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

βελτιωμένη έκδοση

ΑΘΗΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2008

A.- ΘΕΜΑΤΑ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄: Στοιχεία Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας

- I.- Δυνατότητα πρόσβασης πολιτών σε έγγραφα
- II.- Επικύρωση αντιγράφων εγγράφων
- III.- Βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής
- IV.- Διενέργεια μεταφράσεων
- V.- Διεκπεραίωση υποθέσεων πολιτών από τη Διοίκηση
- VI.- Σύμβαση της Χάγης- Προξενική Θεώρηση- Ειδικότερα Θέματα
- VII.- Πρακτικά θέματα εφαρμογής Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- 1.- Αριθ. Πρωτ.: 1097636/1212/0006Δ/3.12.2004 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 1839/Β΄/10.12.2004)
- 2.- Αριθ. Πρωτ.: 1008564/110/0006Δ/25.1.2006 Κ.Υ.Α (ΦΕΚ 163/Β΄/13.2.2006)
- 3.- Αριθ. Πρωτ.: 1100135/1219/0006Δ/13.12.2006 Κ.Υ.Α (ΦΕΚ 1718/ Β΄/24.11.2006)
- 4.- Αριθ. Πρωτ.: αριθ. 1020503/188/0006Δ/19.2.2008 έγγραφο
- 5.- Κατάσταση κρατών που έχουν προσχωρήσει στη σύμβαση της Χάγης

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΒΑΣΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

ΜΕΡΟΣ Α΄: Στοιχεία Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας

Ι. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΕ ΕΓΓΡΑΦΑ

1.- Ποιες είναι οι κατηγορίες των εγγράφων;

Τα έγγραφα διακρίνονται σε:

- **Δημόσια:** είναι εκείνα που έχουν συνταχθεί κατά τους νόμιμους τύπους, από τον καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό ή πρόσωπο που ασκεί δημόσια υπηρεσία ή λειτουργία (άρθρο 438 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Σημείωση: Σύμφωνα με το άρθρο 37 Ν.Δ. «Περί κυρώσεως του Καταστατικού Χάρτου του Αγίου Όρους» (ΦΕΚ Α' / 16.9.1926) «Τα υπό της Ι. Κοινότητας ή των Μοναστηριακών Αρχών (του Αγίου Όρους) συντασσόμενα έγγραφα και ίδια τα πληρεξούσια γράμματα επικυρούμενα υπό της Ι. Επιστασίας έχουν πλήρη ισχύνη δημοσίων εγγράφων ενώπιον πασών των αρχών του Κράτους» (αριθ. 1059561/602/0006Δ/29.5.2008 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 9283/1/6/22.4.2008 Τηλεαντιγράφημα της Διοίκησης του Αγίου Όρους).

Δεν αποτελούν δημόσια έγγραφα, κατά την έννοια της παρ. 4 άρθρου 4 της αριθ. 1129485/479/Γ0013 ΠΟΛ. 1310/3.12.96 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, οι ένορκες βεβαιώσεις του συμβολαιογράφου περί της παλαιότητας κτιρίου, όσο και τα πιστοποιητικά Δημάρχων, που βασίζονται στις βεβαιώσεις αυτές και συνεπώς δεν δύναται να ληφθούν υπόψη από τη φορολογική αρχή προς απόδειξη της παλαιότητας κτιρίου (αριθ. 1024287/780/00ΤΥ/Δ/ΠΟΛ. 1046/25.2.2008 έγγραφο της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών και Στέγασης του Υπουργείου).

- **Διοικητικά:** είναι εκείνα που συντάσσονται από τις Διοικητικές Αρχές (άρθρο 5 παρ. 1 Ν.2690/99 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις- ΦΕΚ 45/Α΄»). Είναι ειδικότερη κατηγορία των δημόσιων εγγράφων. Είναι, ενδεικτικά: Οι εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. Η απαρίθμηση στο νόμο είναι ενδεικτική.

{Εξάλλου, διοικητικά έγγραφα, κατά την έννοια και το σκοπό των διατάξεων του νόμου, σχετικά με τη δυνατότητα πρόσβασης των πολιτών σε αυτά, λογίζονται και τα μη προερχόμενα από δημόσιες υπηρεσίες, αλλά κάθε έγγραφο που υπάρχει μέσα στα αρχεία της υπηρεσίας, χρησιμοποιηθέν ή ληφθέν υπ' όψιν για τον καθορισμό της διοικητικής δράσεως ή τη διαμόρφωση γνώμης ή κρίσεως διοικητικού οργάνου (620/99 Γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους-ΝΣΚ). Διευκρινίζεται ότι τα παραπάνω αφορούν στις περιπτώσεις εγγράφων, τα οποία, ενώ δεν είναι διοικητικά, εφόσον έχουν χρησιμοποιηθεί ή ληφθεί υπ' όψιν για τον καθορισμό διοικητικής δράσης ή τη διαμόρφωση γνώμης ή κρίσης διοικητικού οργάνου, λογίζονται ως τέτοια και κατά συνέπεια, χορηγούνται με την επίκληση απλού εύλογου ενδιαφέροντος.

Επισημαίνεται ότι, η ως άνω, ευρεία διατύπωση του όρου «διοικητικό έγγραφο», αφορά μόνο στο πεδίο της πρόσβασης του πολίτη σε αυτά που τηρούνται στο αρχείο μιας Υπηρεσίας και όχι στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν.2690/99 (αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/13558/25.8.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α.), γιατί δεν υπάρχει δυνατότητα επικύρωσης αντιγράφων των εγγράφων αυτών.

- **Ιδιωτικά:** είναι εκείνα που δεν είναι δημόσια (π.χ. τιμολόγια, ιδιωτικά συμφωνητικά, τοπογραφικά σχεδιαγράμματα ιδιωτών μηχανικών κ.λπ).

2.- Ποιος είναι ο ορισμός της Διοικητικής Αρχής;

Ως **Διοικητική αρχή** νοούνται όλες οι Δημόσιες Υπηρεσίες, τα Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και οι Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού. Οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών είναι διοικητικές αρχές.

3.-Σε ποια κατηγορία εγγράφων ανήκουν τα έγγραφα, που εκδίδουν οι Υπηρεσίες του Υπουργείου (Κεντρική, Δ.Ο.Υ., Τελωνεία, Κτηματικές Υπηρεσίες κ.λπ.);

Ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών εγγράφων.

4. Ποιοι μπορούν να λάβουν γνώση των διοικητικών εγγράφων;

Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων, όπως περιγράφονται στην ερώτηση 1 της ίδιας ενότητας (άρθρο 5 παρ. 1 Ν.2690/99). Σύμφωνα με τη νομολογία, αρκεί η ύπαρξη εύλογου ενδιαφέροντος, που να δικαιολογείται κάπως (σχετ. το αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.19/12241/9.6.1999 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., το οποίο έχει κοινοποιηθεί σε όλες τις Υπηρεσίες του Υπουργείου με το αριθ. 1060743/1019/0001Α/2.7.1999/Φ.72 έγγραφο της Δ/νσης Διοικητικού).

5. Ποια είναι η έννοια του εύλογου ενδιαφέροντος;

Ως εύλογο ενδιαφέρον νοείται εκείνο το οποίο προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό, από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης εννόμου σχέσεως, συνδεδεμένης με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων στα οποία ζητείται η πρόσβαση και όχι το ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων της Διοίκησης και την τήρηση των νόμων (σχετ. αριθ. 1214/2000 απόφαση του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας).

6. Ποιοι μπορούν να λάβουν γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες Υπηρεσίες;

Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον, δικαιούται ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων, που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του, η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές (άρθρο 5 παρ. 2 Ν.2690/99).

Το αίτημα χορήγησης αντιγράφου εγγράφου (π.χ. ιδιωτικού μισθωτηρίου) για δικαστική χρήση, εμπίπτει στην κατηγορία του ειδικού έννομου συμφέροντος, εφόσον συντρέχουν οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις.

(αριθ. 1044680/504/0006Δ/18.5.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15_3726/2.5.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

7. Ποια είναι η έννοια του ειδικού έννομου συμφέροντος;

Κατά την αριθ. 620/1999 γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., είναι αυτή του άρθρου 902 του Αστικού Κώδικα, σύμφωνα με το οποίο: «Όποιος έχει έννομο συμφέρον να πληροφορηθεί το περιεχόμενο ενός εγγράφου που βρίσκεται στην κατοχή άλλου έχει δικαίωμα να απαιτήσει την επίδειξη ή και αντίγραφο του, αν το έγγραφο συντάχθηκε για το συμφέρον αυτού που το ζητεί ή πιστοποιεί έννομη σχέση που αφορά και αυτόν ή σχετίζεται με διαπραγματεύσεις που έγιναν σχετικά με τέτοια έννομη σχέση είτε απευθείας από τον ίδιο είτε για το συμφέρον του, με τη μεσολάβηση τρίτου». Παραδείγματα τέτοιων εγγράφων συνιστούν οι διαθήκες, τα έγγραφα πωλήσεως, μισθώσεως, τα εταιρικά συμβόλαια, τα σχέδια συμβάσεως κ.λπ. (αριθ. 1044680/504/0006Δ/18.5.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15_3726/2.5.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

8.- Χορηγούνται από τις Δ.Ο.Υ., αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων μίσθωσης αστικών ή γεωργικών ακινήτων, στον εκμισθωτή και στον μισθωτή;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 Ν. 2690/1999, όπως ισχύει, αντίγραφα των ιδιωτικών εγγράφων μίσθωσης αστικών ή γεωργικών ακινήτων (άρθρο 77 Ν. 2238/1994 -ΦΕΚ 151/Α', όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 άρθρου 26 Ν.3220/2004- ΦΕΚ/15 Α'), χορηγούνται και στον εκμισθωτή και στον μισθωτή, καθόσον πληρούται η προϋπόθεση της ύπαρξης του ειδικού έννομου

συμφέροντος, δεδομένου ότι αυτά τους αφορούν και έχουν οι ίδιοι συμπράξει στην έκδοσή τους (αριθ. 1030580/336/0006Δ/30.3.2007 έγγραφό μας και αριθ. 330/2008 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών).

9.- Υποχρεούνται οι Δ.Ο.Υ. να αποστέλλουν στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) αντίγραφα των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος (Ε1, Ε5), των συνυποβαλλόμενων εντύπων (Ε2, Ε3 και Ε9) και των εκκαθαριστικών σημειωμάτων φόρου εισοδήματος, ύστερα από σχετική αίτηση των πολιτών;

Οι Δ.Ο.Υ. υποχρεούνται να αποστέλλουν αντίγραφα των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος (Ε1 και Ε5), των συνυποβαλλόμενων εντύπων (Ε2, Ε3 και Ε9) και των εκκαθαριστικών σημειωμάτων φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων στα Κ.Ε.Π., στα οποία οι ενδιαφερόμενοι πολίτες έχουν υποβάλλει τη σχετική αίτηση για τη χορήγησή τους.

Δεν χρειάζεται να αποστέλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. επιπλέον έγγραφη εξουσιοδότηση του πολίτη προς το Κ.Ε.Π., προκειμένου να του χορηγηθούν τα αιτούμενα στοιχεία, δεδομένου ότι στο έντυπο της αίτησης- υπεύθυνης δήλωσης που υποβάλλει στο Κ.Ε.Π. υπάρχει ενσωματωμένη η εξουσιοδότησή του προς αυτό, προκειμένου να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για τη διεκπεραίωση της υπόθεσής του (αριθ. 1039493/398/0006Δ/20.4.2007 έγγραφό μας και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΟΛ ΚΕΠ/Φ.5/36/4714/5.4.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

10.- Χορηγείται έγγραφο με το χαρακτηρισμό «εμπιστευτικό»;

Ο χαρακτηρισμός από τη Διοίκηση ενός εγγράφου ως «εμπιστευτικού», δεν συνιστά, αφ' εαυτού, απόρρητο προβλεπόμενο από ειδικές διατάξεις και κατά συνέπεια δεν είναι λόγος απόρριψης του αιτήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 5 του Κ.Δ.Δ. , εκτός αν το έγγραφο αφορά σε θέμα, η γνωστοποίηση του οποίου μπορεί, ενδεχομένως, να προκαλέσει βλάβη του δημοσίου συμφέροντος (σχετ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ16/6228/19-4-2005), (**Σημείωση:** το ερώτημα αυτό και η αντίστοιχη απάντηση είναι καταχωρημένα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών: www.gspa.gr, στη διαδρομή Δημόσια Διοίκηση/ Σχέσεις Κράτους- Πολίτη/ Πρόσβαση σε διοικητικά έγγραφα- Χορήγηση αντιγράφων εγγράφων).

11. Σε ποιες περιπτώσεις δεν υφίσταται το δικαίωμα πρόσβασης των πολιτών στα έγγραφα (διοικητικά και ιδιωτικά);

Το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου ή αν παραβλάπεται απόρρητο, το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις (όπως το φορολογικό απόρρητο) (άρθρο 5, παρ. 3, εδ. α' Ν.2690/99).

Η έννοια του απορρήτου προϋποθέτει γνώση στοιχείων σε τρίτο πρόσωπο. Ο τρίτος, δηλαδή, δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα που αναφέρονται στις παραπάνω περιπτώσεις. Το απόρρητο, όμως, δεν αφορά στον άμεσα ενδιαφερόμενο, ο οποίος, κανονικά, λαμβάνει γνώση των εγγράφων αυτών.

12. Πότε η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος γνώσης του διοικητικού ή ιδιωτικού εγγράφου;

Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος γνώσης του διοικητικού ή ιδιωτικού εγγράφου, αν:

- i) αυτό αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ή
- ii) η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιαστικά την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών, σχετικά με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής

παράβασης (άρθρο 5 παρ. 3 εδ. β' Ν.2690/99, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 2 άρθρου 8 Ν.2880/2001- ΦΕΚ 9/Α').

Εάν διεξάγεται πειθαρχική ανάκριση, κατά τις διατάξεις του Ν. 3528/2007, για τη γνώση των εγγράφων του πειθαρχικού φακέλου, εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις των άρθρων 127, παρ. 5 (στο οποίο αναφέρεται ότι η πειθαρχική ανάκριση είναι μυστική) και 135, παρ.3 (στο οποίο αναφέρεται ότι, πριν από την απολογία, ο διωκόμενος έχει δικαίωμα να λάβει γνώση του φακέλου της πειθαρχικής υπόθεσης...).

13.- Πως ασκείται το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα:

Η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε έγγραφα γίνεται με δυο τρόπους:

- α) Με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της Υπηρεσίας ή
- β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή του, μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο (άρθρο 5, παρ. 4, Ν.2690/99).

Σύμφωνα με την αριθ. 49/2001 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., «οι ενδιαφερόμενοι δεν μπορούν να λάβουν γνώση ολόκληρων φακέλων της Διοικήσεως, γενικώς και αορίστως, αλλά συγκεκριμένων διοικητικών (κ.α) εγγράφων, που προσδιορίζονται στην ορισμένη και γραπτή προς τούτο αίτησή τους».

14. Ποια είναι η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση διοικητικών και ιδιωτικών εγγράφων, κατά τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 5 του Ν.2690/99 ή για την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη;

Η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση διοικητικών και ιδιωτικών εγγράφων ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή της αίτησης (άρθρο 5 παρ. 6 Ν.2690/99, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν. 3230/2004- ΦΕΚ 44/Α').

15.- Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να ζητήσει αντίγραφο των αιτούμενων εγγράφων από την υπηρεσία, η οποία τα έχει εκδώσει ή από οποιαδήποτε Υπηρεσία, η οποία έχει νομίμως στην κατοχή της τα έγγραφα:

Σύμφωνα με την αριθ. 551/1999 Γνωμοδότηση Τριμελούς Επιτροπής (άρθρου 5, παρ. 1, Π.Δ. 282/96) του Ν.Σ.Κ.- Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Πολιτισμού, «ο πολίτης πρέπει να το ζητήσει κατ' αρχήν από την υπηρεσία, η οποία έχει εκδώσει το σχετικό διοικητικό έγγραφο και όχι από οποιαδήποτε Υπηρεσία, η οποία έχει νομίμως στην κατοχή της το διοικητικό έγγραφο, δεδομένου ότι μόνο ο εκδότης του εγγράφου αυτού δύναται να εκτιμήσει εάν τούτο υπάγεται στις εξαιρέσεις μη ικανοποίησης του σχετικού δικαιώματος και επίσης, μόνο αυτός μπορεί να γνωρίζει εάν το διοικητικό έγγραφο είναι γνήσιο και εξακολουθεί να ισχύει (μη ανάκληση τούτου, μη κήρυξη του ως πλαστού)».

Με τον τρόπο αυτό, όμως, περιορίζεται αδικαιολόγητα το δικαίωμα πρόσβασης των πολιτών στα διοικητικά έγγραφα και όπως έχει διευκρινιστεί από τη Δ/ση Σχέσεων Κράτους- Πολίτη του Υπουργείου Εσωτερικών, στις περιπτώσεις αυτές, σύμφωνα και με την αριθ. 3943/1995 Απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, γίνεται δεκτό ότι η Διοίκηση «έχει την υποχρέωση να χορηγεί η ίδια στους αιτούντες τα ζητούμενα στοιχεία, έστω μάλιστα και αν δεν περιλαμβάνονται σε εκείνα που τηρούνται στην οικεία Υπηρεσία αφού, σε τέτοια περίπτωση, οφείλει να μεριμνήσει ώστε να περιέλθουν σε αυτή τα σχετικά στοιχεία, προκειμένου να εκπληρώσει την παραπάνω υποχρέωσή της».

16. Ειδικότερη περίπτωση γνωστοποίησης ή μη περιεχομένου έγγραφης καταγγελίας στον καταγγελλόμενο

Σύμφωνα με την αριθ. 482/95 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., η Διοίκηση υποχρεούται να γνωστοποιεί το περιεχόμενο έγγραφης καταγγελίας στον καταγγελλόμενο και να του χορηγεί αντίγραφο αυτής, εκτός εάν:

α) η γνωστοποίηση μπορεί να δυσχεράνει την έρευνα διοικητικών ή δικαστικών αρχών για τα καταγγελλόμενα και

β) η καταγγελία δεν στηρίζει αφ' εαυτής διοικητική πράξη ή άλλο επίσημο έγγραφο της αρμόδιας αρχής και ο καταγγελλόμενος δεν θεμελιώνει συγκεκριμένο έννομο συμφέρον να λάβει γνώση της καταγγελίας.

Ενδιαφέρον έχει το σκεπτικό της παραπάνω Γνωμοδότησης, σύμφωνα με το οποίο «η υποχρέωση της Διοίκησης να αποκαλύψει ή μη στον καταγγελλόμενο έγγραφη καταγγελία που βρίσκεται στα αρχεία της συναρτάται με τη θεμελίωση εκ μέρους του, συγκεκριμένου έννομου συμφέροντος. Η συνδρομή της προϋπόθεσης αυτής δεν μπορεί να κριθεί γενικά και αφηρημένα, αλλά εξαρτάται από τα εκάστοτε περιστατικά κάθε περίπτωσης, που θα πρέπει να εκτιμήσει η Διοίκηση. Έτσι, η αρμόδια Υπηρεσία μπορεί να μην επιτρέψει στον καταγγελλόμενο να λάβει γνώση της κατ' αυτού καταγγελίας, επικαλούμενη έλλειψη έννομου συμφέροντος, αν διαπιστώθηκαν οι καταγγελθείσες πράξεις ή παραλείψεις, μετά από διεξαχθείσα έρευνα κρατικών οργάνων και οι ενέργειες των αρμόδιων αρχών που επακολούθησαν (επιβολή κυρώσεων, παραπομπή στον εισαγγελέα κ.λπ), στηρίζονται αποκλειστικά στις διαπιστώσεις αυτές, διότι στην περίπτωση αυτή η οποιαδήποτε προσβολή των υλικών συμφερόντων και της ηθικής υποστάσεως του καταγγελλομένου δεν απορρέει από την καταγγελία, αλλά από διοικητικές πράξεις και ενέργειες, κατά των οποίων μπορεί τούτος να προστατεύσει αποτελεσματικά τα δικαιώματά του με τα οικεία και ειδικώς προβλεπόμενα από το νόμο ένδικα μέσα και βοηθήματα, χωρίς να χρειάζεται να στραφεί και κατά του καταγγέλλοντος.

Έτσι, αν οι καταγγελθείσες πράξεις ή παραλείψεις διαπιστώθηκαν μετά από διεξαχθείσα έρευνα κρατικών οργάνων, δηλ. η τυχόν διαπίστωση της τέλεσης φορολογικών παραβάσεων και η επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων στηρίζεται αποκλειστικά στις έρευνες και τους ελέγχους των αρμόδιων κρατικών οργάνων και στα πραγματικά περιστατικά που αυτά διαπίστωσαν, τότε η συγκεκριμένη καταγγελία δεν αποτελεί διοικητικό έγγραφο, αλλά το αίτημα του καταγγελλομένου να του γνωστοποιηθεί παρίσταται και ως καταχρηστικό, γι' αυτό η Διοίκηση μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του σχετικού αιτήματος, γιατί η κατάχρηση δικαιώματος αποτελεί συνταγματικό όριο και του δικαιώματος πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα που καθιερώθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 1599/86 (σήμερα άρθρο 5 του Ν. 2690/99)».

II.- ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

1.- Ποιοι μπορούν να επικυρώνουν αντίγραφα διοικητικών εγγράφων:

α) όλες οι Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π., από το πρωτότυπο ή από το ακριβές αντίγραφο της διοικητικής αρχής που το εξέδωσε.

β) οι δικηγόροι και οι συμβολαιογράφοι, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την άσκηση των λειτουργημάτων τους (βλ. και αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και τα επισυναπτόμενα σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005, ΔΙΣΚΠΟ/ Φ.15/ οικ./ 13143/ 1.7.2005 και ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/13558/25.8.2005 έγγραφα του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

Σημείωση: Είναι αδύνατη η επικύρωση από αντίγραφο, το οποίο δεν έχει επικυρωθεί από την αρχή που εξέδωσε το πρωτότυπο (Ολομ. Ν.Σ.Κ. 233/2000).

2.- Σε ποιο σημείο του αντιγράφου ή φωτοαντιγράφου γίνεται η σχετική επισημειωματική πράξη της επικύρωσης:

Για την επικύρωση αντιγράφου εγγράφου γίνεται, από το αρμόδιο όργανο της Διοίκησης, επισημειωματική πράξη στο σώμα του αντιγράφου ή φωτοαντιγράφου. Η πράξη αυτή τίθεται σε σημείο του φωτοαντιγράφου, αντίστοιχο με εκείνο όπου και στο πρωτότυπο έγγραφο υπάρχει υπογραφή του αρμόδιου οργάνου (αριθ. 1075146/892/006Δ/5.9.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_16371_17190/10.8.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

3. Τι αναγράφει ο αρμόδιος, για την επικύρωση, υπάλληλος της Διοικητικής αρχής, στη σχετική επισημειωματική πράξη:

Ο αρμόδιος υπάλληλος της διοικητικής Αρχής για την επικύρωση, παραβάει το αντίγραφο προς το πρωτότυπο ή το ακριβές αντίγραφο της αρχής που εξέδωσε το πρωτότυπο και με την υπογραφή του βεβαιώνει την προς τούτο συμφωνία. Στη σχετική επισημειωματική πράξη αναγράφει, χειρόγραφα ή με ανάλογη ορθογώνια σφραγίδα:

- (i) Τον τίτλο του φορέα και την Υπηρεσία αυτού που ενεργεί την επικύρωση (π.χ. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών- Δ.Ο.Υ. ...).
- (ii) Τη φράση «Ακριβές Αντίγραφο ή ακριβές φωτοαντίγραφο, από το πρωτότυπο ή από το ακριβές αντίγραφο που βρίσκεται στο Αρχείο της Υπηρεσίας ή που μου επιδείχθηκε από τον ενδιαφερόμενο».
- (iii) Το ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο, καθώς και τον αριθμό δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου εγγράφου στοιχείου (άρθρου 3 του Ν. 2690/1999) του προσώπου, που προσκομίζει το προς επικύρωση έγγραφο.
- (iv) Τον τόπο και την ημερομηνία επικύρωσης.
- (v) Την υπογραφή του υπαλλήλου.
- (vi) Την επίσημη (στρογγυλή) σφραγίδα της Υπηρεσίας του υπαλλήλου που ενεργεί την επικύρωση.
- (vii) Το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου.

(αριθ. 1003515/22/0006Δ/11.1.2000 έγγραφό μας και σελ. 81 Κανονισμού Επικοινωνίας Δημόσιων Υπηρεσιών).

4.- Υπάρχουν περιορισμοί στη χρονική ισχύ των ακριβών αντιγράφων :

Από τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999, όπως ισχύει, δεν προκύπτουν περιορισμοί στη χρονική ισχύ των ακριβών αντιγράφων (αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

5. Μεταβάλλεται, με την επικύρωση, η χρονική ισχύς των εγγράφων:

Με την επικύρωση δεν μεταβάλλεται η χρονική ισχύς των εγγράφων. Η επικύρωση ενός αντιγράφου δεν συνιστά ανανέωση, μεταγενέστερη έκδοση, χρονική επέκταση ή παράταση της αρχικής ισχύος, αλλά μόνο αναπαραγωγή του πρωτοτύπου, όπως ισχύει (αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

6.- Είναι δυνατή η επικύρωση, από τις Διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π., αντιγράφου εγγράφου από το πρωτότυπο ή το ακριβές αντίγραφο της αρχής που εξέδωσε το πρωτότυπο, σε περίπτωση που προσκομίζεται από τρίτο πρόσωπο, χωρίς σχετική εξουσιοδότηση από το πρόσωπο στο οποίο αφορά το έγγραφο;

Είναι δυνατή η επικύρωση, καθώς από τις διατάξεις που αφορούν στη διαδικασία επικύρωσης (άρθρο 11 παρ. 2 Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005- ΦΕΚ 138/Α') δεν προκύπτει απαγόρευση επικύρωσης αντιγράφου εγγράφου, όταν αυτό δεν προσκομίζεται από το πρόσωπο στο οποίο αναφέρεται, αλλά από τρίτο πρόσωπο, χωρίς σχετική εξουσιοδότηση.

Όμως, σύμφωνα με τον Κανονισμό Επικοινωνίας Δημόσιων Υπηρεσιών, στη σχετική επισημειωματική πράξη, σαφώς πρέπει να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο και το πατρώνυμο, καθώς και ο αριθμός δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου εγγράφου στοιχείου (άρθρο 3 Ν.2690/1999) του προσώπου, **που προσκομίζει** το προς επικύρωση έγγραφο (αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/13558/25.8.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

7.- Απαιτείται να τεθεί στρογγυλή σφραγίδα στις ενώσεις των σελίδων του προς επικύρωση εγγράφου, με μονογραφή των αρμόδιων υπαλλήλων;

Λόγω της ιδιάζουσας φύσης του περιεχομένου των εγγράφων των Υπηρεσιών του Υπουργείου ή των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών ή βεβαιώσεων από τους πολίτες, οι Υπηρεσίες του Υπουργείου **μπορούν** να αποφασίσουν για τις κατηγορίες εκείνες των εγγράφων, για τις οποίες θα τίθεται η στρογγυλή σφραγίδα και στις ενώσεις των σελίδων, με μονογραφή των αρμόδιων υπαλλήλων (αριθ. 1075146/892/006Δ/5.9.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_16371_17190/10.8.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

8.- Σε ποιες περιπτώσεις δεν απαιτείται η επικύρωση αντιγράφων διοικητικών εγγράφων;

Όταν τα αντίγραφα αυτά συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/86, στην οποία ο ενδιαφερόμενος βεβαιώνει την ακρίβεια των στοιχείων, οπότε και γίνονται **υποχρεωτικά** αποδεκτά από τη Διοίκηση (παρ. 2 και 3 του άρθρου 11 ν.2690/99, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005).

9.- Τα επικυρωμένα αντίγραφα διοικητικών εγγράφων γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από τη Διοίκηση;

Τα επικυρωμένα αντίγραφα, που εξέδωσε διοικητική αρχή, γίνονται **υποχρεωτικά** αποδεκτά από τη Διοίκηση (παρ. 3 άρθρου 11 Ν.2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 6 άρθρου 16 Ν. 3345/2005).

Όμως, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 14 του Ν. 1599/86, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 33 του Ν. 2690/99, τυχόν υφιστάμενες ειδικές διατάξεις που προβλέπουν την υποβολή πρωτότυπων στοιχείων, εξακολουθούν να ισχύουν (Π.χ. για τη χορήγηση του φοιτητικού στεγαστικού επιδόματος απαιτείται η υποβολή στο πρωτότυπο του πιστοποιητικού Πανεπιστημίων ή Τ.Ε.Ι., βλ. και αριθ. 1020503/188/0006Δ/19.2.2008

έγγραφο μας στο Παράρτημα 4), εκτός αν καταργηθούν με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού.

10.- Είναι δυνατή η επικύρωση αντιγράφων εκκαθαριστικών σημειωμάτων φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων από τις Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π.:

Οι διατάξεις του εδαφίου α' της παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκαν από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138/Α'), αναφέρονται στην υποχρέωση των Διοικητικών Αρχών να επικυρώνουν αντίγραφα εγγράφων, τα οποία έχουν εκδοθεί νόμιμα, δηλαδή όπως ορίζουν οι κείμενες διατάξεις, από τη Διοίκηση.

Συνεπώς, τα εκκαθαριστικά σημειώματα φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, τα οποία φέρουν μηχανική αποτύπωση της (στρογγυλής) υπηρεσιακής σφραγίδας και της υπογραφής του εκάστοτε Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 599/1977- ΦΕΚ 160/Α', όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 91 του Ν. 1041/1980- ΦΕΚ 75/Α'), είναι έγγραφα που εκδίδονται από Διοικητική Αρχή και συνεπώς αντίγραφα αυτών επικυρώνονται από όλες τις Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π., σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (αριθ. 1084053/1012/0006Δ/9.10.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_20261/19.9.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

11. Επικυρώνονται, από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, αντίγραφα συμφωνητικών, στα οποία ένας από τα συμβαλλόμενα μέρη είναι το Δημόσιο:

Συμφωνητικά στα οποία ένας εκ των συμβαλλόμενων μερών είναι το Δημόσιο, εφόσον έχουν εκδοθεί από διοικητική αρχή, συνιστούν διοικητικά έγγραφα και συνεπώς αντίγραφα αυτών επικυρώνονται κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (αριθ. 1082700/846/0006Δ/6.9.2007 έγγραφό μας και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15/19241/23.8.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

12.- Είναι έγκυρα τα πιστοποιητικά του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (Βεβαιώσεις Φορολογικής Ενημερότητας και Εκκαθαριστικά Σημειώματα) που χορηγούνται μέσω διαδικτύου (υπηρεσία TAXISNET):

Σύμφωνα με τις αριθ. 2837/0030/11.11.2003 (ΦΕΚ 1685/Β') και 1022576/28.2.2005 (ΦΕΚ 317/Β') αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, αποτελούν διοικητικά έγγραφα, έχουν ισχύ ακριβούς αντιγράφου και είναι έγκυρα για κάθε χρήση από τους ενδιαφερομένους (αριθ. 1070556/846/0006Γ/14.6.2005 και 1639/0030/15.6.2005 έγγραφα της Δ/σης Οργάνωσης και της Δ/σης Εφαρμογών Η/Υ).

13.- Επικυρώνονται από τις διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π. αντίγραφα εγγράφων που εκδίδονται από τις Διπλωματικές και προξενικές Αρχές της χώρας μας:

Επικυρώνονται από τις διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π. τα αντίγραφα εγγράφων που εκδίδονται από τις Διπλωματικές και προξενικές Αρχές της χώρας μας (Πρεσβείες, προξενεία κ.λπ), γιατί οι Αρχές αυτές συνιστούν Εξωτερικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών (αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

14.- Υπάρχουν ειδικότερες περιπτώσεις επικύρωσης αντιγράφων εγγράφων:

Υπάρχουν. Έτσι, είναι δυνατή η επικύρωση αντιγράφων των παρακάτω εγγράφων:

- α) Των αδειών παραμονής αλλοδαπών της Δ/σης Αλλοδαπών που εκδίδονται από τις Περιφέρειες, σύμφωνα με τους Ν.2910/2001 και 3013/2002.
- β) Των Βεβαιώσεων που χορηγούνται, σύμφωνα με τα άρθρα 1 του Ν. 2790/2000 και 76 παρ. 6 του Ν. 2910/2001, σε ομογενείς της πρώην Σοβιετικής Ένωσης
- γ) Των Βεβαιώσεων και ειδικών σημάτων λειτουργίας τουριστικών επιχειρήσεων που χορηγούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες.
(αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

15.- Είναι σύννομη η πρακτική δημόσιων υπηρεσιών, όπως, επί του διακρατούμενου από αυτές αντιγράφου του προσαγόμενου και απαιτούμενου κατά νόμο εγγράφου αλλοδαπής αρχής, βεβαιώνουν ότι είναι όμοιο προς το πρωτότυπο;

Σύμφωνα με την αριθ. 381/2002 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, δεν αποκλείεται από το νόμο η πρακτική των δημόσιων υπηρεσιών, όπως, επί του διακρατούμενου από αυτές αντιγράφου του προσαγόμενου και απαιτούμενου κατά νόμο εγγράφου αλλοδαπής αρχής (όπως στην περίπτωση αλλοδαπού διαβατηρίου), βεβαιώνουν ότι είναι όμοιο προς το πρωτότυπο, εκτός αν από τις εκάστοτε εφαρμοζόμενες ειδικές διατάξεις προκύπτει ότι απαιτείται να κατατεθεί και να παραμείνει στον υπηρεσιακό φάκελο το ίδιο το προσαγόμενο έγγραφο της αλλοδαπής αρχής. Παρατηρείται ότι στην περίπτωση αυτή δεν πρόκειται για επικύρωση αντιγράφου κατά το άρθρο 11 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, αλλά για βεβαίωση, που χρησιμεύει αποκλειστικά στην υπηρεσία, ότι προσήχθη το απαιτούμενο αλλοδαπό έγγραφο και ότι όμοιό του είναι αυτό που παραμένει στον υπηρεσιακό φάκελο.

16.- Επικυρώνονται αντίγραφα εγγράφων που εκδίδονται από τις Διοικητικές Αρχές, για τα οποία ο νόμιμος τύπος σύνταξης δεν προβλέπει τη σφράγιση με τη σφραγίδα της Ελληνικής Δημοκρατίας;

Αντίγραφα εγγράφων που εκδίδονται από τις Διοικητικές Αρχές, για τα οποία ο νόμιμος τύπος σύνταξης δεν προβλέπει τη σφράγιση με τη σφραγίδα της Ελληνικής Δημοκρατίας (ιατρικές γνωματεύσεις δημόσιων νοσοκομείων κ.λπ), επικυρώνονται από τις Διοικητικές Αρχές, εφόσον ο ενδιαφερόμενος προσκομίζει το πρωτότυπο ή το ακριβές αντίγραφο του εκδότη (αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

17.- Επικυρώνονται αντίγραφα αδειών οδήγησης;

Αντίγραφα αδειών οδήγησης επικυρώνονται από όλες τις διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π. Επιβάλλεται, όμως, να ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι ότι τα ακριβή αντίγραφα αδειών οδήγησης, δεν έχουν νομική ισχύ άδειας οδήγησης και επομένως, δεν δίνουν στο κάτοχό τους το δικαίωμα να οδηγεί με αυτά (αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

18.- Επικυρώνονται έγχρωμα αντίγραφα εγγράφων;

Είναι δυνατή η επικύρωση έγχρωμων αντιγράφων εγγράφων, δεδομένου ότι από τις διατάξεις που διέπουν τη διαδικασία επικύρωσης αντιγράφων, δεν προκύπτει καμία διάκριση μεταξύ έγχρωμων ή μη αντιγράφων (αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

19.- Επικυρώνονται αντίγραφα εγγράφων που φέρουν φωτογραφία;

Αντίγραφα εγγράφων που φέρουν φωτογραφία επικυρώνονται χωρίς την τοποθέτηση/ επικόλληση φωτογραφίας σε αυτά, γιατί η τοποθέτηση/ επικόλληση

φωτογραφίας συνιστά αλλοίωση ουσιαστών χαρακτηριστικών του πρωτότυπου εγγράφου (αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

Για το θέμα αυτό σχετικό είναι και το αριθ. 34989/Γ2/6.4.2005 έγγραφο της Δ/σης Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με το οποίο στα φωτοαντίγραφα των απολυτήριων τίτλων, που επικυρώνονται από τα σχολεία, δεν θα επικολλάται φωτογραφία του ενδιαφερομένου με σφραγίδα και υπογραφή του Διευθυντή του Σχολείου (αριθ. 1095939/1167/0006Δ/1.11.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_23238/26.10.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

20.-Επικυρώνονται αντίγραφα των κρατικών πιστοποιητικών Γλωσσομάθειας:

Τα κρατικά πιστοποιητικά Γλωσσομάθειας που εκδίδονται, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 3 του Ν.2740/1999 (ΦΕΚ 186/Α'), από την αυτοτελή Διεύθυνση Πιστοποίησης της Γνώσης Ξένων Γλωσσών του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ανεξαρτήτως της διγλωσσης μορφής αυτών, συνιστούν έγγραφα εκδοθέντα από Διοικητική Αρχή και κατά συνέπεια, οι διοικητικές αρχές υποχρεούνται να επικυρώνουν αντίγραφα αυτών, με την επίδειξη του πρωτοτύπου ή του ακριβούς αντιγράφου της εκδούσας αρχής (**Σχετικό:** αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_12733/7.7.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

21.- Επικυρώνονται αντίγραφα εγγράφων που εκδίδονται από τα Υποθηκοφυλακεία και τα Κτηματολογικά Γραφεία:

Όλες οι Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π. υποχρεούνται να επικυρώνουν αντίγραφα εγγράφων, που εκδίδονται από τα Υποθηκοφυλακεία και τα Κτηματολογικά Γραφεία, με την επίδειξη του πρωτοτύπου ή του ακριβούς αντιγράφου της εκδούσας αρχής (αριθ. 1100165/1274/0006Δ/21.10.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_14941_15832/29.9.2005 έγγραφο ΥΠ.ΣΕ.Δ.Δ.Α.).

22. Επικυρώνονται αντίγραφα των εκδιδόμενων από την Ελληνική Αστυνομία διαβατηρίων:

Όλες οι Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π. έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν σε επικύρωση αντιγράφων των εκδιδόμενων από την Ελληνική Αστυνομία διαβατηρίων (αριθ. 1071663/1639/0001Α/2.8.2006 έγγραφο της Δ/σης Διοικητικού και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/ Φ.15/ 15409/ 27.7.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α)

23. Επικυρώνονται από τις Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π. αντίγραφα εγγράφων που εκδίδονται από τα Πανεπιστήμια της χώρας:

Τα Πανεπιστήμια αποτελούν, σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 5 του Συντάγματος, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, πλήρως αυτοδιοικούμενα. Τα έγγραφα που εκδίδουν δια των οργάνων τους, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους και κατά τους νόμιμους τύπους, αποτελούν έγγραφα διοικητικής αρχής, αντίγραφα των οποίων μπορούν να επικυρωθούν από όλες τις Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π. (**Σχετικό:** αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/1996/16.3.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α, το οποίο είναι καταχωρημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών: www.gsra.gr, στη διαδρομή Δημόσια Διοίκηση/ Σχέσεις Κράτους- Πολίτη/ Επικύρωση Αντιγράφων Εγγράφων).

24.- Μπορούν οι Δήμαρχοι να επικυρώνουν αντίγραφα εγγράφων και να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής:

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114/Α'):

α) Ο Δήμαρχος, ως προϊστάμενος των Υπηρεσιών του Δήμου (άρθρο 86 παρ. 1γ), μπορεί να προβαίνει στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων και να βεβαιώνει το γνήσιο της υπογραφής.

β) Ο Δήμαρχος μπορεί να μεταβιβάσει στους αντιδημάρχους τις εν λόγω αρμοδιότητες (παρ. 3 του ίδιου άρθρου) (**Ανάλογο** είναι το αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_15644/29.8.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 32866/1.8.2005 έγγραφο του ίδιου Υπουργείου, τα οποία είναι καταχωρημένα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών: www.gsra.gr, στη διαδρομή Δημόσια Διοίκηση/ Σχέσεις Κράτους- Πολίτη/ Επικύρωση αντιγράφων εγγράφων).

25.- Επικυρώνονται από τις Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π. αντίγραφα των τίτλων σπουδών οποιασδήποτε βαθμίδας ιδιωτικής εκπαίδευσης

ΝΑΙ. Τα αντίγραφα των τίτλων σπουδών που απονέμονται από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης ιδιωτικών φορέων, μετά από την επικύρωσή τους από τις οικείες Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, επικυρώνονται από όλες τις Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π., χωρίς να απαιτείται προσθέτως η επικύρωσή τους από δικηγόρο, σύμφωνα με την αριθμ. πρωτ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/27928/13-10-2008 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΦΕΚ 2171/τ.Β' /22-10-2008), η οποία εκδόθηκε κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 11, παρ. 4 του Ν. 2690/99.

Η ως άνω επικύρωση, από όλες τις Διοικητικές Αρχές και τα ΚΕΠ, αντιγράφων των προαναφερθέντων εγγράφων δεν καταργεί το δικαίωμα των πολιτών να προσέρχονται και στους δικηγόρους για τη διεκπεραίωση της εν λόγω διαδικασίας (άρθρο 52 παρ. 1 Ν.Δ. 3026/1954 «Κώδικας περί Δικηγόρων»).

(αριθ. 1115460/1149/0006Δ/19.11.2008 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/ Φ. 15/οικ.29684/5.11.2008 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών)

26.- Υπάρχουν περιπτώσεις εγγράφων και διαδικασιών, αρμοδιότητας Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, που εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις που αφορούν στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων και προβλέπονται από Κοινή Υπουργική Απόφαση ή από ειδικές διατάξεις:

ΝΑΙ (αριθ. 1008564/ 110/ 0006Δ/ 25.1.2006-ΦΕΚ 163/Β' και 1100135/ 1219/ 0006Δ/ 13.12.2006- ΦΕΚ 1718/Β' Κ.Υ.Α και αριθ. 1020503/188/0006Δ/19.2.2008 έγγραφό μας, στα Παραρτήματα 2, 3 και 4).

27.- Ποια έγγραφα δεν επικυρώνονται από τις Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π.:

α) Τα ιδιωτικά έγγραφα,

β) Τα έγγραφα που εκδίδουν συμβολαιογράφοι ή δικηγόροι,

γ) Τα έγγραφα που προέρχονται από δικαστικές αρχές,

δ) Τα έγγραφα που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές και στα πλαίσια αλλοδαπών έννομων τάξεων,

ε) Τα έγγραφα των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου,

στ) Τα έγγραφα των Νομικών Προσώπων Διεθνούς Δικαίου,

ζ) Τα έγγραφα των Εκκλησιαστικών Αρχών

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η Δ.Ε.Η., ο Ο.Τ.Ε., οι φορείς που εξέρχονται από το Δημόσιο Τομέα σε εφαρμογή των άρθρων 30 του Ν.1914/1990 και 22 του ν. 1947/1991, καθώς και οι δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις, που συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3463/2006, δεν υπάγονται στις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και τα έγγραφά τους δεν επικυρώνονται από τις Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π (**Ανάλογο** είναι το αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

28.- Υπάρχουν ειδικότερες περιπτώσεις μη επικύρωσης αντιγράφων εγγράφων;

Δεν μπορούν να επικυρωθούν από Διοικητική Αρχή αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων (έγγραφα συμβολαιογράφων, ιδιωτικά συμφωνητικά, τιμολόγια, υπεύθυνες δηλώσεις, διαγράμματα ιδιωτών μηχανικών, βεβαιώσεις εργοδοτών, αποδείξεις παροχής υπηρεσιών κ.λπ), ανεξάρτητα αν τα ιδιωτικά αυτά έγγραφα έχουν, μεταγενέστερα της έκδοσής τους, σφραγιστεί, θεωρηθεί ή υποστεί οποιαδήποτε άλλη επεξεργασία από τη Διοίκηση (αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α).

29.- Πότε μπορούν οι διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π. να επικυρώνουν αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων ή εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές;

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν.2690/1999, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν.3345/2005 «Ακριβή αντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων ή εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές, τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή δημόσια αρχή, επικυρώνονται από όλες τις διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π.».

30.- Τι είδους έγγραφα είναι τα συμβολαιογραφικά και τα δικηγορικά έγγραφα και πότε επικυρώνονται από τις Διοικητικές αρχές;

Τα έγγραφα που εκδίδονται από συμβολαιογράφους ή δικηγόρους είναι ιδιωτικά έγγραφα. Η επικύρωση αντιγράφου ιδιωτικού εγγράφου, από το πρωτότυπο, γίνεται μόνο από δικηγόρο.

Σύμφωνα και με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν.2690/1999 (όπως αντικαταστάθηκαν από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005), οι Διοικητικές αρχές (κατά συνέπεια και οι Υπηρεσίες του Υπουργείου) μπορούν να επικυρώνουν ακριβή αντίγραφα συμβολαιογραφικών και δικηγορικών εγγράφων, από αντίγραφα αυτών που έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο (αριθ. 1042725/497/0006Δ/16.5.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό ΔΙΣΚΠΟ/ Φ15_7381/ 25.4.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

31.- Τι είδους έγγραφα είναι τα δικαστικά και τα εκκλησιαστικά έγγραφα;

Τα έγγραφα που εκδίδονται από δικαστικές ή εκκλησιαστικές αρχές συνιστούν δημόσια, όχι, όμως και διοικητικά έγγραφα, καθώς τα Δικαστήρια και η Εκκλησία δεν είναι Διοικητικές Αρχές, υπαγόμενες στις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Κατά συνέπεια αντίγραφα των εγγράφων αυτών επικυρώνονται από συμβολαιογράφους ή δικηγόρους, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τα λειτουργήματα αυτά.

Η Διοίκηση (επομένως και οι Υπηρεσίες του Υπουργείου) δεν νομιμοποιείται να επικυρώνει αντίγραφα δικαστικών ή εκκλησιαστικών εγγράφων, ούτε από το πρωτότυπο, ούτε όμως και από το ακριβές αντίγραφο που έχει επικυρωθεί από δικηγόρο, γιατί, οι προαναφερθείσες διατάξεις (παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν.2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005) αφορούν μόνο στην επικύρωση ιδιωτικών εγγράφων ή εγγράφων εκδοθέντων από αλλοδαπές αρχές, τα οποία είναι ήδη επικυρωμένα από δικηγόρο (αριθ. 1042725/497/0006Δ/16.5.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό ΔΙΣΚΠΟ/ Φ15_7381/ 25.4.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

32.- Επικυρώνονται από τις Διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π. αντίγραφα εγγράφων που εκδίδει η Μουφτεία;

Η Μουφτεία, παρά το γεγονός ότι χαρακτηρίζεται από τη νομοθεσία ως δημόσια υπηρεσία, δεν αποτελεί Διοικητική Αρχή, γιατί δεν ασκεί διοικητικές αρμοδιότητες. Κατά συνέπεια, τα έγγραφα που εκδίδει δεν είναι διοικητικά και επομένως δεν

επικυρώνονται από οποιαδήποτε διοικητική αρχή ή τα Κ.Ε.Π., καθόσον δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

Επειδή τα έγγραφα που εκδίδονται από τις Μουφτείες, δεν είναι ιδιωτικά έγγραφα ή έγγραφα που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές, δεν εμπίπτουν στη διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005 και ως εκ τούτου οι διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π. δεν νομιμοποιούνται να επικυρώσουν αντίγραφο των εν λόγω εγγράφων, ούτε από ακριβές αντίγραφο τους, έστω και αν έχει, πρωτίστως, επικυρωθεί από δικηγόρο (αριθ. 1047496/501/0006Δ/18.5.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/οικ.6597/28.3.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

33.- Είναι υποχρεωμένη η Διοίκηση να κάνει αποδεκτά φωτοαντίγραφα μη επικυρώσιμων εγγράφων, όταν υποβάλλονται στη Διοίκηση, συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση, με την οποία βεβαιώνεται η ακρίβεια των υποβαλλόμενων στοιχείων;

Στην περίπτωση, που φωτοαντίγραφα μη επικυρώσιμων εγγράφων (ιδιωτικών, δικαστικών, εκδοθέντων από αλλοδαπές αρχές κ.λπ.) υποβάλλονται στη Διοίκηση, συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση, με την οποία βεβαιώνεται η ακρίβεια των υποβαλλόμενων στοιχείων, η Διοίκηση δεν είναι υποχρεωμένη να τα κάνει αποδεκτά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45/Α'), όπως ισχύει. Εναπόκειται, όμως, στη διακριτική ευχέρειά της, να τα κάνει αποδεκτά (αριθ. 1083343/ 1076/ 0006Δ/ 2.9.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

34.- Εκτός από τα διοικητικά έγγραφα, οι δικηγόροι και οι συμβολαιογράφοι ποια άλλα έγγραφα μπορούν να επικυρώνουν;

α) Οι δικηγόροι έχουν το δικαίωμα να εκδίδουν επικυρωμένα αντίγραφα κάθε είδους εγγράφων (ιδιωτικών, συμβολαιογραφικών, εκδοθέντων από αλλοδαπές αρχές κ.λπ), που υπάρχουν σ' αυτούς, έστω και προσωρινώς (ανεξαρτήτως χρονικής διάρκειας), εφόσον βεβαιώνουν την ακρίβειά τους.

β) Οι συμβολαιογράφοι μπορούν να εκδίδουν και να χορηγούν αντίγραφα μόνο των εγγράφων που συντάσσουν και φυλάσσουν οι ίδιοι, καθώς και των εγγράφων που είναι προσαρτημένα ή αναφέρονται σε αυτά. (αριθ. 1096185/ 1224/ 0006Δ /11.10.2005 και 1107063/1340/0006Δ/11.10.2005 έγγραφά μας).

35.- Επιβάλλεται νόμιμο τέλος στα αντίγραφα εγγράφων που εκδίδονται από συμβολαιογράφους;

Τα προβλεπόμενα από την διάταξη του άρθρου 27 παρ. 3 του Κ.Τ.Χ. πάγια τέλη χαρτοσήμου επί των εκδιδόμενων υπό των συμβολαιογράφων αντιγράφων, καταργήθηκαν από τη διάταξη του άρθρου 25 παρ. 2 του Ν. 2873/2000.

Συνεπώς, στα εκδιδόμενα υπό των συμβολαιογράφων αντίγραφα επιβάλλεται μόνο μεγαρόσημο 0,50 ΕΥΡΩ και τα δικαιώματα του συμβολαιογράφου, που ανέρχονται σε 4,00 ΕΥΡΩ ανά φύλλο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4 περ. β' της αριθμ. 40330/18.4.2005 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (αριθ. 672/4.4.2007 έγγραφο του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου Αθηνών, σε απάντηση στο αριθ. 1010676/103/0006Δ/31.1.2007 έγγραφό μας).

36. Πως ορίζονται οι αρμόδιοι υπάλληλοι, που είναι επιφορτισμένοι με το έργο της επικύρωσης αντιγράφων εγγράφων;

Με απόφαση του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας τους (αριθ. 1069539/ 775/ 0006Δ/ 27.7.2006 έγγραφό μας).

37. Ποια αντίγραφα εγγράφων δεν νομιμοποιείται να επικυρώνει υπάλληλος Διοικητικής Αρχής ή Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών, που είναι επιφορτισμένος με το έργο της επικύρωσης αντιγράφων εγγράφων:

Δεν νομιμοποιείται, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 36 του Ν. 3528/2007, να επικυρώνει αντίγραφα εγγράφων, τα οποία:

α) έχουν συνταχθεί εκτός της υπηρεσιακής του σχέσης και τον αφορούν (όπως τίτλους σπουδών, άδεια οδήγησης, διαβατήριο, αστυνομική ταυτότητα),

β) συνέταξε η ίδια του η Υπηρεσία, εφόσον ισχύουν τα κωλύματα που αναφέρονται στις προαναφερθείσες διατάξεις.

Στις περιπτώσεις αυτές, πρόδηλο είναι ότι η επικύρωση θα γίνει είτε από τον, κατά νόμο, αναπληρωτή του, είτε από υπάλληλο άλλης Διοικητικής Αρχής.

Επιτρέπεται, όμως, να επικυρώνει αντίγραφα διοικητικών εγγράφων, στην έκδοση των οποίων συνέπραξε ή τα υπέγραψε ο ίδιος, ως αρμόδιο όργανο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45/Α'), εφόσον η σύμπραξη αυτή δεν αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 36 του Ν. 2683/1999.

(**Ανάλογο** είναι το αριθ. 1092066/1113/0006Δ/25.10.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_21657/9.10.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α)

III. ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΓΝΗΣΙΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

1. Ποιοι μπορούν να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής:

Όλες οι διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π. υποχρεούνται να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής κάθε ενδιαφερομένου (άρθρο 11 παρ. 1 Ν.2690/99, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 Ν.3345/2005).

Η βεβαίωση για τους Έλληνες πολίτες γίνεται βάσει του δελτίου ταυτότητας, του διαβατηρίου ή της σχετικής προσωρινής βεβαίωσης της αρμόδιας αρχής.

Για τους αλλοδαπούς, εάν μεν είναι πολίτες κρατών- μελών της Ε.Ε., από το δελτίο ταυτότητας ή το διαβατήριο, ενώ στις άλλες περιπτώσεις, από το διαβατήριο ή άλλο έγγραφο βάσει του οποίου επιτρέπεται η είσοδός τους στη χώρα ή τα νομιμοποιητικά έγγραφα που έχουν εκδώσει οι αρμόδιες ελληνικές αρχές.

Η ταυτότητα των νομικών προσώπων αποδεικνύεται σύμφωνα από τα οριζόμενα από τις διατάξεις που ισχύουν στην έδρα τους (άρθρο 3 παρ. 4 Ν.2690/99, όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 11 του Ν. 3230/2004).

2.- Ποια είναι η αποδεικτική ισχύς διαβατηρίου «παλαιού τύπου» και δελτίου «παλαιού τύπου» ή «κομμένης» αστυνομικής ταυτότητας, κατά τη διεκπεραίωση διοικητικών διαδικασιών:

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα βασικά στοιχεία της ταυτότητας του προσώπου που κατέχει το διαβατήριο (π.χ. όνομα, επώνυμο, έτος γέννησης κ.λπ.) και τα οποία είναι απαραίτητα για τις συναλλαγές του με τη Διοίκηση είναι σταθερά (αμετάβλητα) και με σκοπό την ταχύτερη και καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, τα διαβατήρια «παλαιού τύπου» ως επίσημα έγγραφα του ελληνικού κράτους, αποδεικτικά των εν λόγω στοιχείων, **γίνονται δεκτά για την απόδειξη των στοιχείων της ταυτότητας των ενδιαφερομένων κατά τη διεκπεραίωση των διοικητικών διαδικασιών, που προβλέπονται από τις διατάξεις του «Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας»**, όπως π.χ. υποβολή αιτήσεων προς τη Διοίκηση, επικύρωση αντιγράφων εγγράφων, βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής. Αντίθετα, δεν μπορούν να γίνονται δεκτά ως ταξιδιωτικά έγγραφα, λόγω μεταβολής του θεσμικού πλαισίου έκδοσής τους.

Για τους ίδιους λόγους **γίνονται δεκτά αποκλειστικά για την απόδειξη των στοιχείων της ταυτότητας προσώπου, κατά τη διεκπεραίωση διοικητικών διαδικασιών, και τα δελτία «παλαιού τύπου» ή «κομμένης» αστυνομικής ταυτότητας** (αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/οικ.5812/6.3.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

Επίσης, οι παλαιού τύπου ταυτότητες -στις οποίες, λόγω παρέλευσης πολλών ετών από την έκδοσή τους δεν είναι αναγνωρίσιμο το πρόσωπο που προσκομίζει την ταυτότητα σε σχέση με τη φωτογραφία του δελτίου- ως επίσημα έγγραφα του Ελληνικού κράτους γίνονται δεκτά για την απόδειξη των στοιχείων ταυτότητας των ενδιαφερομένων, κατά τη διεκπεραίωση διοικητικών διαδικασιών (αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/7974/18.4.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

Ειδικότερα:

Στις διοικητικές διαδικασίες αρμοδιότητας Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, έχουν εφαρμογή οι προαναφερθείσες αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/ Φ.18/ οικ.5812/ 6.3.2007 και ΔΙΣΚΠΟ/ Φ.18/ 7974/ 18.4.2007 εγκύκλιοι του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α και κατά συνέπεια τα διαβατήρια «παλαιού τύπου» και τα δελτία «παλαιού τύπου» ή η «κομμένη» αστυνομική ταυτότητα, γίνονται δεκτά, για την απόδειξη των στοιχείων της

ταυτότητας των ενδιαφερομένων. Ομοίως, τα έγγραφα αυτά γίνονται δεκτά από τις Δ.Ο.Υ κατά τη διαδικασία «Εξόφλησης τίτλων πληρωμής», καθώς αποτελεί διοικητική διαδικασία και με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν μεταβληθεί τα βασικά στοιχεία ταυτότητας των δικαιούχων που είναι απαραίτητα για τη συναλλαγή (αριθ. 1105165/1023/0006Δ/12.11.2007 έγγραφό μας και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/28117/26.10.2007 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και το αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/31195/7.12.2007 έγγραφο του ίδιου Υπουργείου).

3. Μπορούν οι υπήκοοι τρίτων χωρών να ζητούν από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής τους:

Οι υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να ζητούν από της Διοικητικές Αρχές (κατά συνέπεια και από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών) τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής τους, εφόσον προσκομίζουν **διαβατήριο σε ισχύ** και επιπρόσθετα:

i) στην περίπτωση που ο σκοπός της εισόδου τους στη Χώρα είναι η **ολιγοήμερη παραμονή:**

- τουριστική θεώρηση εισόδου σε ισχύ ή
- ανοιχτό τρίμηνο που δεν έχει λήξει από τη σφραγίδα εισόδου στην Ελλάδα για τους υπηκόους τρίτων χωρών που προέρχονται από χώρες που δεν απαιτείται θεώρηση εισόδου ή
- σφραγίδα παράτασης των ανωτέρω μέχρι έξι μήνες από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές (άρθρο 70 Ν.3386/2005).

ii) στην περίπτωση που ο σκοπός της εισόδου τους στη Χώρα είναι η **μόνιμη διαμονή:**

- εθνική θεώρηση εισόδου σε ισχύ για έναν από τους λόγους του Ν. 3386/2005 ή
- ισχύουσα άδεια διαμονής ή
- δελτίο διαμονής (άρθρο 9 παρ. 3 Ν. 3386/2005) ή
- βεβαίωση (χρώματος μπλε) ότι έχει κατατεθεί εμπρόθεσμα αίτηση χορήγησης ή ανανέωσης της άδειας διαμονής με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Οι κάτοχοι της βεβαίωσης αυτής θεωρούνται ότι διαμένουν νόμιμα στη Χώρα, έως ότου η Διοίκηση αποφανθεί επί του αιτήματός τους (άρθρο 11 παρ. 4 Ν.3386/2005). (αριθ. 1058057/587/0006Δ/15.6.2007 έγγραφό μας και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 3590/07/6.6.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

4. Είναι δυνατή η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής κρατούμενων αλλοδαπών για εξουσιοδότηση σε δικηγόρους:

Κατ' εξαίρεση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 84 Ν. 3386/2005, είναι δυνατή η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής κρατούμενων αλλοδαπών για εξουσιοδότηση σε δικηγόρους, προκειμένου να εκπροσωπηθούν ενώπιον δικαστικών αρχών και υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύονται τα στοιχεία της ταυτότητάς τους, εξ οιοδήποτε δημόσιου εγγράφου (άρθρο 84 παρ. 2 Ν.3386/2005). (αριθ. 1058057/587/0006Δ/15.6.2007 έγγραφό μας και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 3590/07/6.6.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

5. Πως γίνεται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής πολιτών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών:

α).- Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα, χωρίς την υποχρέωση εφοδιασμού τους με άδεια διαμονής, μέχρι τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία εισόδου τους στη χώρα.

β).- Εφόσον κάποιος πολίτης κράτους- μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιθυμεί να παρατείνει τη διαμονή του στη χώρα μας, πρέπει να υποβάλει στην κατά

τόπον αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως, αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

γ).- Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στους οποίους περιλαμβάνονται και οι πολίτες της Βουλγαρίας και Ρουμανίας), οι οποίοι πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, εφοδιάζονται από τις αρμόδιες αστυνομικές υπηρεσίες με άδεια διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις των Προεδρικών Διαταγμάτων 525/83 (ΦΕΚ 203/Α'), 499/87 (ΦΕΚ 238/Α') και 278/92 (ΦΕΚ 144/Α').

δ).- Στα ταξιδιωτικά έγγραφα των πολιτών κρατών- μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν τίθενται σφραγίδες εισόδου και εξόδου, γι' αυτό ως ημερομηνία εισόδου στην Ελλάδα, λογίζεται, από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης, η ημερομηνία που θα δηλώσει ο ενδιαφερόμενος στην αίτησή του για τη χορήγηση της άδειας διαμονής ή αυτή που αποδεικνύεται με οποιοδήποτε άλλο τρόπο (π.χ. εισιτήρια κ.λπ).

(αριθ. 1066513/677/0006Δ/12.7.2007 έγγραφό μας και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 9100/11-502271/25.6.2007 έγγραφο του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως).

6. Πως γίνεται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής των υπηκόων Βουλγαρίας και Ρουμανίας:

Οι υπήκοοι Βουλγαρίας και Ρουμανίας αντιμετωπίζονται, ως προς τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, ως κοινοτικοί υπήκοοι, με εξαίρεση όσους βρίσκονται ή θα εισέλθουν στην Ελλάδα για μισθωτή εργασία κατά τη μεταβατική περίοδο δυο (2) ετών από την ημερομηνία προσχώρησης (1.1.2007) και μέχρι τη συμπλήρωση δωδεκάμηνης διαμονής για εργασία.

(αριθ. 1058057/587/0006Δ/15.6.2007 έγγραφό μας και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 3590/07/6.6.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

7.- Νομιμοποιούνται οι Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π. να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής των ενδιαφερομένων, με την επίδειξη της στρατιωτικής τους ταυτότητας:

Οι Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π. νομιμοποιούνται να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής με την επίδειξη της στρατιωτικής ταυτότητας, δεδομένου ότι:

α) οι διατάξεις των άρθρων 3 και 11 του Ν. 2690/1999 αναφέρονται γενικά σε δελτίο ταυτότητας και δεν διακρίνουν μεταξύ δελτίων «αστυνομικής ταυτότητας» και «στρατιωτικής ταυτότητας».

β) η αρμοδιότητα των στρατιωτικών αρχών για την έκδοση στρατιωτικών ταυτοτήτων προβλέπεται από σχετική νομοθεσία (Ν.Δ. 127/69, όπως ισχύει) και

γ) με τις διατάξεις του άρθρου 7, παρ. 1, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 1599/1986, ρητά ορίζεται ότι ως ταυτότητα κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού νοούνται και οι στρατιωτικές ταυτότητες (**ΣΧΕΤΙΚΟ:** αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/4463/2.3.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. Φ.416/68149/Σ.1196/12.2.2007 έγγραφο του Γ.Ε.ΕΘ.Α, τα οποία είναι καταχωρημένα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών: www.gspa.gr, στη διαδρομή Δημόσια Διοίκηση/ Σχέσεις Κράτους- Πολίτη/ Βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής).

8.- Σε ποιες περιπτώσεις δεν απαιτείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής:

Όταν ο ενδιαφερόμενος προσέρχεται αυτοπροσώπως για υποθέσεις του στις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα ή τα Κ.Ε.Π., προσκομίζοντας το δελτίο ταυτότητας ή τα αντίστοιχα πρωτότυπα έγγραφα (παρ.1 άρθρου 11 Ν.2690/99, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 4 άρθρου 16 Ν.3345/2005).

9.- Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής καλύπτει κάθε περίπτωση:

Η υποχρέωση για τη θεώρηση του γνησίου της υπογραφής καλύπτει κάθε περίπτωση και δεν απαιτείται να είναι σχετική ή συναφής με το έργο της Υπηρεσίας, από την οποία ζητά τη θεώρηση ο πολίτης.

10.- Μπορούν οι δικηγόροι να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής:

Μόνο σε διαδικασίες που αφορούν στη λειτουργία και στην απονομή της δικαιοσύνης (όπως άρθρα 42, 83, 96 παρ. 2, 340 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας), οι οποίες έχουν διαφορετικό πεδίο εφαρμογής από τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (βλ. και τα αριθ. 1085209/1091/0006Γ/6.9.2005 και 1097866/1224/0006Γ/14.10.2005 έγγραφά μας).

11.- Μπορούν οι συμβολαιογράφοι να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής:

Μπορούν να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής, που τίθεται ενώπιόν τους, σε κάθε έγγραφο που σχετίζεται με τη συναπτόμενη πράξη (βλ. και το αριθ. 1040321/198/Β0013/13.5.2004 έγγραφο Δ/νσης Φορολογίας Κεφαλαίου).

12.- Μπορούν οι πλοίαρχοι να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής:

ΟΧΙ. Το κεφάλαιο Θ' του Κώδικα Δημόσιου Ναυτικού Δικαίου (Ν.Δ. 187/73- ΦΕΚ 261 Α') αναφέρεται στη διοικητική εξουσία του Πλοιάρχου, η οποία προσδιορίζεται από συγκεκριμένα καθήκοντα επί του πλοίου και επί των επιβαινόντων, όπως αυτά περιγράφονται στις διατάξεις του εν λόγω κεφαλαίου (σύνταξη ληξιαρχικών πράξεων γέννησης- θανάτου, τήρηση των διατάξεων του Αστικού Κώδικα για τις διαθήκες, σύνταξη εκθέσεως απογραφής πραγμάτων θανόντος κ.α), χωρίς να προσδιορίζεται ρητά και η υποχρέωση για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής.

Ούτως ή άλλως δεν προκύπτει η σκοπιμότητα αυτού, δεδομένου ότι η διεκπεραίωση οποιουδήποτε εγγράφου με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής και οι απορρέουσες από αυτό συνέπειες, προϋποθέτουν προσέγγιση του πλοίου σε λιμάνι (αριθ. 3529.2/105/2007/3.12.2007 έγγραφο του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, που εκδόθηκε ύστερα από το αριθ. 1098329/956/0006Δ/16.10.2007 έγγραφο μας).

13.- Νομιμοποιείται υπάλληλος Διοικητικής αρχής ή Κ.Ε.Π.- που έχει την αρμοδιότητα να προβαίνει στη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής- να βεβαιώνει το γνήσιο της δικής του υπογραφής, σε εξουσιοδότηση, ως εξουσιοδοτών πρόσωπο, καθώς και σε εξουσιοδότηση τρίτου, ως εξουσιοδοτούμενος:

Υπάλληλος Διοικητικής αρχής ή Κ.Ε.Π., που έχει την αρμοδιότητα να προβαίνει στη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, δεν νομιμοποιείται να βεβαιώνει το γνήσιο της δικής του υπογραφής, σε εξουσιοδότηση, ως εξουσιοδοτών πρόσωπο, ούτε όμως και σε εξουσιοδότηση τρίτου, ως εξουσιοδοτούμενος (άρθρο 36 Ν. 3528/2007). Πρόδηλο είναι ότι η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής θα γίνει είτε από τον κατά νόμο αναπληρωτή του εν λόγω υπαλλήλου, είτε από υπάλληλο άλλης Διοικητικής Αρχής.

(**Ανάλογο** το αριθ. 1044680/504/0006Δ/18.5.2006 έγγραφο μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_3726/2.5.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

14.- Είναι δυνατή η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής σε λευκό χαρτί ή σε προεκτυπωμένα έντυπα υπεύθυνης δήλωσης, επί των οποίων δεν έχει συμπληρωθεί το περιεχόμενο της δήλωσης ή βεβαίωσης του ενδιαφερομένου:

Δεν είναι επιτρεπτή η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής σε λευκό χαρτί, ούτε και σε έντυπα (π.χ. εξουσιοδότηση), στα οποία έχουν συμπληρωθεί μόνο οι ενδείξεις των στοιχείων ταυτότητας του ενδιαφερομένου, καθώς αυτά δεν αποτελούν έγγραφα, κατά τα ανωτέρω, γιατί η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής γίνεται μόνο επί εγγράφων, δηλαδή κειμένων, στα οποία περιλαμβάνεται η δήλωση της βούλησης του ενδιαφερομένου ή άλλο στοιχείο προορισμένο ή πρόσφορο να αποδείξει γεγονός που έχει έννομη σημασία (Σχετική η αριθ. 317/2007 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.).

(αριθ. 1044680/504/0006Δ/18.5.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_3726/2.5.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

15.- Υποχρεούνται οι διοικητικές αρχές, από τις οποίες ζητείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, να ελέγχουν το επιλήψιμο των σχετικών εγγράφων;

Δεν προκύπτει, από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 11 Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45/Α'), όπως αυτές συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 16 Ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138/Α'), υποχρέωση των Διοικητικών αρχών (κατά συνέπεια και των Υπηρεσιών του Υπουργείου), από τις οποίες ζητείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, να ελέγχουν το επιλήψιμο του περιεχομένου των σχετικών εγγράφων. Ωστόσο, δεν μπορεί να βεβαιωθεί το γνήσιο της υπογραφής σε δήλωση προδήλως παράνομη, καθώς η Διοίκηση δεν μπορεί να συμπράξει σε παράνομες πράξεις.

Σχετική με το θέμα αυτό είναι και η αριθ. 317/2007 γνωμοδότηση του Α2 Τμήματος Διακοπών του Ν.Σ.Κ., η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό ΕΣ.Δ.Δ.Α. (άρθρο 7, παρ. 4, Ν.3086/2002), σύμφωνα με την οποία: «Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής προϋποθέτει απαραίτητα έγγραφο κείμενο και δεν νοείται επί άγραφης σελίδας. Αφορά, όμως, μόνο το γνήσιο της υπογραφής του ενδιαφερομένου και όχι το περιεχόμενο του εγγράφου. Το όργανο της διοικητικής αρχής ή του Κ.Ε.Π. από το οποίο ζητείται η βεβαίωση δεν έχει υποχρέωση να ελέγξει το περιεχόμενο του εγγράφου ούτε δικαιούται να αρνηθεί τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, εκτός αν από αυτό (περιεχόμενο του εγγράφου) ή από σχετική δήλωση του ίδιου του ενδιαφερομένου προκύπτει κατά τρόπο πρόδηλο τέλεση ποινικού αδικήματος ή αντίθεση στα χρηστά ήθη ή αν υπάρχει προγενέστερη ή ταυτόχρονη καταγγελία τρίτου σε σχέση με το έγγραφο επί του οποίου ζητείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής».

(αριθ. 1044680/504/0006Δ/18.5.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_3726/2.5.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α, καθώς και το αριθ. 1080704/2215/0001Α/Φ71/30.8.2007 έγγραφο της Δ/νσης Διοικητικού του Υπ.Ο.Ο και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/19787/21.8.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

16.- Η επισημειωματική πράξη, για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, γίνεται μόνο στο σώμα του κειμένου του εγγράφου, του οποίου ζητείται η βεβαίωση ή και σε ξεχωριστό έγγραφο;

Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής γίνεται με σχετική επισημειωματική πράξη, αποκλειστικά επί του εγγράφου, το οποίο περιλαμβάνει τη βούληση του δηλούντος και είναι δυνατή επί εγγράφων που έχουν διορθώσεις ή κενά.

(αριθ. 1044680/504/0006Δ/18.5.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_3726/2.5.2006 έγγραφο ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

17.- Τι αναγράφει ο αρμόδιος, για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής πολιτών, υπάλληλος της Διοικητικής αρχής, στη σχετική επισημειωματική πράξη;

Ο αρμόδιος υπάλληλος της διοικητικής Αρχής, για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής πολιτών, στη σχετική επισημειωματική πράξη αναγράφει, χειρόγραφα ή με ανάλογη ορθογώνια σφραγίδα:

- (i) Τον τίτλο του φορέα και την Υπηρεσία αυτού, που ενεργεί τη θεώρηση (π.χ. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών- Τελωνείο ...).
- (ii) Τη φράση «Βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής του ...».
- (iii) Το ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο του ενδιαφερομένου, του οποίου βεβαιώνεται η γνησιότητα της υπογραφής.

- (iv) Τον αριθμό του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου έγγραφου στοιχείου (άρθρου 3 του Ν. 2690/1999) του ενδιαφερόμενου προσώπου, του οποίου βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής.
- (v) Τον τόπο και την ημερομηνία θεώρησης.
- (vi) Την υπογραφή του υπαλλήλου.
- (vii) Την επίσημη (στρογγυλή) σφραγίδα της Υπηρεσίας του υπαλλήλου που ενεργεί τη θεώρηση.
- (viii) Το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, ο πολίτης πρέπει να υπογράψει ενώπιον του αρμόδιου υπαλλήλου της Υπηρεσίας που ενεργεί τη βεβαίωση.

(αριθ. 1003515/22/0006Δ/11.1.2000 έγγραφό μας και σελ. 80- 81 Κανονισμού Επικοινωνίας Δημόσιων Υπηρεσιών).

18.- Πως βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής πολιτών, στα νομιμοποιητικά έγγραφα των οποίων αναγράφεται η φράση «αδυναμία υπογραφής»

α) Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής πολιτών, στα νομιμοποιητικά έγγραφα των οποίων (δελτίο ταυτότητας, προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής κ.λπ) γράφεται, στο πεδίο «υπογραφή κατόχου», η φράση «αδυναμία υπογραφής» (όπως στις περιπτώσεις αναλφάβητων κ.λπ.), γίνεται σύμφωνα με ό,τι αναγράφει η ταυτότητά τους ή άλλο σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο.

Επομένως, στην επισημειωματική πράξη, οι αρμόδιοι υπάλληλοι των Υπηρεσιών του Υπουργείου, που είναι επιφορτισμένοι με το έργο της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής των πολιτών, συμπληρώνουν τη σχετική φράση, ως εξής: «Βεβαιώνεται η αδυναμία υπογραφής του (ονοματεπώνυμο) του (πατρώνυμο), με Α.Δ.Τ./ ή αριθμό άλλου εγγράφου στοιχείου:.....».

β) Δεδομένου ότι δεν υπάρχει θεσμικό πλαίσιο για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής αναλφάβητου πολίτη, ακολουθείται και η παρακάτω διοικητική πρακτική:

- η αναγραφή «σταυρού» ή ένδειξης «X» από τον αναλφάβητο πολίτη ή
- άλλο πρόσωπο (π.χ. ο υπάλληλος) αναγράφει τα αρχικά του ονόματος και του επωνύμου του αναλφάβητου πολίτη και αυτός τα αντιγράφει.

Σκόπιμο, όμως, είναι στις περιπτώσεις αυτές, οι αρμόδιοι υπάλληλοι να βεβαιώνουν επί της αιτήσεως του συγκεκριμένου πολίτη, ότι είναι αναλφάβητος (αριθ. 1014848/165/0006Δ/16.2.2007 έγγραφό μας και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/2463/31.1.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

19. Είναι δυνατή η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου σε ξενόγλωσσο κείμενο, το οποίο πρόκειται να υποβληθεί σε αλλοδαπή αρχή;

Τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής μπορεί κάθε ενδιαφερόμενος να ζητήσει από οποιαδήποτε διοικητική αρχή, ανεξαρτήτως της γλώσσας, στην οποία το σχετικό έγγραφο έχει συνταχθεί, καθώς από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας δεν προκύπτει αντίστοιχη διάκριση με κριτήριο τη γλώσσα σύνταξης.

Επίσης, από τις κείμενες διατάξεις δεν προκύπτει απαγόρευση στη Διοίκηση να βεβαιώσει το γνήσιο της υπογραφής επί εγγράφου, το οποίο θα υποβληθεί σε αλλοδαπή αρχή.

Σχετική με το θέμα αυτό είναι και η αριθ. 317/2007 γνωμοδότηση του Α2 Τμήματος Διακοπών του Ν.Σ.Κ., σύμφωνα με την οποία: «Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής γίνεται ανεξάρτητα από τη γλώσσα στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο επί του οποίου τίθεται η υπογραφή, δηλαδή επί ξενόγλωσσων εγγράφων δεν απαιτείται να υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο και μετάφραση αυτού, αφού το όργανο της διοικητικής αρχής ή του Κ.Ε.Π., από το οποίο ζητείται η βεβαίωση, δεν υποχρεούται να αναγνώσει το έγγραφο».

(αριθ. 1044680/504/0006Δ/18.5.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_3726/2.5.2006 έγγραφο ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α, καθώς και αριθ.

1080704/2215/0001Α/Φ71/30.8.2007 έγγραφο της Δ/σης Διοικητικού του Υπ.Ο.Ο. και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/19787/21.8.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

20. Πως ορίζονται οι αρμόδιοι υπάλληλοι, που είναι επιφορτισμένοι με το έργο της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής:

Με απόφαση του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας τους (αριθ. 1069539/ 775/ 0006Δ/ 27.7.2006 έγγραφό μας).

21. Βεβαιώνεται, από τις αρμόδιες Αρχές, το γνήσιο της υπογραφής των ενδιαφερομένων, σε δηλώσεις ή συμφωνίες για τη μεταβίβαση της κυριότητας ολικά ή μερικά ή της σύστασης άλλου εμπράγματος δικαιώματος επί σκάφους αναψυχής ή αεροσκάφους ή ελικοπτήρου:

Επισημαίνονται οι διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 81 του Ν.2238/1994- ΦΕΚ 151/Α', όπως τροποποιήθηκε, αρχικά, με τις διατάξεις της παρ. 28 του άρθρου 1 του Ν. 2954/2.11.2001- ΦΕΚ 255/Α', οι οποίες, στη συνέχεια, τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 26 του Ν.3220/2004-ΦΕΚ 15/Α', όπως ισχύουν.

22. Ποια προσωπικά του στοιχεία, πρέπει να αναγράφει ο εξουσιοδοτών σε εξουσιοδότηση που συντάσσεται σε ιδιωτικό έγγραφο:

Στην περίπτωση που η εξουσιοδότηση συντάσσεται σε ιδιωτικό έγγραφο, ο εξουσιοδοτών πρέπει να αναγράφει σε αυτό τα παρακάτω στοιχεία, τα οποία συμπίπτουν με τα στοιχεία που απαιτούνται για την πράξη της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής, η οποία, άλλωστε, διενεργείται επί του εγγράφου της εξουσιοδότησης:

- i) Το ονοματεπώνυμο και πατρώνυμό του και
- ii) Τον αριθμό του δελτίου αστυνομικής του ταυτότητας ή της σχετικής προσωρινής βεβαίωσης αρμόδιας αρχής ή του διαβατηρίου του, εφόσον είναι Έλληνας πολίτης.
Τον αριθμό του δελτίου ταυτότητάς του ή του διαβατηρίου του, εφόσον είναι πολίτης Κράτους- Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Τον αριθμό του διαβατηρίου του ή άλλου εγγράφου, με το οποίο επιτρέπεται η είσοδος του στη χώρα ή σχετικών εγγράφων που έχουν εκδώσει οι αρμόδιες ελληνικές αρχές, στις άλλες περιπτώσεις αλλοδαπών.
(Ειδικότερες για το θέμα αυτό είναι οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999, όπως ισχύουν και οι σελίδες 80-81 του Κανονισμού Επικοινωνίας Δημόσιων Υπηρεσιών).

(αριθ. 114395/13/0006Δ/5.1.2007 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΑΔΠ/Α/26452/8.12.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α)

23. Για τη σύνταξη της εξουσιοδότησης, είναι ορθό να χρησιμοποιείται, αυτοτελώς, το υπόδειγμα της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του Ν. 1599/86:

Για τη σύνταξη της εξουσιοδότησης, ορθό είναι να μη χρησιμοποιείται, αυτοτελώς, το υπόδειγμα της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του Ν. 1599/86, καθώς αυτό έχει σχεδιασθεί για την εξυπηρέτηση διαφορετικών συναλλαγών με τις δημόσιες υπηρεσίες. Στην περίπτωση, όμως, που οι πολίτες έχουν χρησιμοποιήσει αυτοτελώς έντυπο υπεύθυνης δήλωσης για τη σύνταξη εξουσιοδότησης, αυτό πρέπει να γίνεται αποδεκτό από τις Υπηρεσίες μας, εφόσον έχουν συμπληρωθεί τα ανωτέρω αναφερόμενα στοιχεία, για την αποφυγή ταλαιπωρίας τους.

Με τις διατάξεις της αριθ. ΔΙΑΔΠ/Α1/18368/25.9.2002 (ΦΕΚ 1276/Β/1.10.2002) απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, δόθηκε η δυνατότητα, στο έντυπο της αίτησης των πολιτών να ενσωματώνεται και

υπεύθυνη δήλωση, στην οποία ο πολίτης μπορεί να συντάξει και εξουσιοδότηση προς κάποιο πρόσωπο για να διεκπεραιώσει την υπόθεσή του, συμπληρώνοντας το σχετικό πεδίο. Στην περίπτωση αυτή, η αίτηση είναι επιπλέον υπεύθυνη δήλωση και εξουσιοδότηση.

(αριθ. 114395/13/0006Δ/5.1.2007 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΑΔΠ/Α/26452/8.12.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α)

IV. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ

1.- Ποιοι μπορούν να μεταφράζουν ξενόγλωσσα κείμενα (Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Δικηγόροι, Συμβολαιογράφοι) :

Αρμοδιότητα διενέργειας μετάφρασης εγγράφων (δημόσιων και ιδιωτικών), έχουν:

α) Η Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, η αρμοδιότητα της οποίας καλύπτει, τόσο τη μετάφραση ξενόγλωσσων κειμένων στην ελληνική, όσο και ελληνικών σε άλλη γλώσσα.

Επίσης, αρμοδιότητα προς διενέργεια επίσημων μεταφράσεων έχουν η Υπηρεσία Πολιτικών Υποθέσεων Βορείου Ελλάδος και οι Προξενικές Αρχές, σύμφωνα με τα άρθρα 148 παρ. 4 εδ. ε' και 27 εδ. Ιζ', αντιστοίχως, του Ν.419/1976.

β) Οι δικηγόροι, η αρμοδιότητα των οποίων καλύπτει τη μετάφραση ξενόγλωσσων και μόνο εγγράφων στην ελληνική, με την προϋπόθεση ότι οι μεταφράσεις που γίνονται από αυτούς συνοδεύονται από το μεταφρασθέν έγγραφο, το οποίο φέρει επ' αυτού χρονολογημένη και ενυπόγραφη βεβαίωση του μεταφράσαντος δικηγόρου, ότι η μετάφραση αφορά στο ίδιο αυτό έγγραφο και

γ) Οι συμβολαιογράφοι, η αρμοδιότητα των οποίων καλύπτει τη μετάφραση στην ελληνική, των ξενόγλωσσων εγγράφων, που είναι χρήσιμα για την κατάρτιση πράξεων της αρμοδιότητάς τους.

Περαιτέρω:

α) Η επίσημη μετάφραση δημόσιου ή ιδιωτικού εγγράφου, από την ελληνική σε ξένη γλώσσα ή αντιστρόφως, που διενεργεί η Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, αποτελεί έγγραφο διοικητικής αρχής και κατά συνέπεια, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει, από οποιαδήποτε διοικητική αρχή, την επικύρωση αντιγράφου από το πρωτότυπο της μετάφρασεως ή από ακριβές αντίγραφο αυτής, που έχει εκδώσει η Μεταφραστική Υπηρεσία.

Η υποχρέωση επικυρώσεως του αντιγράφου αυτού υπάρχει και όταν η μετάφραση έχει γίνει σε ξένη γλώσσα, αφού ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας ρυθμίζει το θέμα της επικυρώσεως των αντιγράφων, χωρίς να διακρίνει μεταξύ εγγράφων συντεταγμένων σε ελληνική και ξένη γλώσσα, με την προϋπόθεση βέβαια ότι ο αρμόδιος για την επικύρωση υπάλληλος, μπορεί να διαγνώσει ότι πρόκειται για έγγραφο ημεδαπής διοικητικής αρχής και μάλιστα πρωτότυπο ή ακριβές αντίγραφο της Αρχής που εξέδωσε το πρωτότυπο (βλ. αριθ. 335/2002 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους).

β) Οι μεταφράσεις των πτυχιούχων μεταφραστών του Ιονίου Πανεπιστημίου δεν αποτελούν έγγραφα προερχόμενα από διοικητική αρχή (Δημόσιο, Ο.Τ.Α. και άλλα Ν.Π.Δ.Δ.) και για το λόγο αυτό οι διοικητικές Αρχές (κατά συνέπεια και οι Υπηρεσίες του Υπουργείου), σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως ισχύει, δεν πρέπει να επικυρώνουν αντίγραφα των μεταφράσεων αυτών (βλ. και αριθ. 1099983/1273/0006Δ/21.10.2005 έγγραφό μας).

2.- Γίνονται αποδεκτές από τη Διοίκηση, οι μεταφράσεις που διενεργούν οι πτυχιούχοι μεταφραστές του Ιονίου πανεπιστημίου;

Δεν υφίστανται διατάξεις νόμου, οι οποίες να ρυθμίζουν το θέμα της αποδοχής ή όχι από τη Διοίκηση των μεταφράσεων, που διενεργούν οι μεταφραστές- πτυχιούχοι του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Το συγκεκριμένο θέμα έχει αντιμετωπιστεί:

i) με την αριθ. 495/2004 Γνωμοδότηση του Γ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (βλ. και το αριθ. 1099983/1273/0006Δ/21.10.2005 έγγραφό μας), που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και σύμφωνα, με την οποία οι μεταφράσεις των πτυχιούχων μεταφραστών του Ιονίου Πανεπιστημίου δεν είναι υποχρεωτικά αποδεκτές από τη Διοίκηση και δεν επικυρώνονται από τις Διοικητικές Αρχές και

ii) με την αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σύμφωνα με την οποία εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης να δέχεται ή όχι τις εν λόγω μεταφράσεις.

Τα κριτήρια που υιοθετούν οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για την άσκηση της διακριτικής τους ευχέρειας, προσδιορίζονται από τις ίδιες, καθόσον κάθε Διοικητική Αρχή έχει τις ιδιαιτερότητές της και τις δικές της προτεραιότητες, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της.

Κατά την άποψή μας, οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, σε κάθε περίπτωση που απαιτείται για τη διεκπεραίωση κάποιας υποθέσεως, η υποβολή μεταφράσεως και η μετάφραση που προσκομίζεται από τον ενδιαφερόμενο έγινε από πτυχιούχο μεταφραστή του Ιονίου Πανεπιστημίου, προκειμένου να ασκήσουν τη διακριτική τους ευχέρεια περί αποδοχής ή μη των μεταφράσεων αυτών, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη:

- τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου και των πολιτών,
- την κατηγορία και τη σπουδαιότητα του εγγράφου,
- τη σπουδαιότητα και την ιδιαιτερότητα της προς διεκπεραίωση υποθέσεως,
- την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών,
- την εύρυθμη λειτουργία τους και
- την αποτελεσματική και ταχεία αντιμετώπιση των σχετικών υποθέσεων, με ταυτόχρονη διασφάλιση των υπαλλήλων από οποιαδήποτε αμφισβήτηση της ηθικής τους υποστάσεως.

(αριθ. 1115970/1426/0006Δ/9.12.2005 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/ Φ.15/ 22650/ 25.11.2005 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α)

V. ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. Ποια είναι η γενική προθεσμία διεκπεραίωσης υποθέσεων των πολιτών από τις Διοικητικές Αρχές:

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 2690/1999 (όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 11 του Ν.3230/2004 και της παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 3242/2004-ΦΕΚ 102/Α'), οι δημόσιες υπηρεσίες, οι Ο.Τ.Α και τα Ν.Π.Δ.Δ., όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαίνονται για τα αιτήματά τους, μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες.

Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων ή από τότε που περιέρχεται η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία, αν είχε υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία.

Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο.

Όταν πρόκειται για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία των 50 ημερών παρατείνεται για 10, ακόμη, ημέρες (ήτοι, 60 ημέρες).

(αριθ. 1051081/564/0006Δ/21.6.2004 έγγραφό μας και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.17/ΟΙΚ/13097/11.6.2004 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

2.- Ποια είναι η ημερομηνία έκδοσης της διοικητικής πράξης:

Ημερομηνία έκδοσης της διοικητικής πράξης, άρα και ημερομηνία διεκπεραίωσης υπόθεσης είναι αυτή της υπογραφής από τον εκδότη της και όχι η ημερομηνία διακίνησης του εξερχόμενου εγγράφου από την αρμόδια, γι' αυτό, Υπηρεσία (αριθ. 1075146/892/006Δ/6.9.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_16371_17190/10.8.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

3.- Εντός ποιας προθεσμίας, οι διοικητικές αρχές πρέπει να χορηγούν πιστοποιητικά και βεβαιώσεις στους ενδιαφερομένους:

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του Ν.2690/99, οι διοικητικές αρχές, οφείλουν, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, να χορηγούν αμέσως πιστοποιητικά και βεβαιώσεις. Αν δεν είναι δυνατή η άμεση χορήγησή τους, αυτά αποστέλλονται ταχυδρομικώς, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών, στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί. Η υποχρέωση αυτή δεν υφίσταται, αν ο ενδιαφερόμενος, με την αίτησή του, δηλώσει ότι θα τα παραλάβει αυτοπροσώπως ή με εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο.

4. Ποια είναι η προθεσμία διεκπεραίωσης αιτημάτων που αφορούν στην απλή παροχή πληροφοριών, για τις οποίες δεν απαιτείται η διενέργεια έρευνας, συλλογή στοιχείων ή εξέταση αυτών κ.λπ:

Στις περιπτώσεις αυτές, οι Υπηρεσίες πρέπει να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια, ώστε τα αιτήματα αυτά να διεκπεραιώνονται άμεσα και σε καμία περίπτωση να μην

εξαντλούνται οι οριζόμενες από το νόμο προθεσμίες (αριθ.1030088/ 256/ 0006Δ/ 12.3.2008 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/ Φ.14/ 5428/ 25.2.2008 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α)

5.- Υπάρχουν διαφορετικές (μεγαλύτερες) προθεσμίες για περιπτώσεις αρμοδιότητας Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών;

Με την αριθ. 1097636/ 1212/ 0006Δ/ 3.12.2004 (ΦΕΚ 1839/Β΄) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας & Οικονομικών έχουν καθορισθεί διαφορετικές (μεγαλύτερες) προθεσμίες διεκπεραίωσης ορισμένων υποθέσεων των πολιτών από το Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4, παρ. 1 του Ν.2690/99, όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 11, παρ. 1 του Ν. 3230/2004 και του άρθρου 6, παρ. 1, του Ν. 3242/2004 (βλ. Παράρτημα 1).

6.- Σε ποιες περιπτώσεις δεν ισχύουν οι κατά τα ανωτέρω προθεσμίες διεκπεραίωσης υποθέσεων των πολιτών;

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 4 του Ν.2690/99 (όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του Ν.3242/2004), οι προθεσμίες για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των πολιτών, όπως αυτές αναφέρονται ανωτέρω, δεν ισχύουν στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη και
- β) όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου, ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

7.- Πότε συγχωρείται υπέρβαση των προθεσμιών για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των πολιτών;

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 10 του Ν.2690/99 (όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 6 του Ν.3242/2004), υπέρβαση των προθεσμιών για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των πολιτών, όπως αυτές αναφέρονται ανωτέρω, συγχωρείται σε περίπτωση ανώτερης βίας (π.χ. σε περίπτωση παγετού κ.λπ.), καθώς και όταν ο ενδιαφερόμενος επικαλείται τη συνδρομή γεγονότων γνωστών στην υπηρεσία.

8.- Πότε οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από την υποχρέωση διεκπεραίωσης υποθέσεων των πολιτών;

Όταν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό (παρ. 3 άρθρου 4 Ν.2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 άρθρου 11 Ν.3230/2004).

9.- Πως ενεργεί η Υπηρεσία σε περίπτωση αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας διεκπεραίωσης υποθέσεων των πολιτών;

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν. 2690/1999 (όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 3242/2004), εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας, η υπηρεσία, οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προβλεπόμενης προθεσμίας, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα, τους λόγους της καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.

10.- Ποια είναι τα δικαιώματα των πολιτών σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών από τις διοικητικές αρχές;

Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών, όπως αυτές προβλέπονται από τις διατάξεις του Ν.2690/99, όπως ισχύουν και την αριθ. 1097636/ 1212/ 0006Δ/

3.12.2004 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας & Οικονομικών, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για καταβολή αποζημίωσης από τον οικείο φορέα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 άρθρου 7 του Ν. 3242/2004, με τις οποίες αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 5 του Ν.1943/91 (ΦΕΚ 50/Α'). Το ειδικό έντυπο της αίτησης χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία. Η αίτηση από τον ενδιαφερόμενο υποβάλλεται στη Διεύθυνση Σχέσεων Κράτους- Πολίτη του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, για θέματα αρμοδιότητας των Υπουργείων, ή στην Ειδική Επιτροπή της παραγράφου 2β εδ. 4 του άρθρου δεύτερου του Ν.2690/99, που λειτουργεί στην έδρα κάθε Περιφέρειας, για θέματα υπηρεσιών του Δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται από τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν.2190/94, όπως ισχύει.

11- Εντός ποιας προθεσμίας, οι πολίτες μπορούν να υποβάλλουν τις αιτήσεις για καταβολή αποζημίωσης;

Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας, που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση (βλ. και αριθ. 1066848/825/0006Δ/23.8.2004 έγγραφό μας και επισυναπτόμενη σε αυτή αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.17/ΟΙΚ/17170 Κ.Υ.Α).

12.- Τα αιτήματα προς τη Διοίκηση πρέπει να υποβάλλονται από τους άμεσα ενδιαφερόμενους ή και από τρίτα πρόσωπα;

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν.2690/1999 «Αίτηση του ενδιαφερομένου για την έκδοση διοικητικής πράξης απαιτείται όταν το προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις».

Τα αιτήματα προς τη Διοίκηση, για τη διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και η παραλαβή των τελικών πράξεων, γίνονται από τους άμεσα ενδιαφερομένους. Και τούτο, προκειμένου να αποδεικνύεται, αφενός η ταυτότητα του ενδιαφερομένου και αφετέρου να διασφαλίζονται τα έννομα αποτελέσματα της βούλησής του, είτε αφορά στην έκδοση πράξης, είτε σε οποιαδήποτε άλλη διαδικασία.

Για το λόγο αυτό, τρίτα πρόσωπα μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις και να παραλαμβάνουν τελικές πράξεις, αντί των άμεσα ενδιαφερομένων, μόνο όταν φέρουν τη νόμιμη, για το σκοπό αυτό, εξουσιοδότηση, στην οποία έχει βεβαιωθεί το γνήσιο της υπογραφής του άμεσα ενδιαφερομένου, από οποιαδήποτε Διοικητική Αρχή, κατά τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (**ΣΧΕΤΙΚΟ:** αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/32882/18.12.2007 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών ύστερα από το αριθ. 1114203/1102/0006Δ/28.11.2007 έγγραφό μας).

13.- Υποχρεούται η διοίκηση να χορηγεί απόδειξη παραλαβής της υποβαλλόμενης αίτησης στον ενδιαφερόμενο;

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 4 του Ν.2690/99 (όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του Ν.3242/2004), η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, οφείλει να χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής, στην οποία περιλαμβάνονται: ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση διεκπεραίωσης της υπόθεσής του, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (άρθρο 5, παρ. 7 και 8 του Ν. 1943/91).

VI. ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ- ΠΡΟΞΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ- ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

1.- Σε ποια έγγραφα εφαρμόζεται ο Ν.1497/1984 (188/Α'), «Σύμβαση που καταργεί την υποχρέωση επικύρωσης των αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων»;

Στα δημόσια έγγραφα που έχουν συνταχθεί στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου Κράτους και πρέπει να προσαχθούν στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου Κράτους (άρθρο 1 Ν.1497/1984).

(αριθ. 1047385/542/0006Δ/25.5.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 19887/4.5.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.).

2.- Ποια θεωρούνται δημόσια έγγραφα για την εφαρμογή της Σύμβασης της Χάγης;

Ως δημόσια έγγραφα θεωρούνται:

- α) τα έγγραφα που προέρχονται από αρχή ή δημόσιο υπάλληλο δικαιοδοτικού οργάνου του Κράτους, συμπεριλαμβανομένων και των εγγράφων που προέρχονται από την εισαγγελική αρχή, δικαστικό γραμματέα, ή δικαστικό επιμελητή,
- β) τα διοικητικά έγγραφα,
- γ) τα συμβολαιογραφικά έγγραφα,
- δ) οι επίσημες βεβαιώσεις, όπως βεβαιώσεις καταχωρίσεως, θεωρήσεις για βέβαιη χρονολογία και επικυρώσεις υπογραφής που τίθενται σε ιδιωτικό έγγραφο.

3.- Σε ποια έγγραφα δεν εφαρμόζεται η Σύμβαση;

- α) στα έγγραφα που εκδόθηκαν από διπλωματικούς ή προξενικούς πράκτορες,
- β) στα διοικητικά έγγραφα που σχετίζονται άμεσα με εμπορική ή τελωνειακή πράξη.

4.- Ποια διατύπωση απαιτείται από το Κράτος, στο οποίο πρέπει να προσαχθούν τα προαναφερθέντα έγγραφα;

Η επίθεση επισημειώσεως (Apostille) (άρθρο 3 Ν. 1497/1984).

5.- Ποια στοιχεία πιστοποιεί η επισημείωση;

Πιστοποιεί τη γνησιότητα της υπογραφής, την ιδιότητα με την οποία ενήργησε ο υπογράφων το έγγραφο και, ενδεχομένως, την ταυτότητα της σφραγίδας ή του επισήματος που φέρει το έγγραφο.

Η υπογραφή, η σφραγίδα ή το επίσημα πάνω στην επισημείωση απαλλάσσονται από κάθε πιστοποίηση (άρθρο 5 Ν. 1497/1984).

6.- Που τίθεται η επισημείωση;

Στο ίδιο το έγγραφο ή σε πρόσθεμα (άρθρο 4 Ν. 1497/1984).

7.- Ποιος ορίζει τις αρχές που χορηγούν την επισημείωση;

Κάθε συμβαλλόμενο κράτος ορίζει τις αρχές στις οποίες παρέχεται η αρμοδιότητα να χορηγούν την επισημείωση (άρθρο 6 Ν. 1497/1984).

8.- Ποια Κράτη έχουν προσχωρήσει στη σύμβαση της Χάγης;

βλ. αριθ. 1047385/542/0006Δ/25.5.2006 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 19887/4.5.2006 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α, καθώς και τα αριθ. 1020584/202/ 0006Δ/ 27.2.2007, 1059625/ 586/ 0006Δ/ 15.6.2007 και 1082700/ 846/ 0006Δ/ 6.9.2007 έγγραφά μας (βλ. Παράρτημα 5- Κατάσταση Κρατών).

9.- Απαιτείται ή όχι χορήγηση επισημείωσης στα έγγραφα που έχουν συνταχθεί στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας και προσάγονται σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 Ν.1548/1985 (ΦΕΚ 95/Α΄) «Κύρωση Σύμβασης νομικής συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας σε θέματα αστικού, οικογενειακού, εμπορικού και ποινικού δικαίου»:

α) Για την κυκλοφορία **δημόσιων εγγράφων** μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου **δεν απαιτείται η θεώρηση Apostille**, γιατί με τις διατάξεις της παρ. 1 του προαναφερθέντος άρθρου και Νόμου, ορίζεται ότι τα έγγραφα αυτά έχουν ρητώς απαλλαγεί από την επικύρωση.

β) Για την κυκλοφορία **ιδιωτικών εγγράφων** μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου, **απαιτείται η θεώρηση Apostille**, δεδομένου ότι με τις διατάξεις της παρ. 2 του προαναφερθέντος άρθρου και Νόμου, δεν απαλλάσσονται από την επικύρωση.

γ) Οι **εξουσιοδοτήσεις** και τα **πληρεξούσια**, που συντάσσονται στην Κύπρο είτε από δικηγόρους είτε από πιστοποιούντες υπαλλήλους, εμπίπτουν στην κατηγορία των **ιδιωτικών εγγράφων**, καθώς δεν θεωρούνται δημόσια έγγραφα σύμφωνα με την Κυπριακή νομοθεσία και ούτε μπορεί να λεχθεί ότι συντάσσονται από πρόσωπα τα οποία θεωρούνται ως «δημόσια αρχή». Συνεπώς, **οι εξουσιοδοτήσεις και τα πληρεξούσια**, που έχουν συνταχθεί, κατά τα ανωτέρω, στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, **πρέπει να φέρουν τη θεώρηση Apostille**, όταν προσκομίζονται από τους ενδιαφερομένους στις Υπηρεσίες του Υπουργείου (Δ.Ο.Υ. κ.λπ), για τη διεκπεραίωση των υποθέσεων τους (αριθ.1044446/435/0006Δ/7.5.2007 έγγραφό μας και επισυναπτόμενα σε αυτό αριθ. 044/14/ΑΣ1026/30.4.2007 και 94490/29.9.2005 έγγραφα των Υπουργείων Εξωτερικών και Δικαιοσύνης, αντίστοιχα, καθώς και αριθ. 1122798/ 1216/ 0006Δ/10.1.2008 έγγραφό μας και επισυναπτόμενα σε αυτό αριθ. Γ.Ε. 65/1983/2/29.10.2007 και Φ.8600/178/ΑΣ 2010/6.12.2007 έγγραφα της Νομικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Πρεσβείας της Ελλάδος στην Κύπρο, αντίστοιχα).

10.- Χορηγείται επισημείωση σε στρατιωτικά πληρεξούσια, που καταρτίζονται σύμφωνα με τη νομοθεσία των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (Η.Π.Α);

Τα στρατιωτικά πληρεξούσια (Military Power of Attorney), που καταρτίζονται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας των Η.Π.Α, **ισχύουν εκτός Η.Π.Α, μόνο εφόσον φέρουν την επισημείωση (Apostille)** (αριθ. 1054910/552/0006Δ/16.5.2008 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 770/14/ΑΣ2559/14.5.2008 έγγραφο της Ε3 Διεύθυνσης Διοικητικών και Δικαστικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών)

11.- Τι ισχύει για τα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα, χωρών για τις οποίες η Ελλάδα έχει εκφράσει επιφυλάξεις για την προσχώρησή τους στη Σύμβαση της Χάγης, τα οποία προσκομίζονται σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

α) Η Ελλάδα έχει διατυπώσεις **αντιρρήσεις (objections)** στην προσχώρηση της **Αλβανίας και της Γεωργίας** στη Σύμβαση της Χάγης του 1961. Συνεπώς, για τα έγγραφα των χωρών αυτών «.....και για όσο διάστημα δεν έχουν αρθεί οι επιφυλάξεις αυτές, η επικύρωση θα γίνεται μόνο από την οικεία ελληνική προξενική αρχή», σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου γ' της παρ. 2 του άρθρου 22 του Ν. 3566/2007 (ΦΕΚ 117 Α').

β) **Η έννοια της επικύρωσης**, στο προαναφερθέν εδάφιο και άρθρο του Ν. 3566/2007, **αφορά στη βεβαίωση της γνησιότητας της υπογραφής των οργάνων του κράτους** και όχι στο περιεχόμενο των εγγράφων.
(αριθ. 1059356/627/0006Δ/3.6.2008 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. Α.Π.Φ.044/9/ΑΣ 1136/21.5.2008 έγγραφο της Γενικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Εξωτερικών).

12.- Τι ισχύει για τα Κράτη που δεν έχουν προσχωρήσει στη σύμβαση της Χάγης:

Ισχύει η προξενική θεώρηση (αριθ. 1032348/346/0006Δ/3.4.2007 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 044/9/ΑΣ 760/21.3.2007 έγγραφο της Γενικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Εξωτερικών).

13.- Ποιες διατάξεις προβλέπουν τη διαδικασία της προξενικής θεώρησης:

Η υποχρέωση χορήγησης προξενικής θεώρησης στα έγγραφα Κρατών, που δεν έχουν προσχωρήσει στη Σύμβαση του Ν. 1497/1984 (ΦΕΚ 188/Α') «Κύρωση Σύμβασης που καταργεί την υποχρέωση επικύρωσης των αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων» (Σύμβαση της Χάγης), προκύπτει από το προοίμιο της προαναφερθείσας Σύμβασης, καθώς και από το δικαίωμα κάθε Κράτους, ως υποκειμένου του Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου, να ασκεί κυριαρχικές εξουσίες εντός των εδαφικών του ορίων και να καθορίζει διατυπώσεις για την αναγνώριση των αλλοδαπών εγγράφων στην εσωτερική έννομη τάξη του (σχετικό το αναφερθέν στο με α/α 12 ερώτημα του ίδιου κεφαλαίου).

14.- Ποια έγγραφα χρήζουν προξενικής θεώρησης:

Η υποχρέωση χορήγησης προξενικής θεώρησης, για τα Κράτη που δεν έχουν προσχωρήσει στη Σύμβαση της Χάγης, αφορά στα έγγραφα που απαριθμούνται στο άρθρο 1 Ν. 1497/1984, τα οποία συντάσσονται στο έδαφός τους και πρόκειται να προσαχθούν στο έδαφος άλλου Κράτους (σχετικό το αναφερθέν στο με α/α 12 ερώτημα του ίδιου κεφαλαίου).

15.- Τι πιστοποιείται με την προξενική θεώρηση:

Η προξενική θεώρηση πιστοποιεί ότι το περιεχόμενο του εγγράφου αναγνωρίζεται ως έγκυρο και το ίδιο το έγγραφο ως γνήσιο από την αλλοδαπή έννομη τάξη (σχετικό το αναφερθέν στο με α/α 12 ερώτημα του ίδιου κεφαλαίου).

16.- Ποιες είναι οι αρμόδιες δημόσιες Αρχές για τη χορήγηση της προξενικής θεώρησης:

Αρμόδιες δημόσιες Αρχές για τη χορήγηση της προξενικής θεώρησης είναι οι έμμισθες και άμισθες προξενικές Αρχές. Οι υπογραφές των διαπιστευμένων υπαλλήλων των ξένων διπλωματικών αρχών στην Ελλάδα, χρήζουν επικύρωσης από το Τμήμα Επικυρώσεων της Μεταφραστικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Π.Δ. 230/1998 (ΦΕΚ 177/Α') (σχετικό το αναφερθέν στο με α/α 12 ερώτημα του ίδιου κεφαλαίου).

17.- Υπάρχουν περιπτώσεις εγγράφων, τα οποία απαλλάσσονται της επικύρωσης από το Τμήμα Επικυρώσεων της Μεταφραστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών (Ν. 844/1978);

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης «περί καταργήσεως της επικυρώσεως των εγγράφων συνταχθέντων υπό των διπλωματικών ή προξενικών πρακτόρων» (Λονδίνο 7 Ιουνίου 1968), η οποία κυρώθηκε στην Ελλάδα με το Ν. 844/1978 (ΦΕΚ 227 Α') και τέθηκε σε ισχύ, κατά τους όρους τούτου, την 22α Μαΐου 1979, απαλλάσσονται της επικύρωσης:

α) τα έγγραφα που έχουν συνταχθεί από τους διπλωματικούς ή προξενικούς πράκτορες ενός συμβαλλόμενου μέρους, υπό την επίσημη ιδιότητά τους και κατά την

εκτέλεση των καθηκόντων τους επί του εδάφους κάθε Κράτους και τα οποία πρέπει να προσαχθούν:

i) στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή
 ii) ενώπιον των διπλωματικών ή προξενικών πρακτόρων άλλου συμβαλλόμενου μέρους, που ασκούν τα καθήκοντά τους επί του εδάφους άλλου κράτους, το οποίο δεν είναι μέρος στην παρούσα Σύμβαση (παράγραφος 1).

β) οι επίσημες βεβαιώσεις, που αναφέρονται στις καταχωρήσεις εγγράφων, στις θεωρήσεις για βεβαίωση χρονολογίας, η πιστοποίηση υπογραφής που τίθεται από τους διπλωματικούς ή προξενικούς πράκτορες και σε άλλα έγγραφα, πλην των προβλεπόμενων στην προηγούμενη παράγραφο (παράγραφος 2).

Επίσημανση: Η Σύμβαση δεν αφορά σε όλα τα κράτη. Συμβαλλόμενα Κράτη- Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης σε αυτή είναι η Αυστρία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ελβετία, η Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Κύπρος, το Λιχτενστάιν, το Λουξεμβούργο, η Μολδαβία, η Νορβηγία, η Ολλανδία, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σουηδία, η Τουρκία και η Τσεχία .

Ως «διπλωματικοί και προξενικοί πράκτορες» νοούνται στη Σύμβαση αυτή, τα μέλη του προσωπικού των διπλωματικών και προξενικών αποστολών του εκάστοτε Συμβαλλόμενου Μέρους, τα οποία φέρουν, προκειμένου περί διπλωματικών αποστολών, τη διπλωματική ιδιότητα και προκειμένου περί προξενικών αρχών, την ιδιότητα του προξενικού λειτουργού (αριθ. 1109071/1057/0006Δ/14.11.2007 έγγραφό μας και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. Φ.6650.7α/23/ΛΣ 1522/31.10.2007 έγγραφο της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών).

18.- Ποιος είναι αρμόδιος να χορηγεί επισημείωση στα έγγραφα που εκδίδουν οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (Δ.Ο.Υ. κλπ.) και πρέπει να προσαχθούν στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου κράτους;

Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας (πρώτο εδάφιο του άρθρου δεύτερου του Ν.1497/1984-ΦΕΚ 188 Α΄, όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 16 Ν.2503/1997-ΦΕΚ 107 Α΄).

19.- Ποια είναι η αρμόδια αρχή για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής των υπαλλήλων των Δ.Ο.Υ, σε έγγραφα που αυτές εκδίδουν και πρόκειται να προσκομισθούν στην Αλβανία και στη Γεωργία;

Η Μεταφραστική Υπηρεσία- Τμήμα Επικυρώσεων του Υπουργείου Εξωτερικών. Όμως, πριν τα έγγραφα των Δ.Ο.Υ. επικυρωθούν από τη Μεταφραστική Υπηρεσία, πρέπει να επικυρώνονται από την Προϊσταμένη αρχή των Δ.Ο.Υ. (αριθ. Α.Π..Φ.711ΓΕΝ/120/ΑΣ 2177/10.10.2008 έγγραφο της Γενικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Εξωτερικών, ύστερα από σχετικό ερώτημά μας).

VII. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

A.- ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΘΕΜΑ 1ο.

Μετά από την έκδοση σχετικής δικαστικής απόφασης, με Πρακτικό του Γ΄ Λυκείου ... (υπογεγραμμένο από το Διευθυντή του), ζητείται από τη Δ.Ο.Υ. ..., η άρση καταλογισμού ποσού σε βάρος καθηγήτριας του ίδιου σχολείου. Η ενδιαφερόμενη καθηγήτρια ζητά, εγγράφως, με αίτησή της, επικυρωμένο αντίγραφο του Πρακτικού, για κάθε νόμιμη χρήση.

Ερωτάται:

- α) Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να της χορηγήσει επικυρωμένο αντίγραφο;
- β) Μπορεί η Δ.Ο.Υ. να αρνηθεί τη χορήγησή του, με την αιτιολογία ότι δεν εκδόθηκε από αυτή;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

α) ΝΑΙ. Το πρακτικό είναι διοικητικό έγγραφο που την αφορά, επομένως η καθηγήτρια έχει εύλογο ενδιαφέρον να λάβει γνώση του περιεχομένου του (άρθρο 5 παρ. 1 Ν. 2690/1999).

β) ΟΧΙ. Σύμφωνα με την αριθ. 3943/1995 Απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, γίνεται δεκτό ότι η Διοίκηση «έχει την υποχρέωση να χορηγεί η ίδια στους αιτούντες τα ζητούμενα στοιχεία, έστω μάλιστα και αν δεν περιλαμβάνονται σε εκείνα που τηρούνται στην οικεία Υπηρεσία, αφού σε τέτοια περίπτωση, οφείλει να μεριμνήσει ώστε να περιέλθουν σε αυτή τα σχετικά στοιχεία, προκειμένου να εκπληρώσει την παραπάνω υποχρέωσή της». Συνεπώς, οι Υπηρεσίες μας πρέπει να χορηγούν αντίγραφα εγγράφων, τα οποία νόμιμα έχουν στην κατοχή τους, στους ενδιαφερομένους, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 5 Ν. 2690/1999. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν ισχύουν οι επιφυλάξεις και το πρακτικό πρέπει να χορηγηθεί στην καθηγήτρια.

ΘΕΜΑ 2ο.

Πολίτης ζητά, εγγράφως, με αίτησή του, αντίγραφο της δικαστικής απόφασης, με την οποία έχει καταλογισθεί σε βάρος του, ποσόν, το οποίο πρέπει να πληρωθεί στη Δ.Ο.Υ... Η Δ.Ο.Υ., πράγματι, έχει στο αρχείο της αντίγραφο της δικαστικής απόφασης, επικυρωμένο από το δικαστήριο που την εξέδωσε.

Ερωτάται:

- α) Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να του χορηγήσει φωτοαντίγραφο της δικαστικής απόφασης;
- β) Αν ο πολίτης ζητά επικυρωμένο αντίγραφο της δικαστικής απόφασης, μπορεί η Δ.Ο.Υ. να επικυρώσει ακριβές φωτοαντίγραφο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

α) ΝΑΙ. Ανήκει, μάλιστα, στις περιπτώσεις που -η δικαστική απόφαση, στο συγκεκριμένο θέμα- λογίζεται ως διοικητικό έγγραφο, αφού, μπορεί να μην εκδόθηκε από διοικητική αρχή, χρησιμοποιήθηκε, όμως και εμπύπτει στις περιπτώσεις που έχει ληφθεί υπ' όψιν για τον καθορισμό της διοικητικής δράσεως ή τη διαμόρφωση γνώμης ή κρίσεως διοικητικού οργάνου και ο πολίτης έχει εύλογο ενδιαφέρον να λάβει γνώση αυτής. Ως προς το δικαίωμα πρόσβασης, λοιπόν, η δικαστική απόφαση θεωρείται διοικητικό έγγραφο.

β) ΟΧΙ. Η Διοίκηση (επομένως και οι Υπηρεσίες του Υπουργείου) δεν νομιμοποιείται να επικυρώνει αντίγραφα δικαστικών εγγράφων (τα Δικαστήρια δεν είναι διοικητικές

αρχές), ούτε από το πρωτότυπο, ούτε όμως και από το ακριβές αντίγραφο που έχει επικυρωθεί από δικηγόρο, γιατί οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν.2690/1999, όπως αντικαταστάθηκαν από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005, αφορούν μόνο στην επικύρωση ιδιωτικών εγγράφων ή εγγράφων εκδοθέντων από αλλοδαπές αρχές, τα οποία είναι ήδη επικυρωμένα από δικηγόρο.

ΘΕΜΑ 3ο.

Η Δ/ση Χωροταξίας- Πολεοδομίας Νότιου Τομέα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής διαβίβασε στη Δ.Ο.Υ. .... χρηματικό κατάλογο και περιληπτική κατάσταση βεβαιώσεως, βεβαιώνοντας πρόστιμο σε βάρος του Β, για αυθαίρετο κτίσμα που κατασκεύασε στην περιοχή της Ν. Μάκρης. Η Δ.Ο.Υ. ..., πράγματι, βεβαίωσε το πρόστιμο και έστειλε ειδοποίηση στο Β για την καταβολή του (εφάπαξ ή σε μηνιαίες δόσεις, ανάλογα). Ο Β προσερχόμενος στη Δ.Ο.Υ. ζητά, εγγράφως, επικυρωμένα αντίγραφα του χρηματικού καταλόγου και της περιληπτικής κατάστασης βεβαιώσεως, για κάθε νόμιμη χρήση/ ή για δικαστική χρήση.

Ερωτάται:

- α) Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να του τα χορηγήσει;
- β) Μπορεί η Δ.Ο.Υ. να αρνηθεί τη χορήγησή τους, με την αιτιολογία ότι δεν εκδόθηκαν από αυτήν και να παραπέμψει το Β στην αρμόδια Δ/ση Χωροταξίας- Πολεοδομίας για να τα ζητήσει;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

- α) ΝΑΙ. Η Δ/ση Χωροταξίας- Πολεοδομίας Νότιου Τομέα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής είναι διοικητική αρχή. Ο χρηματικός κατάλογος και η περιληπτική κατάσταση βεβαιώσεως που εξέδωσε, είναι διοικητικά έγγραφα, τα οποία επικυρώνονται από τη Δ.Ο.Υ., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 Ν. 2690/1999, όπως ισχύει. Ο Β, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 Ν. 2690/1999, έχει εύλογο ενδιαφέρον να λάβει γνώση αυτών, καθόσον τον αφορούν.
- β) ΟΧΙ. Σύμφωνα με την αριθ. 3943/1995 Απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι Δημόσιες Υπηρεσίες (συνεπώς και η Δ.Ο.Υ...στη συγκεκριμένη περίπτωση) πρέπει να χορηγούν αντίγραφα εγγράφων, τα οποία νόμιμα έχουν στην κατοχή τους, στους ενδιαφερομένους, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 άρθρου 5 Ν. 2690/1999. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για τις οποίες ισχύουν οι επιφυλάξεις και η Δ.Ο.Υ πρέπει να χορηγήσει στον ενδιαφερόμενο αντίγραφα του χρηματικού καταλόγου και της περιληπτικής κατάστασης βεβαιώσεως.

ΘΕΜΑ 4ο.

Η Τράπεζα ... διαβίβασε στη Δ.Ο.Υ... χρηματικό κατάλογο σε βάρος του Γ, τον οποίο, πράγματι, βεβαίωσε η Δ.Ο.Υ, στέλνοντας σε αυτόν σχετική ειδοποίηση για καταβολή του οφειλόμενου ποσού. Ο Γ, έκπληκτος, προσερχόμενος στη Δ.Ο.Υ. ζητά να μάθει από πού προέρχεται η οφειλή του. Η Δ.Ο.Υ. τον πληροφορεί ότι προέρχεται από οφειλές της Ομόρρυθμης Εταιρείας, στην οποία μετείχε ως ομόρρυθμος εταίρος, προς την Τράπεζα... Ο Γ αρνείται ότι οφείλει στη συγκεκριμένη Τράπεζα και προσκομίζει στη Δ.Ο.Υ. παραστατικά, με τα οποία ισχυρίζεται ότι έχει εκπληρώσει κάθε οφειλή του προς αυτή. Η Δ.Ο.Υ. αλληλογραφεί με την Τράπεζα, η οποία στη συνέχεια με έγγραφό της παρέχει τις αναγκαίες διευκρινίσεις. Ο Γ πληροφορείται για το απαντητικό έγγραφο της Τράπεζας και ζητά, εγγράφως, να λάβει επικυρωμένο αντίγραφο αυτού για δικαστική χρήση;

Ερωτάται:

- α) Σε ποια κατηγορία εγγράφων ανήκει το έγγραφο της ... Τράπεζας και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν για να χορηγηθεί αντίγραφο του στο Γ;
- β) Μπορεί η Δ.Ο.Υ. να επικυρώσει αντίγραφο του εγγράφου της Τράπεζας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

α) Το έγγραφο της Τράπεζας δεν είναι διοικητικό έγγραφο. Συνεπώς, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 άρθρου 5 Ν. 2690/99, για να χορηγηθεί αντίγραφο αυτού στον Γ, πρέπει να συντρέχουν ταυτόχρονα δυο προϋποθέσεις, τις οποίες πρέπει να επικαλεστεί ο Γ στην αίτησή του, ήτοι:

i) ειδικό έννομο συμφέρον (άρθρο 902 ΑΚ) και

ii) το έγγραφο να είναι σχετικό με υπόθεση του Γ, η οποία εκκρεμεί στην Υπηρεσία ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτή.

Στην περίπτωση μας συντρέχουν και οι δυο προϋποθέσεις και ο Γ μπορεί να λάβει αντίγραφο αυτού.

β) Η Δ.Ο.Υ. δεν μπορεί να επικυρώσει αντίγραφο του εγγράφου της Τράπεζας από το πρωτότυπο που τηρεί στο αρχείο της, γιατί δεν είναι διοικητικό έγγραφο. Συνεπώς, θα χορηγήσει απλό φωτοαντίγραφο αυτού, το οποίο θα επισυναφθεί σε (συνοδευτικό) απαντητικό έγγραφό της, στο οποίο θα αναγράφονται τα εξής: «Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 Ν. 2690/99 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύει, σας χορηγούμε όμοιο φωτοαντίγραφο του με αριθ. ....εγγράφου της ... Τράπεζας, από το πρωτότυπο αυτού που τηρείται στο αρχείο της Υπηρεσίας μας. Το παρόν σας χορηγείται, ύστερα από την από .....αίτησή σας, για δικαστική χρήση». Στην ένωση των σελίδων, μεταξύ της έγγραφης απάντησης και του φωτοαντιγράφου, η Δ.Ο.Υ. μπορεί να θέσει στρογγυλή σφραγίδα με τη μονογραφή του αρμόδιου υπαλλήλου που χειρίζεται το θέμα.

Β.- ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΘΕΜΑ 1ο.

Πολίτης για τη διεκπεραίωση υποθέσεώς του, προσκομίζει και υποβάλλει στη Δ.Ο.Υ... πρωτότυπο/ ή ακριβές αντίγραφο ασφαλιστικής ενημερότητας, που εκδόθηκε από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. Θέλει, όμως, για το αρχείο του, επικύρωση ενός ακριβούς αντιγράφου του από τη Δ.Ο.Υ. Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να του χορηγήσει ακριβές αντίγραφο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (άρθρο 11, παρ. 2, Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005). Η ασφαλιστική ενημερότητα αποτελεί διοικητικό έγγραφο (Το Ι.Κ.Α. είναι Ν.Π.Δ.Δ.).

ΘΕΜΑ 2ο.

α).- Ζητείται από τη Δ.Ο.Υ. η επικύρωση αντιγράφου ισολογισμού μιας εταιρείας, ο εκπρόσωπος της οποίας προσκομίζει και το πρωτότυπό του. Είναι δυνατή η επικύρωσή του;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ (άρθρο 11, παρ. 2, Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005). Ο Ισολογισμός είναι ιδιωτικό έγγραφο.

β).- Ποιος μπορεί να επικυρώσει το αντίγραφο του ισολογισμού;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οποιοσδήποτε δικηγόρος (άρθρο 52 Ν.Δ. 3026/1954 «Κώδικας περί Δικηγόρων»).

γ).- Είναι δυνατόν να επικυρώσει η Δ.Ο.Υ. ακριβές αντίγραφο του ισολογισμού, από αντίγραφο που έχει επικυρωθεί από δικηγόρο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (άρθρο 11, παρ. 2, Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005).

ΘΕΜΑ 3ο.

α).- Πολίτης ζητά από τη Δ.Ο.Υ. την επικύρωση αντιγράφου ιατρικής δαπάνης που εξέδωσε ιδιώτης ιατρός ή ιδιωτικό νοσοκομείο/ ή του εκκαθαριστικού μισθοδοσίας του, το οποίο είναι υπογεγραμμένο από το διευθυντή ή το λογιστή της ιδιωτικής επιχείρησης, στην οποία εργάζεται. Τα πρωτότυπα των δυο αυτών εγγράφων βρίσκονται στο φάκελό του, που τηρεί η Δ.Ο.Υ. στο αρχείο της. Ισχυρίζεται, μάλιστα, ότι αφού υπάρχουν στο αρχείο της Υπηρεσίας, αποτελούν διοικητικά έγγραφα. Είναι δυνατή η επικύρωσή τους;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η απόδειξη ιατρικής δαπάνης/ ή το εκκαθαριστικό μισθοδοσίας, όπως περιγράφονται στο ερώτημά μας, είναι ιδιωτικά έγγραφα. Εφόσον τηρούνται στο αρχείο της Δ.Ο.Υ. και εφόσον έχουν ληφθεί υπ' όψιν για τον καθορισμό διοικητικής δράσης ή τη διαμόρφωση γνώμης ή κρίσης διοικητικού οργάνου (στη συγκεκριμένη περίπτωση για την εκκαθάριση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του φορολογουμένου), λογίζονται ως διοικητικά έγγραφα και κατά συνέπεια, χορηγούνται με την επίκληση απλού εύλογου ενδιαφέροντος. Η ανωτέρω ευρεία διατύπωση του όρου «διοικητικό έγγραφο» αφορά στο πεδίο της πρόσβασης ενός πολίτη σε έγγραφα, που τηρούνται στο αρχείο μιας Υπηρεσίας, ήτοι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, στη χορήγηση απλού φωτοαντιγράφου της απόδειξης ιατρικής δαπάνης/ ή του εκκαθαριστικού μισθοδοσίας, κατ' άρθρο 5 παρ. 4 Ν.2690/1999. Δεν είναι, όμως, δυνατή η επικύρωση αντιγράφων των εγγράφων αυτών από τη Δ.Ο.Υ (παρ. 2 του άρθρου 11 του ν.2690/99, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005).

β).- Ποιος θα μπορούσε να επικυρώσει το αντίγραφο της ιατρικής δαπάνης/ ή του εκκαθαριστικού μισθοδοσίας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οποιοσδήποτε δικηγόρος (άρθρο 52 Ν.Δ. 3026/1954 «Κώδικας περί Δικηγόρων»).

γ).- Είναι δυνατόν να επικυρώσει η Δ.Ο.Υ. ακριβές αντίγραφο της ιατρικής δαπάνης/ ή του εκκαθαριστικού μισθοδοσίας, από αντίγραφο που έχει επικυρωθεί από δικηγόρο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (άρθρο 11 παρ. 2 Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005).

ΘΕΜΑ 4ο.

Είναι δυνατή η επικύρωση αντιγράφου ιατρικής γνωμάτευσης δημόσιου νοσοκομείου, που δεν φέρει τη σφραγίδα της Ελληνικής Δημοκρατίας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ, εφόσον ο ενδιαφερόμενος προσκομίζει και επιδεικνύει το πρωτότυπο ή το ακριβές αντίγραφο του εκδότη.

ΘΕΜΑ 5ο.

α) Είναι δυνατή η επικύρωση από τη Δ.Ο.Υ... αντιγράφου αδειάς οικοδομής που εξέδωσε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση/ Δήμος ....;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (άρθρο 11, παρ. 2, Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005), εφόσον ο ενδιαφερόμενος προσκομίζει το πρωτότυπο ή το ακριβές αντίγραφο της αρχής που εξέδωσε το πρωτότυπο. (Η άδεια οικοδομής είναι διοικητικό έγγραφο. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και οι Δήμοι είναι Διοικητικές Αρχές).

β) Συμβολαιογράφος ή Δικηγόρος μπορούν να επικυρώσουν αντίγραφο αδειάς οικοδομής που εξέδωσε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση/ Δήμος ....;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (άρθρο 11, παρ. 2, Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005), σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την άσκηση των λειτουργημάτων τους.

γ) Είναι δυνατόν να επικυρώσει η Δ.Ο.Υ. ακριβές αντίγραφο της αδειάς οικοδομής, από αντίγραφο που έχει επικυρωθεί από συμβολαιογράφο/ δικηγόρο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ. Είναι αδύνατη η επικύρωση από αντίγραφο, το οποίο δεν έχει επικυρωθεί από την αρχή που εξέδωσε το πρωτότυπο ή το ακριβές αντίγραφο αυτής.

ΘΕΜΑ 6ο.

α) Είναι δυνατή η επικύρωση από τη Δ.Ο.Υ. αντιγράφου διαβατηρίου, που έχει εκδοθεί από τη Μολδαβία/ Ρωσία / Αγγλία;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ. Το διαβατήριο είναι έγγραφο που έχει εκδοθεί από αλλοδαπή αρχή και στα πλαίσια αλλοδαπής έννομης τάξης.

β).- Ποιος μπορεί να επικυρώσει αντίγραφο του διαβατηρίου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οποιοσδήποτε δικηγόρος (άρθρο 52, Ν.Δ. 3026/1954 «Κώδικας περί Δικηγόρων»).

γ).- Είναι δυνατόν να επικυρώσει η Δ.Ο.Υ. ακριβές αντίγραφο του διαβατηρίου, από αντίγραφο που έχει επικυρωθεί από δικηγόρο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (άρθρο 11, παρ. 2, Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005).

δ).- Εάν πρόκειται να τηρηθεί αντίγραφο του προαναφερθέντος διαβατηρίου στο αρχείο της Δ.Ο.Υ. (απαιτείται για κάποια συγκεκριμένη διαδικασία), είναι δυνατή η επικύρωσή του;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στην περίπτωση αυτή η Δ.Ο.Υ. **βεβαιώνει** ότι το προσαγόμενο και διακρατούμενο από αυτή, αντίγραφο του διαβατηρίου είναι όμοιο προς το πρωτότυπο.

ΘΕΜΑ 7ο.

α).- Σε ποια κατηγορία εγγράφων ανήκουν τα έντυπα Ε1, Ε2., Φ1,Φ2...,Β1, Β2, οι δηλώσεις φόρου κληρονομιάς, δωρεάς, γονικής παροχής, φόρου κληρονομιάς, φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας, ειδικού φόρου επί των ακινήτων (3%);

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι ιδιωτικά έγγραφα (αριθ. 1008564/110/0006Δ/25.1.2006 και 1100135/ 1219/ 0006Δ/ 13.12.2006 Κ.Υ.Α και αριθ. 1020503/188/0006Δ/19.2.2008 έγγραφό μας, στα Παραρτήματα 2, 3 και 4)

β).- Πως επικυρώνονται τα αντίγραφα των προαναφερθέντων εγγράφων (Ε1 κ.λπ);

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η επικύρωσή τους γίνεται **μόνο από την οικεία Δ.Ο.Υ.**, όπου φυλάσσεται το πρωτότυπό τους (αριθ. 1008564/110/0006Δ/25.1.2006 και 1100135/ 1219/ 0006Δ/ 13.12.2006 Κ.Υ.Α και αριθ. 1020503/188/0006Δ/19.2.2008 έγγραφό μας, στα Παραρτήματα 2, 3 και 4).

γ) Είναι δυνατόν να επικυρώσει άλλη Δ.Ο.Υ., Τελωνείο, Κτηματική Υπηρεσία/ το Κ.Ε.Π.../η Νομαρχία..., ακριβή αντίγραφα των προαναφερθέντων εγγράφων (Ε1 κ.λπ.) **από αντίγρατά τους**, που εκδόθηκαν από την οικεία Δ.Ο.Υ.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (αριθ. 1008564/110/0006Δ/25.1.2006 και 1100135/ 1219/ 0006Δ/ 13.12.2006 Κ.Υ.Α και αριθ. 1020503/188/0006Δ/19.2.2008 έγγραφό μας, στα Παραρτήματα 2, 3 και 4).

ΘΕΜΑ 8ο.

Τα αντίγραφα της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (Ε1, Ε5) ή των συνοπτοβαλλόμενων εντύπων (Ε2, Ε3, Ε9), που υποβάλλονται χειρόγραφα ή ηλεκτρονικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν, χωρίς επικύρωση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ, όταν συνοδεύονται από την υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβεια των δηλούμενων στοιχείων (αριθ. 1008564/110/0006Δ/25.1.2006 Κ.Υ.Α- περ. 2).

ΘΕΜΑ 9ο.

α) Είναι δυνατή η επικύρωση από τη Δ.Ο.Υ., αντιγράφου υπεύθυνης δήλωσης από το πρωτότυπό της, στην οποία το γνήσιο της υπογραφής του δηλούντος έχει βεβαιωθεί από την Ελληνική Αστυνομία;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ (άρθρο 11 παρ. 2 Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005). Η υπεύθυνη δήλωση είναι ιδιωτικό έγγραφο.

β).- Ποιος μπορεί να επικυρώσει το αντίγραφο της υπεύθυνης δήλωσης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οποιοσδήποτε δικηγόρος (άρθρο 52 Ν.Δ. 3026/1954 «Κώδικας περί Δικηγόρων»).

γ).- Είναι δυνατόν να επικυρώσει η Δ.Ο.Υ. ακριβές αντίγραφο της υπεύθυνης δήλωσης, από αντίγραφο που έχει επικυρωθεί από δικηγόρο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (άρθρο 11 παρ. 2 Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005).

ΘΕΜΑ 10ο.

Είναι δυνατό να επικυρώσει η Δ.Ο.Υ./ Τελωνείο/ Κτηματική Υπηρεσία, ακριβές αντίγραφο δικαστικής απόφασης, από το πρωτότυπο ή το αντίγραφο της αρμόδιας δικαστικής αρχής/ ή από αντίγραφο, που έχει επικυρωθεί από δικηγόρο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ.

ΘΕΜΑ 11ο.

α).- Είναι δυνατή η επικύρωση από τη Δ.Ο.Υ., ακριβούς αντιγράφου συμβολαιογραφικού εγγράφου (συμβόλαιο, δωρεά, γονική παροχή κ.λπ), από αντίγραφο που έχει επικυρωθεί από τον καταρτίσαντα συμβολαιογράφο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ. Τα συμβολαιογραφικά έγγραφα είναι ιδιωτικά έγγραφα.

β).- Πότε θα ήταν δυνατή η επικύρωση του συμβολαιογραφικού εγγράφου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θα ήταν δυνατή η επικύρωση ακριβούς αντιγράφου συμβολαιογραφικού εγγράφου, μόνο από αντίγραφο που έχει επικυρωθεί από δικηγόρο (άρθρο 11, παρ. 2, Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005).

ΘΕΜΑ 12ο.

Πολίτης έχει στα χέρια του αντίγραφο δήλωσης Ε1, τρίτου προσώπου, επικυρωμένου από την οικεία Δ.Ο.Υ. και ζητά από άλλη Δ.Ο.Υ., να του επικυρώσει ένα ακριβές αντίγραφο από το αντίγραφο της οικείας Δ.Ο.Υ. Δεν έχει, όμως, σχετική εξουσιοδότηση του τρίτου προσώπου. Είναι δυνατή η επικύρωσή του;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (άρθρο 11 παρ. 2 Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005). Στη σχετική επισημειωματική πράξη, πρέπει να αναγραφεί το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, καθώς και ο αριθμός δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου νομιμοποιητικού εγγράφου στοιχείου του προσώπου, που προσκομίζει το προς επικύρωση έγγραφο.

ΘΕΜΑ 13ο.

α).- Είναι δυνατή η επικύρωση από τη Δ.Ο.Υ/ Τελωνείο/ Κτηματική Υπηρεσία, ακριβούς αντιγράφου ξενόγλωσσου πανεπιστημιακού πτυχίου (έχει εκδοθεί στην Τσέχικη/ Αγγλική/ Βουλγάρικη γλώσσα κ.λπ).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ, γιατί είναι έγγραφο που έχει εκδοθεί από αλλοδαπή αρχή.

β).- Ποιος μπορεί να επικυρώσει το αντίγραφο του ξενόγλωσσου πανεπιστημιακού πτυχίου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οποιοσδήποτε δικηγόρος (άρθρο 52 Ν.Δ. 3026/1954 «Κώδικας περί Δικηγόρων»).

γ).- Είναι δυνατόν να επικυρώσει η Δ.Ο.Υ. ακριβές αντίγραφο του ξενόγλωσσου πανεπιστημιακού πτυχίου, από αντίγραφο που έχει επικυρωθεί από δικηγόρο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (άρθρο 11 παρ. 2 Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 Ν.3345/2005).

Γ.- ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΓΝΗΣΙΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

1.- Πολίτης, που ενεργεί για λογαριασμό τρίτου, προσκομίζει, για να παραλάβει πιστοποιητικό που εκδίδει η Δ.Ο.Υ, εξουσιοδότηση, στην οποία, το γνήσιο της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος, βεβαιώθηκε από δικηγόρο. Η Δ.Ο.Υ. πρέπει να κάνει αποδεκτή αυτή την εξουσιοδότηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ (άρθρο 11, παρ. 1, Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 Ν.3345/2005).

2.- Πολίτης, που ενεργεί για λογαριασμό τρίτου, υποβάλλει αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού που εκδίδει η Δ.Ο.Υ, προσκομίζοντας εξουσιοδότηση, στην οποία, το

γνήσιο της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος, βεβαιώθηκε από Κ.Ε.Π. Η Δ.Ο.Υ. πρέπει να κάνει αποδεκτή αυτή την εξουσιοδότηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (άρθρο 11, παρ. 1, Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 Ν.3345/2005).

3.- Πολίτης, που ενεργεί για λογαριασμό τρίτου, προσκομίζει, για να διεκπεραιώσει κάποια υπόθεση (του τρίτου), εξουσιοδότηση, στην οποία, το γνήσιο της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος, βεβαιώθηκε από την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Η Δ.Ο.Υ. πρέπει να κάνει αποδεκτή αυτή την εξουσιοδότηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ (άρθρο 11, παρ. 1, Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 Ν.3345/2005).

4.- Πολίτης προσκομίζει υπεύθυνη δήλωση, στην οποία έχει συμπληρώσει όλα τα προεκτυπωμένα πεδία της και μας ζητά να του βεβαιώσουμε το γνήσιο της υπογραφής του, χωρίς όμως να έχει γράψει το κείμενο, που θα εκφράσει τη βούλησή του. Μας λέει, μάλιστα, ότι θα το συμπληρώσει αργότερα. Μπορούμε να του βεβαιώσουμε το γνήσιο της υπογραφής;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ (αριθ. 1068565/774/0006Δ/27.7.2006 έγγραφό μας).

5.- Πολίτης μας προσκομίζει ξενόγλωσσο κείμενο και μας ζητά να κάνουμε σε αυτό, βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του. Μας λέει ότι πρόκειται για εξουσιοδότηση σε κάτοικο Γερμανίας, προκειμένου να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για απονομή σύνταξης. Μπορούμε να του βεβαιώσουμε το γνήσιο της υπογραφής;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ.

6.- Πολίτης εξουσιοδοτεί τρίτο πρόσωπο να προβεί, για λογαριασμό του, στη διεκπεραίωση υπόθεσής του στη Νομαρχία. Στην εξουσιοδότηση έχει συμπληρώσει, πλήρως, το ονοματεπώνυμο και το πατρώνυμό του, καθώς και τον αριθμό του δελτίου ταυτότητάς του, καθώς και το ονοματεπώνυμο του εξουσιοδοτούμενου. Επίσης και η δήλωση της βουλήσεώς του είναι σαφής. Ζητά από τη Δ.Ο.Υ./Τελωνείο να του βεβαιώσει το γνήσιο της υπογραφής του. Μπορεί η Δ.Ο.Υ./ Τελωνείο να προβεί στη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ (άρθρο 11, παρ. 1, Ν.2690/99, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 ν.3345/2005).

Δ.- ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

α) Ιδιωτικό έγγραφο μεταφράσθηκε, από τη γαλλική/ ή τουρκική γλώσσα στην ελληνική γλώσσα, από τη Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών. Είναι δυνατόν να επικυρώσει η Δ.Ο.Υ. ακριβές αντίγραφο της μετάφρασης, από το πρωτότυπο ή το ακριβές αντίγραφο αυτής που εξέδωσε η μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ. Η επίσημη μετάφραση δημόσιου ή ιδιωτικού εγγράφου, από την ελληνική σε ξένη γλώσσα ή αντιστρόφως, που διενεργεί η Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, αποτελεί έγγραφο διοικητικής αρχής και κατά συνέπεια, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει, από οποιαδήποτε διοικητική αρχή, την επικύρωση αντιγράφου από το πρωτότυπο της μεταφράσεως ή από ακριβές αντίγραφο αυτής, που έχει εκδώσει η Μεταφραστική Υπηρεσία.

β) Πολίτης προσκομίζει για διεκπεραίωση υπόθεσής του σε Δ.Ο.Υ./ σε Τελωνείο, μεταφρασμένο από δικηγόρο, από την αγγλική γλώσσα στην ελληνική, τιμολόγιο. Η Δ.Ο.Υ. πρέπει να κάνει αποδεκτή τη μετάφραση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑΙ, με την προϋπόθεση ότι η μετάφραση συνοδεύεται από το μεταφρασθέν έγγραφο (το Τιμολόγιο στην αγγλική γλώσσα), το οποίο φέρει επ' αυτού, χρονολογημένη και ενυπόγραφη βεβαίωση του μεταφράσαντος δικηγόρου ότι η μετάφραση αφορά στο ίδιο αυτό έγγραφο (άρθρο 53 Ν.Δ. 3026/1954 «Κώδικας περί Δικηγόρων»).

Ε. – ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Πολίτης υπέβαλε ερώτημα για υπόθεσή του στη Δ.Ο.Υ. Η Δ.Ο.Υ., εντός της προθεσμίας των 50 ημερών, που είχε στη διάθεσή της για να απαντήσει στον πολίτη, λόγω της πολυπλοκότητας του ερωτήματος, το διαβίβασε στην αρμόδια Δ/ση της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου για να δώσει απάντηση. Πράγματι, η Δ/ση της Κεντρικής Υπηρεσίας απάντησε, εντός των νόμιμων προθεσμιών, στο ερώτημα. Παρέλειψε κάποια ενέργεια η Δ.Ο.Υ.;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η Δ.Ο.Υ, έπρεπε να ενημερώσει τον πολίτη, εγγράφως, για τη διαβίβαση του ερωτήματός του στην αρμόδια Δ/ση της Κεντρικής Υπηρεσίας, αμέσως και πάντως όχι μετά από την παρέλευση 45 ημερών. Η ενημέρωση του πολίτη θα μπορούσε να γίνει και με το ίδιο έγγραφο, με το οποίο διαβιβάστηκε το ερώτημα στη Δ/ση Φορολογίας Εισοδήματος.

ΣΤ.- ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ-ΠΡΟΞΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ- ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

Θέμα 1ο

Δικηγόρος προσκομίζει στη Δ.Ο.Υ... εξουσιοδότηση, με την οποία ένας κάτοικος Γαλλίας τον εξουσιοδοτεί να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για να του χορηγηθεί Α.Φ.Μ. Το γνήσιο της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος βεβαιώθηκε από γαλλικό Δήμο. Ο εξουσιοδοτούμενος (δικηγόρος) προσκομίζει τη ξενόγλωσση εξουσιοδότηση, με τη νόμιμη μετάφρασή της από τον ίδιο. Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να κάνει αποδεκτή την εξουσιοδότηση και, κατά συνέπεια, να χορηγήσει Α.Φ.Μ. στον ενδιαφερόμενο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ. Οι επικυρώσεις (βεβαιώσεις, θεωρήσεις) υπογραφής που τίθενται σε ιδιωτικό έγγραφο (εξουσιοδότηση), θεωρούνται δημόσια έγγραφα (περίπτ. δ, άρθρου 1 Ν.1497/84) και συνεπώς χρήζουν επισημείωσης (Apostille). Στην προκειμένη περίπτωση, η εξουσιοδότηση, η οποία έχει συνταχθεί σε Κράτος- Μέλος της Σύμβασης της Χάγης (Γαλλία), για να γίνει δεκτή στη χώρα μας, πρέπει να φέρει επισημείωση (Apostille).

Θέμα 2ο

Πολίτης προσκομίζει στη Δ.Ο.Υ... συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο (γενικό ή ειδικό), με το οποίο ένας κάτοικος Η.Π.Α., του παρέχει την εξουσία να διεκπεραιώσει υπόθεσή του στη συγκεκριμένη Δ.Ο.Υ (για τη συγκεκριμένη περίπτωση προβλέπεται υποβολή γενικού ή ειδικού πληρεξουσίου). Το πληρεξούσιο είναι νόμιμα μεταφρασμένο από δικηγόρο. Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να κάνει αποδεκτό το πληρεξούσιο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ. Τα συμβολαιογραφικά έγγραφα θεωρούνται δημόσια έγγραφα (περίπτ. γ, άρθρο 1 Ν.1497/84) και συνεπώς χρήζουν επισημείωσης (Apostille). Στην προκειμένη περίπτωση, το πληρεξούσιο (συμβολαιογραφικό έγγραφο), το οποίο έχει συνταχθεί σε Κράτος- μέλος της Σύμβασης της Χάγης (Η.Π.Α.), για να γίνει δεκτό στη χώρα μας, πρέπει να φέρει επισημείωση (Apostille).

Θέμα 3ο

Φιλιππινέζος υπήκοος που ζει και εργάζεται στην Ελλάδα, για τη διεκπεραίωση υπόθεσής του στη Δ.Ο.Υ..., προσκομίζει πιστοποιητικό γέννησης, που εκδόθηκε από την αρμόδια Δημόσια Υπηρεσία των Φιλιππίνων (φέρει την επίσημη σφραγίδα των Φιλιππίνων και υπογραφή του αρμόδιου διοικητικού οργάνου). Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να το κάνει αποδεκτό, με αυτά μόνο τα στοιχεία;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ, για τους παρακάτω λόγους:

α) Το πιστοποιητικό γέννησης έχει εκδοθεί στο κράτος των Φιλιππίνων, το οποίο δεν έχει προσχωρήσει στη Σύμβαση της Χάγης. Συνεπώς, το πιστοποιητικό γέννησης, για να γίνει αποδεκτό από τη Δ.Ο.Υ, πρέπει:

- να φέρει προξενική θεώρηση από την προξενική Αρχή των Φιλιππίνων.

- η υπογραφή του διαπιστευμένου υπαλλήλου του Προξενείου των Φιλιππίνων στην Ελλάδα, χρήζει επικύρωσης από το Τμήμα Επικυρώσεων της

Μεταφραστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών (άρθρο 51 Π.Δ. 230/1998-ΦΕΚ 177/Α').

β) Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να προσκομίσει το πιστοποιητικό γέννησης και νόμιμα μεταφρασμένο.

Θέμα 4ο

Λίβυος/ Αιγύπτιος υπήκοος, προσκομίζει και επιδεικνύει στη Δ.Ο.Υ... το διαβατήριό του, για να του χορηγηθεί Α.Φ.Μ. Η Δ.Ο.Υ. δεν μπορεί να διακρίνει στο διαβατήριό, το όνομα και το επώνυμο του ενδιαφερομένου και του ζητά να της προσκομίσει, για την αποφυγή περαιτέρω ταλαιπωρίας του, σχετική βεβαίωση από την Πρεσβεία/ ή Προξενείο της Αιγύπτου/ Λιβύης στην Ελλάδα. Πράγματι, ο ενδιαφερόμενος προσκομίζει τη βεβαίωση (η οποία φέρει την επίσημη σφραγίδα της Αιγύπτου/ Λιβύης και υπογραφή του διαπιστευμένου διπλωματικού υπαλλήλου της Αιγύπτου/ Λιβύης στην Ελλάδα) και τη νόμιμη μετάφρασή της.

Ερωτάται:

α) Πρέπει η Δ.Ο.Υ να κάνει αποδεκτή την προσκομιζόμενη βεβαίωση, εφόσον φέρει αυτά μόνο τα στοιχεία;

β) Θα άλλαζε η απάντησή σας, αν αντί για Αιγύπτιο/ Λίβυο υπήκοο και Πρεσβεία/ ή Προξενείο της Αιγύπτου/ Λιβύης, είχαμε Μολδαβή υπήκοο και Πρεσβεία της Μολδαβίας στην Ελλάδα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

α) ΟΧΙ. Η υπογραφή του διαπιστευμένου διπλωματικού υπαλλήλου της Λιβύης στην Ελλάδα, έπρεπε να επικυρωθεί από το Τμήμα Επικυρώσεων της Μεταφραστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών (άρθρο 51 Π.Δ. 230/1998 -ΦΕΚ 177/Α').

β) Στην περίπτωση που η βεβαίωση εκδιδόταν από την πρεσβεία της Μολδαβίας, δεν απαιτείται η επικύρωση της υπογραφής του διαπιστευμένου διπλωματικού υπαλλήλου της Μολδαβίας στην Ελλάδα, από το Τμήμα Επικυρώσεων της Μεταφραστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών (άρθρο 2 παρ. 1 Ν. 844/1978- ΦΕΚ 227 Α').

Θέμα 5ο

Κύπριος υπήκοος, για να διεκπεραιώσει υπόθεσή του στη Δ.Ο.Υ..., προσκομίζει πιστοποιητικό του Εφόρου Πλοίων/ ή του Εφόρου Εταιρειών (διοικητικά όργανα της Κυπριακής Δημοκρατίας, αμφότεροι), τα οποία φέρουν την υπογραφή τους και την επίσημη σφραγίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Απαιτείται η θεώρηση (Apostille) στα προαναφερθέντα πιστοποιητικά;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ. Τα πιστοποιητικά του Εφόρου Πλοίων/ ή του Εφόρου Εταιρειών είναι δημόσια έγγραφα και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 12 της από 5ης Μαρτίου 1984 διμερούς Συμβάσεως μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου (κυρωτικός ν. 1548/85), για την κυκλοφορία δημόσιων εγγράφων μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου δεν απαιτείται η θεώρηση Apostille.

Θέμα 6ο

Πολίτης, για διεκπεραίωση υπόθεσης Κυπρίου υπηκόου σε Δ.Ο.Υ..., προσκομίζει εξουσιοδότηση ή πληρεξούσιο, που έχει συνταχθεί στην Κύπρο είτε από δικηγόρο, είτε από πιστοποιούντα υπάλληλο. Η Δ.Ο.Υ. πρέπει να κάνει αποδεκτά την εξουσιοδότηση ή το πληρεξούσιο, που έχουν συνταχθεί κατά τα ανωτέρω;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ. **Οι εξουσιοδοτήσεις και τα πληρεξούσια**, που έχουν συνταχθεί στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, είτε από δικηγόρο είτε από πιστοποιούντα υπάλληλο, **πρέπει να φέρουν τη θεώρηση Apostille**, γιατί εμπίπτουν στην κατηγορία των ιδιωτικών εγγράφων, τα οποία σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 12 της από 5ης Μαρτίου 1984 διμερούς Συμβάσεως μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου (κυρωτικός ν. 1548/85), δεν απαλλάσσονται από την επικύρωση.

Θέμα 7ο

Αλβανός/ Γεωργιανός υπήκοος που ζει και εργάζεται στην Ελλάδα, προσκομίζει για τη διεκπεραίωση υπόθεσής του στη Δ.Ο.Υ...πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, που έχει εκδοθεί από την αρμόδια διοικητική αρχή της χώρας του, με τη νόμιμη μετάφρασή του. Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να το κάνει αποδεκτό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ. Για να γίνει αποδεκτό από τη Δ.Ο.Υ, πρέπει να επικυρωθεί από την οικεία ελληνική προξενική αρχή στην Αλβανία/ Γεωργία (εδάφιο γ' παρ. 2 του άρθρου 22 του Ν. 3566/2007).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Αριθ. Πρωτ.: 1097636/1212/0006Δ/3.12.2004 Κ.Υ.Α. (Δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1839/Β'10.12.2004)

ΘΕΜΑ: Καθορισμός διαφορετικών προθεσμιών διεκπεραίωσης ορισμένων υποθέσεων των πολιτών από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, από αυτές που ορίζονται με την παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 2690/1999, όπως αυτή αντικαταστάθηκε και ισχύει.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

- 1.- Τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν.3242/2004 (ΦΕΚ 102/ Α') «Ρυθμίσεις για την οργάνωση και λειτουργία της Κυβέρνησης, τη διοικητική διαδικασία και τους Ο.Τ.Α.».
- 2.- Τους υφιστάμενους ειδικούς λόγους που επιβάλλουν τον καθορισμό διαφορετικών προθεσμιών διεκπεραίωσης ορισμένων υποθέσεων των πολιτών από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, από αυτές που ορίζονται, με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45/Α'), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ.1 του άρθρου 11 του Ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44/Α') και την παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν.3242/2004.
- 3.- Την αριθ. ΔΙΔΚ Φ1/2/6139/23.3.2004 (ΦΕΚ 527/ Β') κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης».
- 4.- Τις διατάξεις του άρθρου 29 Α του Ν. 1558/1985 (ΦΕΚ 137/Α') «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα», όπως προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 «Ρύθμιση του θεσμού των Επιμελητηρίων, τροποποίηση των διατάξεων του ν. 1712/1987 για τον εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 154/ Α') και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν.2469/1997 (ΦΕΚ 38/ Α') «Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών και άλλες διατάξεις».
- 5.- Το γεγονός ότι, από τις διατάξεις της απόφασης αυτής, δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Ορίζουμε ότι, οι παρακάτω υποθέσεις αρμοδιότητας των Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, πλην της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής (Γ.Γ.Δ.Π.), του Γενικού Χημείου του Κράτους (Γ.Χ.Κ.) και του πρώην Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (ΥΠ.ΕΘ.Ο.), εξαιρούνται των προθεσμιών που

προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 2690/1999 (όπως αυτές αντικαταστάθηκαν και ισχύουν) και μπορούν να διεκπεραιώνονται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες αυτού, μέσα στις οριζόμενες για κάθε μία απ' αυτές στην παρούσα απόφαση προθεσμίες, για τους εξής ειδικούς λόγους, αντίστοιχα:

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ
1.	Παραχώρηση κληρονομιάου ακινήτου στο Δημόσιο, για τη μερική ή ολική εξόφληση του φόρου κληρονομιάς.	ένα (1) έτος.	Η πολυπλοκότητα της διαδικασίας επίλυσης των υποθέσεων αυτών μεταξύ του Δημοσίου και του Πολίτη, σε συνδυασμό με τη σπουδαιότητα αυτών.
2.	Διοικητικές έρευνες, καθώς και οικονομικοί και διαχειριστικοί έλεγχοι που πραγματοποιούνται από οικονομικούς επιθεωρητές του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν αναφορών & καταγγελιών των πολιτών.	εκατόν πενήντα (150) ημέρες, εφόσον αξιολογηθεί - αποφασιστεί η αναγκαιότητα διερεύνησης της καταγγελλόμενης υπόθεσης.	Ο μεγάλος χρόνος που απαιτείται για την προετοιμασία (συλλογή στοιχείων κ.λ.π.) και τη διεξαγωγή των σχετικών ερευνών και ελέγχων, καθώς και για τη σύνταξη των αντίστοιχων εκθέσεων, σε συνδυασμό με τη φύση και τη δυσκολία των υποθέσεων αυτών και την ανάγκη μετάβασης εκτός έδρας. ή τη διεξαγωγή σχετικής αλληλογραφίας, πρόσκλησης και ακρόασης – εξέτασης πολλών μαρτύρων ή εμπλεκομένων ή τη διασταύρωση και επιβεβαίωση πολλών στοιχείων.
3.	Θέματα, για την αντιμετώπιση των οποίων ζητείται από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών η έκδοση γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ή η παροχή σχετικών οδηγιών του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του	εξήντα (60) ημέρες από την περιέλευση της γνωμοδότησης ή του εγγράφου οδηγιών στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου.	Ο μεγάλος χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας επίλυσης των θεμάτων αυτών, σε συνδυασμό με τη σπουδαιότητα, τη φύση και τη δυσκολία αυτών.

	Ν.Σ.Κ ή του Ειδικού Νομικού Γραφείου Φορολογίας του Ν.Σ.Κ.		
Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ
4.	Θέματα αρμοδιότητας των Ειδικών Αποκεντρωμένων και Περιφερειακών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ., κλπ.), για την αντιμετώπιση των οποίων υποβάλλονται απ' αυτές σχετικά αιτήματα προς την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου για την έκδοση γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ.	έξι (6) μήνες από την τελευταία κατάθεση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών του ενδιαφερομένου.	Η απαιτούμενη χρονοβόρος διαδικασία, σε συνδυασμό με τη φύση και τη δυσκολία συλλογής στοιχείων και τεκμηρίωσης των υποθέσεων αυτών.
5.	Έκδοση απόφασης άρσης της κατάσχεσης που έχει επιβληθεί σε ακίνητο για χρέη προς το Δημόσιο.	έξι (6) μήνες από την περιέλευση στην αρμόδια Υπηρεσία των απαραίτητων δικαιολογητικών.	Η πολυπλοκότητα της απαιτούμενης διαδικασίας, σε συνδυασμό με τη σπουδαιότητα των υποθέσεων αυτών για το Δημόσιο και την αναγκαιότητα εξέτασης πολλών σχετικών στοιχείων.
6.	Πρωώθηση, με σχετική εισήγηση, στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, αιτήματος για εξάλειψη υποθήκης, που έχει εγγραφεί σε ακίνητο για χρέη προς το Δημόσιο.	ομοίως ως άνω.	Ομοίως ως άνω.
7.	Έκδοση απόφασης διαγραφής χρεών ή απαλλαγής από τις προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής, λόγω οικονομικής αδυναμίας (άρθρου 82 του Κ.Ε.Δ.Ε.).	εννέα (9) μήνες από την περιέλευση στην αρμόδια Υπηρεσία των απαραίτητων δικαιολογητικών.	Ο μεγάλος χρόνος που απαιτείται για τη συγκέντρωση και αξιολόγηση πολλών σχετικών στοιχείων, σε συνδυασμό με τη σπουδαιότητα των υποθέσεων αυτών και το μεγάλο αριθμό υποβαλλόμενων αιτημάτων ενδιαφερομένων.
8.	Πρωώθηση, με σχετική εισήγηση, στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, αιτημάτων πτωχών οφειλετών του Δημοσίου, για εξωπτωχευτικό συμβιβασμό.	έξι (6) μήνες από την περιέλευση στην αρμόδια Υπηρεσία όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών του ενδιαφερομένου.	Η χρονοβόρος διαδικασία έκδοσης του σχετικού πρακτικού από το ΝΣΚ, σε συνδυασμό με το μεγάλο χρόνο που απαιτείται για τη διεξαγωγή έρευνας εντοπισμού υφισταμένων περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη.

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ
9.	Αιτήματα για επιστροφή- διαγραφή αχρεωστήτως καταβληθέντων-βεβαιωθέντων δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων.	α) έξι (6) μήνες από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή την κοινοποίηση της απόφασης του δικαστηρίου ή την υποβολή της δήλωσης, κατά περίπτωση, εκτός αν ορίζεται μικρότερος χρόνος από ειδικές διατάξεις και β) εννέα (9) μήνες όταν προβλέπεται για την επιστροφή των δασμοφορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων, προηγούμενη έγκριση από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.	Ο μεγάλος χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας.
10.	Αιτήματα επιστροφής φόρου, μετά από έλεγχο.	δύο (2) μήνες από την ολοκλήρωση του ελέγχου.	Ο μεγάλος απαιτούμενος χρόνος για τον έλεγχο και την εξέταση όλων των σχετικών εγγράφων τεκμηρίωσης του δικαιώματος του ενδιαφερομένου, καθώς και για την ολοκλήρωση της υφιστάμενης διαδικασίας επιστροφής του φόρου.

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΓΙΑ	ΑΝΩΤΑΤΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟ-
-----	------------------------------------	-------------------	---------------------------------

	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ	ΡΕΤΙΚΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ
11.	Θέματα, για τη διεκπεραίωση των οποίων απαιτείται η προηγούμενη διενέργεια φορολογικού ελέγχου ή έρευνας από τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές.	τριάντα (30) ημέρες μετά τη γνωστοποίηση στην αρμόδια για την απάντηση Υπηρεσία, των οριστικών αποτελεσμάτων του ελέγχου ή της έρευνας.	Ο μεγάλος απαιτούμενος χρόνος διενέργειας προηγούμενου σχετικού ελέγχου ή έρευνας και ολοκλήρωσης της διαδικασίας διεκπεραίωσης του θέματος του ενδιαφερομένου, σε συνδυασμό με το μεγάλο όγκο εργασίας των ελεγκτικών Υπηρεσιών του Υπουργείου.
12.	Υποθέσεις – αιτήματα, για τη διεκπεραίωση των οποίων απαιτείται ερμηνεία, για πρώτη φορά, των διατάξεων που παρουσιάζουν ερμηνευτικά προβλήματα.	ενενήντα (90) ημέρες.	Η δυσκολία, η σοβαρότητα και η φύση των υποθέσεων αυτών.
13.	Υποθέσεις – αιτήματα, για τη διεκπεραίωση των οποίων απαιτείται η συλλογή και επεξεργασία στοιχείων από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. και άλλες Υπηρεσίες ή φορείς.	ενενήντα (90) ημέρες.	Η χρονοβόρα διαδικασία συλλογής και εξέτασης των σχετικών στοιχείων.
14.	Αιτήματα που υποβάλλονται εγγράφως ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με ελλιπή στοιχεία του αιτούντος.	πενήντα (50) ημέρες μετά τη λήψη από την αρμόδια Υπηρεσία, των λοιπών απαιτούμενων στοιχείων του αιτούντος.	Η αναγκαιότητα λήψης των στοιχείων αυτών και η απροθυμία των αιτούντων πολλές φορές να τα γνωστοποιήσουν.
15.	Υποθέσεις- αιτήματα, σχετικά με την εφαρμογή διμερών Συμβάσεων αποφυγής της διπλής φορολογίας εισοδήματος, για τη διεκπεραίωση των οποίων απαιτείται απάντηση από τοπικές ή αλλοδαπές αρχές.	σαράντα (40) ημέρες μετά τη λήψη της τελικής απάντησης της αρμόδιας αρχής.	Το μεγάλο χρονικό διάστημα που απαιτείται στις περισσότερες περιπτώσεις για τη λήψη τελικής απάντησης από τις αρμόδιες αρχές ημεδαπής και αλλοδαπής, καθώς και για την ολοκλήρωση των σχετικών διαδικαστικών ενεργειών.
Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ
16.	Αιτήσεις θεραπείας πολιτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου	είκοσι τέσσερις (24) μήνες.	Η πολύπλοκη διαδικασία, η απαιτούμενη συνεργασία με

	8 A.N.1539/1938 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 24 του Ν.2732/1999.		περιφερειακές υπηρεσίες, ο μεγάλος αριθμός των υποθέσεων αυτών, καθώς και ο μεγάλος χρόνος για τη συγκέντρωση και αξιολόγηση των σχετικών στοιχείων.
17.	Αιτήσεις εξαγοράς δημοσίων κτημάτων που κατέχονται αυθαίρετα, (σύμφωνα με τις διατάξεις των Ν.719/1977, 1473/1984 κ.λ.π.)	δώδεκα (12) μήνες.	Ο μεγάλος απαιτούμενος χρόνος για τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών, σε συνδυασμό με το μεγάλο αριθμό των υποθέσεων αυτών.
18.	Αιτήσεις πολιτών για την εκποίηση δημοσίων κτημάτων, (σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 95,96 και 116 του Διατάγματος 11/12 Νοεμβρίου 1929).	δώδεκα (12) μήνες.	Ο μεγάλος απαιτούμενος χρόνος για τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών.
19.	Εκποιήσεις δημοσίων κτημάτων με κοινές υπουργικές αποφάσεις.	δώδεκα (12) μήνες.	Ο μεγάλος απαιτούμενος χρόνος για τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών, σε συνδυασμό με την ανάγκη συνεργασίας με περιφερειακές Υπηρεσίες και τη σύμπραξη άλλων Υπουργείων.
20.	Διαδικασία καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού (άρθρα 3, 7 & 9 του Ν.2971/2001).	δώδεκα (12) μήνες.	Η αναγκαιότητα και ο μεγάλος απαιτούμενος χρόνος σύμπραξης πολλών Υπηρεσιών, σε συνδυασμό με τη σοβαρότητα των υποθέσεων αυτών.
21.	Αιτήματα για παραχώρηση χρήσης αιγιαλού, παραλίας, συνεχόμενου ή παρακείμενου θαλάσσιου χώρου ή του πυθμένα για την εκτέλεση έργων (άρθρο 14 παρ.1 και 2 ν.2971/2001).	δώδεκα (12) μήνες.	Η πολυπλοκότητα της διαδικασίας, σε συνδυασμό με την αναγκαιότητα και τον απαιτούμενο χρόνο σύμπραξης πολλών Υπηρεσιών άλλων Υπουργείων.
Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ
22.	Αιτήματα για παραχώρηση της χρήσης αιγιαλού, παραλίας, θάλασσας ή πυθμένα και του υπεδάφους σε εμπορικές επιχειρήσεις χύδην φορτίου,	δεκαοκτώ (18) μήνες.	Η πολυπλοκότητα της διαδικασίας, σε συνδυασμό με την ανάγκη σύμπραξης πολλών Υπηρεσιών άλλων Υπουργείων και τον

	εργοστάσια ή άλλες βιομηχανικές ή βιοτεχνικές ή ξενοδοχειακές επιχειρήσεις κλπ., για κατασκευή έργων προς εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων αυτών (άρθρο 14 παρ.6 του Ν.2971/2001).		απαιτούμενο χρόνο για την έκδοση της σχετικής κοινής Υπουργικής απόφασης.
23.	Αιτήματα για παράλληλη χρήση των έργων και εγκαταστάσεων που έχουν κατασκευασθεί από τις επιχειρήσεις της προηγούμενης περίπτωσης (με α/α 22 της παρούσας απόφασης), ή από τρίτους γενικά (άρθρο 14 παρ.6 Ν.2971/2001).	έξι (6) μήνες.	Η πολυπλοκότητα της διαδικασίας, σε συνδυασμό με την αναγκαιότητα συνεργασίας με περιφερειακές Υπηρεσίες και τον απαιτούμενο χρόνο για την έκδοση κοινής Υπουργικής απόφασης.
24.	Αιτήματα για αυτοδίκαιη άρση απαλλοτρίωσης (άρθρο 11 παρ.3 Ν.2882/2001).	τέσσερις (4) μήνες.	Η πολυπλοκότητα της διαδικασίας, σε συνδυασμό με την ανάγκη συνεργασίας με περιφερειακές Υπηρεσίες και τη σύμπραξη πολλών Υπηρεσιών άλλων Υπουργείων.
25.	Αιτήματα για ανάκληση μη συντελεσμένης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης (άρθρο 2 Α.Ν.1731/39 & άρθρο 11 & 1 κ'2 Ν.2882/2001).	εννέα (9) μήνες.	Ομοίως ως ανωτέρω
26.	Αιτήματα για ανάκληση συντελεσμένης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης που δεν έχει εισπραχθεί αποζημίωση (άρθρο 2 ^α Α.Ν.1731/39 & άρθρο 12 Ν.2882/2001).	δώδεκα (12) μήνες.	Ομοίως ως ανωτέρω

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ
27.	Αιτήματα για ανάκληση συντελεσμένης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, για την οποία έχει εισπραχθεί η αποζημίωση (άρθρο 2 ^α Α.Ν.1731/39 & άρθρο 12 Ν.2882/2001).	δεκαεννέα (19) μήνες.	Ομοίως ως ανωτέρω
28.	Αιτήματα πολιτών σχετικά με την καταβολή αποζημιώσεων, λόγω	δώδεκα (12) μήνες.	Ομοίως ως ανωτέρω, σε συνδυασμό με την ανάγκη

	αναγκαστικών απαλλοτριώσεων: α) που κηρύχθηκαν πριν από την ισχύ του Ν.2882/2001 (άρθρο 29 & 2 κ 4 αυτού) και βαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό και β) η εκκαθάριση των οποίων έχει ανατεθεί στο Τμήμα Απαλλοτριώσεων, με την 125967/26.9.75 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.		εξασφάλισης σχετικής πίστωσης εξόδων.
29.	Χορήγηση άδειας απλουστευμένης διαδικασίας εξαγωγής.	τρεις (3) μήνες.	Η συναρμοδιότητα πολλών Υπηρεσιών.
30.	Ίδρυση Ελεύθερης Ζώνης του άρθρου 39 Ν.2960/2001.	έξι (6) μήνες.	Η ιδιαίτερα πολύπλοκη διαδικασία, σε συνδυασμό με τον απαιτούμενο χρόνο εξέτασης της μελέτης σκοπιμότητας από πολλά συναρμόδια Υπουργεία.
31.	Χορήγηση βεβαιώσεων κερδών από λαχεία, κατόπιν σχετικών αιτήσεων που έχουν υποβληθεί στη Διεύθυνση Κρατικών Λαχείων από τρίτους (πράκτορες και λαχειοπώλες).	δεκατρείς (13) μήνες.	Ο μεγάλος χρόνος που απαιτείται για τον έλεγχο από τη Διεύθυνση Κρατικών Λαχείων, της γνησιότητας όλων των λαχείων που υποβάλλουν οι πράκτορες ή οι λαχειοπώλες, κατά περίπτωση.
Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ
32.	Κανονισμός και πληρωμή μερισμάτων από το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.)	τέσσερις (4) μήνες από τη λήψη της συνταξιοδοτικής πράξης του Γ.Λ.Κ.	Ο μεγάλος απαιτούμενος χρόνος και η πολυπλοκότητα για την οριστική εκκαθάριση των μερίδων των μετόχων σε συνδυασμό με την εμπλοκή πολλών Υπηρεσιών (Γ.Λ.Κ.).
33.	Αναθεώρηση μερίσματος που χορηγείται από το Μ.Τ.Π.Υ.	δέκα (10) μήνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.	Η πολυπλοκότητα των διαδικασιών, σε συνδυασμό με το μεγάλο αριθμό σχετικών αιτημάτων των δικαιούχων.

34.	Αναπροσαρμογή των παλαιών μερισμάτων του Μ.Τ.Π.Υ. με το ισχύον μισθολόγιο.	τρία (3) χρόνια από τη δημοσίευση του Νόμου με τον οποίο δίδεται η δυνατότητα αναπροσαρμογής.	Η πολυπλοκότητα των διαδικασιών, σε συνδυασμό με το μεγάλο αριθμό υποθέσεων και τη δυσκολία διεκπεραίωσης αυτών.
35.	Μεταβιβάσεις – διαγραφές μερισμάτων του Μ.Τ.Π.Υ.	τέσσερις (4) μήνες από την ημερομηνία υποβολής του τελευταίου δικαιολογητικού.	Ο μεγάλος αριθμός και η δυσκολία συλλογής των απαιτούμενων πολλών στοιχείων των δικαιούχων προσώπων.
36.	Θέματα Μ.Τ.Π.Υ. σχετικά με τη διαδοχική ασφάλιση δικαιούχων προσώπων (Ν.Δ. 4202/61, Ν.1405/83, Ν.1539/85, Ν.1902/90)	πέντε (5) μήνες από τη λήψη της απάντησης των αρμόδιων Ασφαλιστικών Ταμείων.	Ο μεγάλος αριθμός αιτήσεων δικαιούχων και η πολυπλοκότητα της διαδικασίας, λόγω και της εμπλοκής πολλών επικουρικών Ταμείων Ασφάλισης.
37.	Αναγνώριση προϋπηρεσίας	είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.	Ο μεγάλος αριθμός αιτήσεων των ασφαλισμένων που ζητούν αναγνώριση των προϋπηρεσιών τους.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα 3 Δεκεμβρίου 2004

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Αριθ. Πρωτ.: 1008564/110/0006Δ/25.1.2006 Κ.Υ.Α (Δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 163/Β'/13.2.2006)

ΘΕΜΑ: Εξαίρεση εγγράφων και διαδικασιών, αρμοδιότητας Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, από τις ρυθμίσεις που αφορούν στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων.

Κ Ο Ι Ν Η Α Π Ο Φ Α Σ Η

Ο Ι Υ Π Ο Υ Ρ Γ Ο Ι

**Ε Σ Ω Τ Ε Ρ Ι Κ Ω Ν , Δ Η Μ Ο Σ Ι Α Σ Δ Ι Ο Ι Κ Η Σ Η Σ Κ Α Ι Α Π Ο Κ Ε Ν Τ Ρ Ω Σ Η Σ
Κ Α Ι
Ο Ι Κ Ο Ν Ο Μ Ι Α Σ Κ Α Ι Ο Ι Κ Ο Ν Ο Μ Ι Κ Ω Ν**

Έχοντας υπόψη:

1.- Τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138/Α'/05) «Οικονομικά θέματα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ρύθμιση διοικητικών θεμάτων», με τις οποίες συμπληρώθηκαν οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου

11 του Ν. 2690/99 (ΦΕΚ 45/Α'/'99), μπορεί να ορίζεται εξαίρεση εγγράφων ή διαδικασιών, από τις ρυθμίσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου αυτού του ως άνω νόμου.

2.- Τους ειδικούς λόγους που επιβάλλουν την εξαίρεση εγγράφων και διαδικασιών, αρμοδιότητας Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, από τις ρυθμίσεις που αφορούν στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων.

3.- Την αριθ. ΔΙΔΚ Φ1/2/6139/23.3.2004 (ΦΕΚ 527/ Β') κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης».

4.- Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α') «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα».

5.- Το γεγονός ότι, από τις διατάξεις της απόφασης αυτής, δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Ορίζουμε ότι, τα παρακάτω έγγραφα και διαδικασίες αρμοδιότητας των Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, πλην της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής (Γ.Γ.Δ.Π.), του Γενικού Χημείου του Κράτους (Γ.Χ.Κ.) και του πρώην Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (ΥΠ.ΕΘ.Ο.), εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις των παρ. 5 και 6 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005, όπως αυτές αντικατέστησαν τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999, για τους εξής ειδικούς λόγους, αντίστοιχα:

Α/Α	ΕΓΓΡΑΦΑ Ή ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΞΑΙΡΕΣΗ
1.	Η επικύρωση αντιγράφων των εντύπων Ε1, Ε2, Ε3, Ε5, Ε7, Ε9 και Ε12, η οποία γίνεται μόνο από την οικεία Δ.Ο.Υ., όπου φυλάσσονται τα πρωτότυπα αυτών. Ακριβή αντίγραφα από αντίγραφα των Εντύπων Ε1, Ε2, Ε3, Ε5, Ε7, Ε9 και Ε12, που έχουν εκδοθεί και επικυρωθεί από την οικεία Δ.Ο.Υ. επικυρώνονται από όλες τις διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π.	Τα πρωτότυπα των εντύπων Ε1, Ε2, Ε3, Ε5, Ε7, Ε9 και Ε12, που υποβάλλονται από τους πολίτες, ελέγχονται και τηρούνται στην οικεία Δ.Ο.Υ. και ενδέχεται να διαφέρουν από τα αντίγραφα που κατέχουν οι φορολογούμενοι.
2.	Το αντίγραφο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ε1 ή Ε5) ή των συνυποβαλλόμενων εντύπων (Ε2, Ε3, Ε9), που υποβάλλονται χειρόγραφα ή ηλεκτρονικά, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς επικύρωση, όταν συνοδεύονται από την υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβεια των δηλούμενων στοιχείων.	Η διευκόλυνση των πολιτών στις συναλλαγές τους με δημόσιες Υπηρεσίες και φορείς, στις οποίες πρέπει να προσκομίζονται τα έντυπα Ε1 ή Ε5 ή τα συνυποβαλλόμενα έντυπα (Ε2, Ε3, Ε9), ως δικαιολογητικά.
3.	Η επικύρωση αντιγράφου του πιστοποιητικού του	Διασφάλιση των συμφερόντων του

	<p>Προϊσταμένου Δ.Ο.Υ. (άρθρο 105 του Ν. 2961/2001). Σε περίπτωση αποδεδειγμένης απώλειας ή κατάστροφής του πρωτοτύπου κατά τη διάρκεια ισχύος του, επιτρέπεται η έκδοση αντιγράφου μόνο από τη Δ.Ο.Υ.</p> <p>Κατ' εξαίρεση, επικύρωση ακριβούς αντιγράφου του πιστοποιητικού, μπορεί να γίνει, <u>μέσα στη διάρκεια της ισχύος του</u>, από το συμβολαιογράφο που έχει χρησιμοποιήσει το πρωτότυπο σε προγενέστερο συμβόλαιό του, προκειμένου το αντίγραφο αυτό να χρησιμοποιηθεί είτε από τον ίδιο είτε από άλλο συμβολαιογράφο.</p>	<p>Δημοσίου (είσπραξη οφειλόμενων φόρων κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών) και των πολιτών (αποφυγή διπλής μεταβίβασης).</p>
4.	<p>Η επικύρωση αντιγράφου του πιστοποιητικού του Προϊσταμένου Δ.Ο.Υ. (άρθρο 32 του Ν. 2459/1997), δεδομένου ότι εκδίδεται μόνο κατά τη μεταβίβαση συγκεκριμένου ακινήτου.</p> <p>Σε περίπτωση απώλειας του πιστοποιητικού, ο υπόχρεος υποβάλλει νέα αίτηση, για χορήγηση νέου, με υπεύθυνη δήλωση για την απώλειά του.</p>	<p>Διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου (είσπραξη βεβαιωμένων οφειλών) και των πολιτών (αποφυγή διπλής μεταβίβασης).</p>
5.	<p>Η επικύρωση αντιγράφων των ανακεφαλαιωτικών πι-</p>	<p>Οι πίνακες και οι δηλώσεις υποβάλλο-</p>
A/A	<p>ΕΓΓΡΑΦΑ Ή ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ</p>	<p>ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΞΑΙΡΕΣΗ</p>
	<p>νάκων ενδοκοινοτικών παραδόσεων (Έντυπο Φ4 TAXIS), των ανακεφαλαιωτικών πινάκων ενδοκοινοτικών αποκτήσεων (Έντυπο Φ5 TAXIS), καθώς και των δηλώσεων Φ.Π.Α., περιοδικών (Έντυπο Φ2 TAXIS) και εκκαθαριστικών (Έντυπο Φ1 TAXIS), η οποία γίνεται μόνο από την οικεία Δ.Ο.Υ. όπου φυλάσσονται τα πρωτότυπα των δηλώσεων αυτών.</p> <p>Ακριβή αντίγραφα από τα αντίγραφα των παραπάνω Πινάκων και Δηλώσεων, που έχουν εκδοθεί και επικυρωθεί από την οικεία Δ.Ο.Υ., επικυρώνονται από όλες τις διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π.</p>	<p>νται είτε ηλεκτρονικά, είτε στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. από τον υπόχρεο σε φόρο και ενδεχομένως το αντίγραφο, το οποίο αυτός προσκομίζει για επικύρωση, να διαφέρει, ως προς το περιεχόμενο, από τους αρχικώς υποβληθέντες πίνακες και δηλώσεις.</p>
6.	<p>Η επικύρωση αντιγράφων των εντύπων Β1 του TAXIS (Σημείωμα θεώρησης Βιβλίων και Στοιχείων) και Β2 του TAXIS (Δήλωση έναρξης-μεταβολής- παύσης λειτουργίας Φ.Τ.Μ.), η οποία γίνεται μόνο από την οικεία Δ.Ο.Υ., όπου φυλάσσονται τα πρωτότυπα των εντύπων αυτών. Ακριβή αντίγραφα των ως άνω επικυρωμένων αντιγράφων των Εντύπων Β1 και Β2 του TAXIS, επικυρώνονται από όλες τις διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π.</p>	<p>Για αποφυγή τυχόν αλλοίωσης των στοιχείων των αντιγράφων, που κατέχει ο υπόχρεος προς υποβολή.</p>
7.	<p>Όλα τα τελωνειακά παραστατικά και τα επισυναπτόμενα στα ανωτέρω έγγραφα, που ρυθμίζονται από κοινοτικές και εθνικές τελωνειακές διατάξεις, καθώς επίσης και τα υποβαλλόμενα για τη χορήγηση ατέλειας δικαιολογητικά, τα οποία επικυρώνονται μόνο από την αρμόδια Τελωνειακή Αρχή, που τηρεί το σχετικό φάκελο και μπορεί να αξιολογεί το αίτημα του ενδιαφερομένου, εφαρμόζοντας την ισχύουσα νομοθεσία.</p>	<p>α) Η χρήση των τελωνειακών παραστατικών είναι σαφώς προσδιορισμένη από την κοινοτική και εθνική τελωνειακή νομοθεσία, όπως επίσης και οι περιπτώσεις της έκδοσης αντιγράφων και του αιτιολογικού χορήγησης αυτών. Επιπρόσθετα, σε κάθε περίπτωση χορήγησης ακριβούς αντιγράφου, η αρμόδια Τελωνειακή Αρχή καταγράφει στο</p>

		πρωτότυπο την έκδοση αυτού, καθώς και το αιτιολογικό του, προς αποφυγή χορήγησης δεύτερου αντιγράφου για τον ίδιο λόγο, με σκοπό τη διασφάλιση των δημοσιονομικών συμφερόντων. β) Διασφαλίζονται τόσο τα κοινοτικά, όσο και τα εθνικά συμφέροντα,
A/A	ΕΓΓΡΑΦΑ Ή ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΑΝΤΙ-ΓΡΑΦΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΞΑΙΡΕΣΗ
		για αποφυγή τυχόν αλλοίωσης ή παραποίησης του πρωτοτύπου ή του ακριβούς αντιγράφου αυτού και τυχόν μη επιτρεπτής χρήσης του, από τον ενδιαφερόμενο.
8.	<p>Τα συνοδευτικά διοικητικά ή εμπορικά έγγραφα των προϊόντων, που υπόκεινται σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) και προβλέπονται από:</p> <ul style="list-style-type: none"> - τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθμ. 2719/92 (ΕΕΛ 276/19.9.92), όπως ισχύει, με τον οποίο καθορίστηκε η μορφή και ο τύπος του Συνοδευτικού Διοικητικού Εγγράφου (Σ.Δ.Ε.), που χρησιμοποιείται κατά την ενδοκοινοτική κυκλοφορία σε καθεστώς αναστολής των προϊόντων, που υπόκεινται σε Ε.Φ.Κ. ή αντίστοιχου εμπορικού εγγράφου, εφόσον περιέχει τις ίδιες πληροφορίες με το διοικητικό έγγραφο και - τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθμ. 3649/92 (ΕΕΛ 369/18.12.92), με τον οποίο καθορίστηκε η μορφή και ο τύπος του Απλουστευμένου Συνοδευτικού Διοικητικού Εγγράφου (Α.Σ.Δ.Ε.), που χρησιμοποιείται κατά την ενδοκοινοτική κυκλοφορία προϊόντων, υποκειμένων σε Ε.Φ.Κ., για τα οποία έχει καταβληθεί φόρος στο Κράτος-Μέλος αποστολής ή αντίστοιχου εμπορικού εγγράφου, εφόσον περιέχει τις ίδιες πληροφορίες με το διοικητικό έγγραφο, τα οποία επικυρώνονται μόνο από την αρμόδια Τελωνειακή Αρχή, στην οποία έχουν υποβληθεί τα πρωτότυπα αντίτυπα των εγγράφων. 	<p>α) Ο τύπος, οι επεξηγήσεις συμπλήρωσης και η χρήση των συνοδευτικών εγγράφων των προϊόντων που υπόκεινται σε Ε.Φ.Κ., καθορίζονται από κοινοτικές διατάξεις και αφορούν στην εφαρμογή εναρμονισμένων σε επίπεδο Ε.Ε. διαδικασιών. Τα έγγραφα αυτά συντάσσονται, σε συγκεκριμένο αριθμό αντιτύπων, με συγκεκριμένο προορισμό (π.χ. το αντίτυπο αριθμ. 1 για τον αποστολέα, το αντίτυπο αριθμ. 2 για τον παραλήπτη κ.λπ.) και συνεπώς, η χρήση τους είναι σαφώς καθορισμένη από κοινοτικές και εθνικές διατάξεις, ενώ η παρακολούθηση και ο έλεγχός τους, γίνεται από την τελωνειακή υπηρεσία, ως την κατά το νόμο αρμόδια αρχή. Η εξαίρεση των εγγράφων αυτών, από τις διατάξεις περί επικύρωσης αντιγράφων εγγράφων, επιβάλλεται λόγω της ιδιαίτερης φύσης και του καθορισμένου προορισμού αυτών.</p> <p>β) Τα εν λόγω έγγραφα συνοδεύουν είτε προϊόντα υποκείμενα σε Ε.Φ.Κ., τα οποία βρίσκονται σε καθεστώς αναστολής καταβολής των αναλογούντων φορολογικών επιβαρύνσεων (Σ.Δ.Ε), είτε προϊόντα υποκείμενα σε Ε.Φ.Κ., για τα οποία οφείλονται φόροι στο Κράτος-</p>
A/A	ΕΓΓΡΑΦΑ Ή ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΑΝΤΙ-ΓΡΑΦΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΞΑΙΡΕΣΗ
		Μέλος προορισμού (Α.Σ.Δ.Ε.). Η διακίνηση των προϊόντων αυτών εμπεριέχει ιδιαίτερα υψηλό οικονομικό κίνδυνο και η διαχείριση των συνοδευτικών τους

		<p>εγγράφων αποτελεί μέσο ελέγχου της κανονικότητας της διακίνησής τους. Σε περιπτώσεις απώλειας, μη επιστροφής, παραποίησης των στοιχείων ή αντικανονικής χρήσης των εν λόγω εγγράφων, υπάρχουν σημαντικές οικονομικές συνέπειες για τον ίδιο τον επιτηδεύματία-εγγυητή της διακίνησης, καθώς και για το κράτος, ήτοι διαφυγή εσόδων σε περιπτώσεις απάτης, στρέβλωση του υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων κ.λπ. Όπως είναι προφανές, η διαχείριση των εγγράφων αυτών εμπεριέχει ιδιαίτερα υψηλό οικονομικό κίνδυνο.</p>
--	--	--

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 25 Ιανουαρίου 2006

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ**

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Αριθ. Πρωτ.: 1100135/1219/0006Δ/13.12.2006 (ΦΕΚ 1718/ Β'/24.11.2006)

ΘΕΜΑ: Τροποποίηση της αριθ. 1008564/110/0006Δ/25.1.2006 (ΦΕΚ 163/Β'/13.2.2006) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, για την εξαίρεση εγγράφων και διαδικασιών, αρμοδιότητας Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, από τις ρυθμίσεις που αφορούν στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων.

Κ Ο Ι Ν Η Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΚΑΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1.- Τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138/Α'/05) «Οικονομικά θέματα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ρύθμιση διοικητικών θεμάτων», με τις οποίες συμπληρώθηκαν οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του Ν. 2690/99 (ΦΕΚ 45/Α'/99), με τις οποίες μπορεί να ορίζεται εξαίρεση εγγράφων ή διαδικασιών, από τις ρυθμίσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου αυτού του ως άνω νόμου.

2.- Τους ειδικούς λόγους που επιβάλλουν την εξαίρεση εγγράφων και διαδικασιών, αρμοδιότητας Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, από τις ρυθμίσεις που αφορούν στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων.

3.- Την αριθ. 1008564/110/0006Δ/25.1.2006 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών «Εξαίρεση εγγράφων και διαδικασιών, αρμοδιότητας Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, από τις ρυθμίσεις που αφορούν στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων» και την ανάγκη συμπλήρωσης της περίπτωσης 5 αυτής και με άλλες περιπτώσεις εγγράφων και διαδικασιών.

4.- Το αριθ. 1034712/2612/582/Α0014/20-4-2006 έγγραφο της Δ/νσης Φ.Π.Α. του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, με το οποίο προτείνεται η συμπλήρωση της παραπάνω Απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών και με άλλες περιπτώσεις εγγράφων και διαδικασιών, του τομέα αρμοδιότητάς της.

5.- Την αριθ. ΔΙΔΚ Φ1/2/6139/23.3.2004 (ΦΕΚ 527/ Β') κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης».

6.- Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α') «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα».

7.- Το γεγονός ότι, από τις διατάξεις της απόφασης αυτής, δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Αντικαθιστούμε την περίπτωση 5 της αριθ. 1008564/110/0006Δ/25.1.2006 (ΦΕΚ 163/Β'/13.2.2006) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών «Εξαίρεση εγγράφων και διαδικασιών, αρμοδιότητας Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, από τις ρυθμίσεις που αφορούν στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων», ως εξής:

Α/Α	ΕΓΓΡΑΦΑ Ή ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΞΑΙΡΕΣΗ
5.	Η επικύρωση αντιγράφων των Ανακεφαλαιωτικών Πινάκων Ενδοκοινοτικών Παραδόσεων (Έντυπο Φ4 TAXIS), των Ανακεφαλαιωτικών Πινάκων Ενδοκοινοτικών Αποκτήσεων (Έντυπο Φ5 TAXIS), των Περιοδικών δηλώσεων Φ.Π.Α. (Έντυπο Φ2 TAXIS και Έντυπο Φ3 TAXIS), της Εκκαθαριστικής Δήλωσης (Έντυπο Φ1 TAXIS), της Ειδικής Δήλωσης Φ.Π.Α., καθώς και των Ειδικών Εντύπων Κόστους Οικοδομών, Προϋπολογιστικών και Απολογιστικών, η οποία γίνεται μόνο από την οικεία Δ.Ο.Υ. όπου φυλάσσονται τα πρωτότυπα αυτών των Δηλώσεων και	Οι πίνακες και οι δηλώσεις υποβάλλονται είτε ηλεκτρονικά, είτε στην αρμόδια Δ.Ο.Υ, από τον υπόχρεο σε φόρο και ενδεχομένως το αντίγραφο, το οποίο αυτός προσκομίζει για επικύρωση, να διαφέρει, ως προς το περιεχόμενο, από τους αρχικώς υποβληθέντες πίνακες και δηλώσεις.

	<p>Εντύπων. Ακριβή αντίγραφα από τα αντίγραφα των παραπάνω Πινάκων, Δηλώσεων και Εντύπων, που έχουν εκδοθεί και επικυρωθεί από την οικεία Δ.Ο.Υ., επικυρώνονται από όλες τις Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π.</p>	
--	--	--

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2006

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ**

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Αριθ. Πρωτ.: 1020503/188/0006Δ/19.2.2008 έγγραφο

ΘΕΜΑ: Αποστολή νέου επικαιροποιημένου Πίνακα, με τις περιπτώσεις εγγράφων και διαδικασιών, αρμοδιότητας Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, που εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις που αφορούν στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων και προβλέπονται από ειδικές διατάξεις.

1.- Σε συνέχεια του αριθ. 1020146/215/0006Δ/27.2.2006 εγγράφου μας, που αφορά στο παραπάνω θέμα, στέλνουμε συνημμένα, για ενημέρωση και εξυπηρέτησή σας νέο επικαιροποιημένο Πίνακα, στον οποίο περιλαμβάνονται:

i).- οι περιπτώσεις εγγράφων και διαδικασιών, αρμοδιότητας των Διευθύνσεων Φορολογίας Κεφαλαίου και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, οι οποίες εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις, που αφορούν στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων και

ii).- οι ειδικές διατάξεις που προβλέπουν τις εξαιρέσεις.

2.- Για το παραπάνω θέμα, επισημαίνουμε επίσης ότι:

α).- Η επικαιροποίηση των περιπτώσεων εξαιρέσεων εγγράφων και διαδικασιών, έγινε με μέριμνα των καθ' ύλην αρμόδιων Διευθύνσεων Φορολογίας Κεφαλαίου, Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης.

β).- Στο συνημμένο Πίνακα, καθώς και στις αριθ. 1008564/110/0006Δ/25.1.2006 (ΦΕΚ 163/ Β' / 13.2.2006) και 1100135/ 1219/ 0006Δ/ 13.12.2006 (ΦΕΚ 1718/ Β') Κοινές Αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, οι οποίες σας έχουν κοινοποιηθεί, περιλαμβάνονται όλες οι περιπτώσεις εγγράφων και διαδικασιών, αρμοδιότητας Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, που εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις των διατάξεων των παρ. 5 και 6 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138/ Α'), όπως αυτές αντικατέστησαν τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45/Α').

γ).- Η περίπτωση Γ(1), αρμοδιότητας της Δ/σης Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης του Υπουργείου, η οποία περιλαμβανόταν στον αρχικό Πίνακα, που σας είχε κοινοποιηθεί με το προαναφερθέν έγγραφο μας και αφορούσε στην επικύρωση αντιγράφου της πρωτότυπης άδειας κυκλοφορίας του οχήματος της ξένης χώρας, έπαυσε να υφίσταται, γιατί μετά την τροποποίηση της αριθ. οικ. 31949/2725/18.11.1998 Κ.Υ.Α, με την αριθ. 22172/1385/6.4.2006 όμοια, το αντίγραφο της άδειας αυτής δεν επικυρώνεται, πλέον, από την αρμόδια για τον τελωνισμό του οχήματος, τελωνειακή αρχή.

Συνημμένα: Ο προαναφερθείς Πίνακας

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΕΝ. Δ/ΣΗΣ
ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

Α/Α	ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Ή ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΕΞΑΙΡΕΣΗ
Α.	Δ/σης Φορολογίας Κεφαλαίου (Δ13)	
1.	Επικύρωση αντιγράφων των δηλώσεων φόρου κληρονομίας, δωρεάς και γονικής παροχής, γίνεται μόνο από την οικεία Δ.Ο.Υ., όπου φυλάσσονται τα πρωτότυπα των δηλώσεων αυτών.	Συνδυασμός άρθρων 67, 68, 69 ν.2961/01, καθώς και συνδυασμός άρθρων 88, 89, 90 και 112 παρ. 2 ν.2961/01 (σχετικές και η ΠΟΛ. 1274/2001 με τη συμπληρωματική της 1113/2002, καθώς και η ΠΟΛ 1046/2004).
2.	Επικύρωση αντιγράφων των δηλώσεων φόρου μεταβίβασης, γίνεται μόνο από την οικεία Δ.Ο.Υ., όπου φυλάσσονται τα πρωτότυπα των δηλώσεων αυτών.	Συνδυασμός άρθρων 7 και 13 α.ν. 1521/50 (Σχετικές και η ΠΟΛ 1274/2001 με τη συμπληρωματική της 1113/2002, καθώς και η ΠΟΛ 1046/2004).
3.	Επικύρωση αντιγράφων των δηλώσεων φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας, γίνεται μόνο από την οικεία Δ.Ο.Υ., όπου φυλάσσονται τα πρωτότυπα των δηλώσεων αυτών.	Άρθρο 28 ν.2459/1997 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 85 του ν. 2238/94.
4.	Επικύρωση αντιγράφων των δηλώσεων ειδικού φόρου	Άρθρο 17 ν.3091/2002 σε συνδυασμό

	επί των ακινήτων (3%), γίνεται μόνο από την οικεία Δ.Ο.Υ., όπου φυλάσσονται τα πρωτότυπα των δηλώσεων αυτών.	σμό με τις διατάξεις του άρθρου 85 του ν. 2238/94.
5.	Επικύρωση αντιγράφων των δηλώσεων φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων, γίνεται μόνο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ, όπου φυλάσσονται τα πρωτότυπα των δηλώσεων αυτών.	Άρθρο 8 και 17 του ν.3427/2005 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 7 και 13 του α.ν.1521/1950
6.	Επικύρωση αντιγράφων των δηλώσεων στοιχείων ακινήτων (Ε9), γίνεται μόνο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ, όπου φυλάσσονται τα πρωτότυπα των δηλώσεων αυτών.	Άρθρο 12 παρ. 4 του Ν. 3634/2008
7.	Επικύρωση αντιγράφων των δηλώσεων ενιαίου τέλους ακίνητης περιουσίας (Ε.Τ.Α.Κ) Νομικών Προσώπων, γίνεται μόνο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ, όπου φυλάσσονται τα πρωτότυπα των δηλώσεων αυτών.	Άρθρο 12 παρ. 1 του Ν. 3634/2008
B.	Δ/σης Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Δ16)	
1.	Δικαιολογητικά εξόφλησης τίτλων πληρωμής (επίδειξη πληρεξουσίου, αποκλειστικά θεωρημένου από την αρχή που το εξέδωσε- πρωτότυπο της εξουσιοδότησης, επικύρωση ιδιωτικού συμφωνητικού κοινοπραξιών από το αρμόδιο Τμήμα της Δ.Ο.Υ., όπου έχει κατατεθεί).	Α.Υ.Ο.Ο 1109228/8434/0016/8.12.2006 (ΦΕΚ 1862/Β'/22.12.2006).
2.	Απαιτείται η υποβολή στο πρωτότυπο του πιστοποιητικού Πανεπιστημίων ή Τ.Ε.Ι. για τη χορήγηση του φοιτητικού στεγαστικού επιδόματος, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3220/2004	Κ.Υ.Α. 1104059/7953/29.12.2004 (ΦΕΚ 1962/ Β/31.12.2004).
3.	Δεν είναι επιτρεπτή η επικύρωση από οποιονδήποτε φωτοαντιγράφων ή αντιγράφων αποδεικτικού ενημερότητας χρεών προς το Δημόσιο, μετά την έκδοσή τους. Εξαιρούνται τα φωτοαντίγραφα των αποδεικτικών ενημερότητας τετράμηνης ισχύος, τα οποία επικυρώνονται ατελώς, από την Αρχή που πρέπει να προσκομισθεί το αποδεικτικό ενημερότητας, με την επίδειξη του πρωτοτύπου κατά τη διάρκεια ισχύος του.	Άρθρο 26 Ν.1882/90. Α.Υ.Ο 1109793/6134-11/0016/24.11.1999 (ΦΕΚ 2134/Β'), άρθρο 9 παρ. 8 αυτής, όπως ισχύει μετά από την αντικατάστασή του από την Α.Υ.Ο.& Οικ. 1092634/6908-11/0016/10.11.2004 (ΦΕΚ 1755/Β').
4.	Αντίγραφα αποδεικτικών εισπραξης χορηγούνται και σε ενδιαφερομένους με απόφαση του Προϊσταμένου της Οικονομικής Επιθεώρησης, ύστερα από σύμφωνη γνώμη και του αρμόδιου Επιθεωρητή για την αναγκαιότητα της χορήγησης και τη διαπίστωση της εισαγωγής του εισπραχθέντος ποσού στη Δημόσια διαχείριση. Επίσης, οι Προϊστάμενοι των Δ.Ο.Υ., μπορούν να επικυρώνουν φωτοαντίγραφα διπλοτύπων εισπραξης, αναγράφοντας στο σώμα αυτών με σαφήνεια το λόγο της χορήγησής τους. Τα φωτοαντίγραφα αυτά δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως τίτλοι εξόφλησης ή πίστωσης.	Άρθρο 76 Π.Δ. 16/89 (6/Α'). Άρθρο 1 Π.Δ. 5/1993 (ΦΕΚ 3 /Α'). Άρθρο 34 Ν.2362/95 (247/Α'). Αριθ. 1064129/801/Α0006/5.8.2004 (ΦΕΚ 1255/Β') Απόφαση Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΡΑΤΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΕΙ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ

Α/Α	ΚΡΑΤΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	ΑΓΙΟΣ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΚΑΙ ΓΡΕΝΑΔΙΝΕΣ	
2.	ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ	
3.	ΑΛΒΑΝΙΑ	Δεν έχει ισχύ ως προς την Ελλάδα
4.	ΑΝΔΟΡΑ	
5.	ΑΝΤΙΓΚΟΥΑ ΚΑΙ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΤΑ	
6.	ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	
7.	ΑΡΜΕΝΙΑ	
8.	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	
9.	ΑΥΣΤΡΙΑ	
10.	ΒΕΛΓΙΟ	
11.	ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ	
12.	ΒΟΣΝΙΑ ΚΑΙ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	
13.	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	
14.	ΓΑΛΛΙΑ	
15.	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	

16.	ΓΕΩΡΓΙΑ	Δεν έχει ισχύ ως προς την Ελλάδα
17.	ΓΚΡΕΝΑΔΑ	
18.	ΔΟΜΙΝΙΚΑ	
19.	ΔΑΝΙΑ	
20.	ΕΚΟΥΑΔΟΡ (ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ)	
21.	ΕΛ ΣΑΛΒΑΔΟΡ	
22.	ΕΛΒΕΤΙΑ	
23.	ΕΛΛΑΔΑ	
24.	ΕΣΘΟΝΙΑ	
25.	ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	
26.	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ (*)	
27.	ΙΑΠΩΝΙΑ	
28.	ΙΝΔΙΑ	
29.	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	
30.	ΙΣΛΑΝΔΙΑ	
31.	ΙΣΠΑΝΙΑ	
32.	ΙΣΡΑΗΛ	
33.	ΙΤΑΛΙΑ	
34.	ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	
35.	ΚΙΝΑ (ΜΟΝΟ Η ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΟΥ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ & ΤΟΥ ΜΑΚΑΟ	
36.	ΚΟΛΟΜΒΙΑ	
37.	ΚΟΡΕΑ	
38.	ΚΡΟΑΤΙΑ	
39.	ΚΥΠΡΟΣ	Υφίσταται η από 5 Μαρτίου 1984 διμερής σύμβαση μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου (κυρωτικός ν. 1548/85)
40.	ΛΕΣΟΤΟ	
41.	ΛΕΤΟΝΙΑ	
42.	ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	
43.	ΛΙΒΕΡΙΑ	
44.	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	
45.	ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ	
46.	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	
47.	ΜΑΛΔΟΥΙ	
48.	ΜΑΛΤΑ	
49.	ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ	
50.	ΜΕΞΙΚΟ	
51.	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	
52.	ΜΟΝΑΚΟ	
53.	ΜΠΑΡΜΠΑΝΤΟΣ	
54.	ΜΠΑΧΑΜΕΣ	
55.	ΜΠΕΛΙΖΕ	
56.	ΜΠΟΤΣΟΥΑΝΑ	
57.	ΜΠΡΟΥΝΕΙ ΝΤΑΡΟΥΣΑΛΑΜ	
58.	ΝΑΜΙΜΠΙΑ	
59.	ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ	
60.	ΝΗΣΙΑ ΚΟΥΚ	
61.	ΝΗΣΙΑ ΜΑΡΣΑΛ	
62.	ΝΙΟΥΕ	
63.	ΝΟΡΒΗΓΙΑ	

64.	ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ	
65.	ΟΛΛΑΝΔΙΑ (*) (*)	
66.	ΟΝΔΟΥΡΑ	
67.	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	
68.	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	
69.	ΠΑΝΑΜΑΣ	
70.	ΠΟΛΩΝΙΑ	
71.	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	
72.	ΠΡΩΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	
73.	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	
74.	ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	
75.	ΣΑΪΝΤ ΚΙΤΣΚΑΙΝΕΒΙΣ	
76.	ΣΑΜΟΑ	
77.	ΣΑΝΤΑ ΛΟΥΤΣΙΑ	
78.	ΣΕΡΒΙΑ ΚΑΙ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	
79.	ΣΕΪΧΕΛΛΕΣ	
80.	ΣΛΟΒΑΚΙΑ	
81.	ΣΛΟΒΕΝΙΑ	
82.	ΣΟΥΑΖΙΛΑΝΔΗ	
83.	ΣΟΥΗΔΙΑ	
84.	ΣΟΥΡΙΝΑΜ	
85.	ΤΟΓΚΑ	
86.	ΤΟΥΡΚΙΑ	
87.	ΤΡΙΝΙΝΤΑΝΤ ΚΑΙ ΤΟΜΠΑΓΚΟ	
88.	ΤΣΕΧΙΑ	
89.	ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	
90.	ΦΙΤΖΙ	

(*) Στις εδαφικές περιοχές της, στις οποίες έχει επεκταθεί η Σύμβαση της Χάγης, περιλαμβάνονται και οι: Anguilla, Bermuda, British Antarctic Territory, Cayman Islands, Falkland Islands, Gibraltar, Guernsey, Bailiwick of, Isle of Man, Jersey, Montserrat, Saint Helena, Turks and Caicos Islands, Virgin Islands.

(*) (*) Στις εδαφικές περιοχές της, στις οποίες έχει επεκταθεί η Σύμβαση της Χάγης, περιλαμβάνονται και οι: Aruba, Netherlands Antilles.

ΜΕΡΟΣ Γ΄ : ΒΑΣΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

1. Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45/ Α΄) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις».
2. Ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44/Α΄) «Καθιέρωση συστήματος διοίκησης με στόχους, μέτρηση της αποδοτικότητας και άλλες διατάξεις».
3. Ν. 3242/2004 (ΦΕΚ 102/Α΄) «Ρυθμίσεις για την οργάνωση και λειτουργία της Κυβέρνησης, τη διοικητική διαδικασία και τους Ο.Τ.Α.».
4. Ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138/Α΄) «Οικονομικά θέματα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ρύθμιση διοικητικών θεμάτων».
5. Ν. 2683/1999 (ΦΕΚ 19/Α΄) «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων

- Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. και άλλες διατάξεις»
6. Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α') «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»
  7. Ν. 2672/1998 (ΦΕΚ 290/Α') «Διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα (τηλεομοιοτυπία- ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)».
  8. Ν.1599/1986 (ΦΕΚ 75/Α') «Σχέσεις κράτους- πολίτη, καθιέρωση νέου τύπου δελτίου ταυτότητας και άλλες διατάξεις»
  9. Ν.1497/1984 (ΦΕΚ 188/Α') «Κύρωση Σύμβασης που καταργεί την υποχρέωση επικύρωσης των αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων».